

Η ΦΩΝΗ

ζου Μεχάλου Χωριού

ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ 19^ο ΑΡ. ΦΥΛ. 71-74
Β' Εξαμ. 1988 – Α' Εξάμ. 1989

**ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΛΑΜΠΡΑΚΗ**

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ
ΤΟ ΒΗΜΑ • ΤΑ ΝΕΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ
MARIE CLAIRE
ΠΑΝΘΕΟΝ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΡΟΜΑΝΤΣΟ • ΔΙΑΚΟΠΕΣ • ΣΥΝ
RAM • ΔΙΑΚΟΠΕΣ • ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ
“TOP FM 92.4”

ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
TRAVEL PLAN
MULTI MEDIA
STUDIO ATA

προκα
ΠΛΕΚΤΑ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ
ΜΟΔΕΣ
ΕΥΤΥΧΙΔΟΥ 27 - ΠΑΓΚΡΑΤΙ
☎ 7211.781 - 7211.726

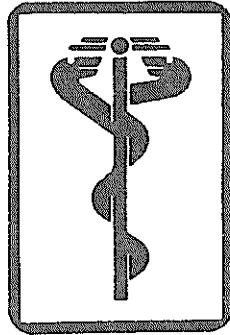
FOR MEN
ASTOR
ASKLIPIOU 21 TEL. 3633841
ATHENS

**Zεοτες
και
χρονιενες
παρουσιες
οτο οπιτι.**

S. αρρωστο

**ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ
ΚΑΛΛΙΩΝΗ ΧΡ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ**

ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 69 & ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΟΥ
15451 ΝΕΟ ΨΥΧΙΚΟ
ΤΗΛ. 6479409

W O O L - S H O P
ΠΛΕΚΤΑ - ΜΟΔΕΣ
ΣΟΛΩΝΟΣ 66
Τ 3612616

"L Confezioni
L LINEA

ΥΙΟΙ ΧΡ. ΖΗΣΙΜΟΥ Ο.Ε.
BIOTEXNIA ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Γυναικεία
Boutique

Πετρος

Ιφικράτους 4- Παγκράτι

Τηλ. 72.26.611

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

«Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»
ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ 19ο ΑΡ. ΦΥΛ. 71-74
Β' Εξαμ. 1988 - Α' Εξαμ. 1989

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

ΣΥΝΤΑΞΗΣ: Ν.Α. ΚΑΡΒΕΛΗΣ

I. Γενναδίου 16 - τηλ. 7210.282

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ: ΣΤΙΛΒΗ Ε.Π.Ε.

ΤΗΛ. 52.41.112

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ: ΧΡ. ΣΟΥΛΙΜΙΩΤΗΣ

ΣΕΡΙΦΟΥ 14 - ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΜΠΡΑΧΑΜΙ ΤΗΛ. 97.02.616

ΣΤΕΛΝΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ ΣΤΟΥΣ

ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΕΣ ΚΑΙ

ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΟΥ

ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ

ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Μαιροκορδάτου 6 (5ος όροφος) - 106 78 ΑΘΗΝΑ Τηλ. 3619.861

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ-ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΘΑΝ. ΚΑΡΒΕΛΗΣ τηλ. 9719564

- Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται
- Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τη γνώμη του συγγραφέα τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛ.
Κ. Δ. Πριτσίόλα: Η ετήσια τακτική Γενική Συνέλευσης του Συνδέσμου-Ομιλία του Προέδρου	4
Ι. Κατσιγιάννης: Ο Κούτ' πας	10
Γ. Κ. Σταυράκη: Γαύρος, ένας γραφικός συνοικισμός του χωριού μας	11
π. Κ. Δ. Βαστάκη: Ληξιαρχικά	15
Έκδηλώσεις του Συνδέσμου στην Αθήνα	16
Απριλιάτικο βράδυ (ποίημα) Στ. Γρανίτσα	21
Γ. Κ. Σταυράκη: Ταξίδι-προσκύνημα στην Κων/πόλη	23
Δ. Χ. Μποσινάκης: Στέφανος Γρανίτσας	26
Στ. Γρανίτσας (ποίημα) Δ. Σταμέλλου	26
Δ. Ι. Φαλλής: ΑΡΧΑΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ: Ιστορία-Ορια-Πολιτισμός	27
Η στήλη των δενητεμένων	30
Μεγαλοχωρίτικα:	34
Μέχρι να ξημερώσει (ποίημα) Ν. Ζωρογιαννίδη	40
Ευρυτανικά.....	43
Εισφορές για τους σκοπούς του Συνδέσμου μας	45
Εκδόσεις-Εντυπα	46
Κοινωνική ζωή	46
Επιστολές	47
Μεγαλοχωρίτικη πένθη	48
Ξ. Καρθέλη: Το 45ο Συνέδριο των Ευρυτάνων Αμερικής	51
Ηεορτή του Αγ. Γερασίμου	51

Η ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΑΣ

Η ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου μας πραγματοποιήθηκε φέτος στις 2 Απρίλιου 1989 στη «Στέγη του Συνδέσμου» οδός Μαιροκορδάτου αριθ. 6 στην Αθήνα.

Παρευρέθηκαν αρκετά μέλη του Συνδέσμου, ενώ απουσίαζαν αρκετοί δικαιολογημένα διότι λόγω της απεργίας των ΕΛΤΑ δεν έλαβαν εγκαίρως την ειδοποίηση. Το Δ.Σ. όσο μπορούσε ειδοποίησε τηλεφωνικάς εγκαίρως αρκετά μέλη.

Γενομένη απαρτία άρχισε η συνεδρίαση της Γεν. Συνέλευσης που ασχολήθηκε με όλα τα θέματα που απασχολούν τον Συνδέσμο και το Μεγάλο Χωριό.

Το πρώτο μέρος κάλυψε η ομιλία του πρόεδρου του Συνδέσμου κ. Νικ. Καρβέλη, ο οποίος αναφέρθηκε στα πεπραγμένα υπό του Δ.Σ. του Συνδέσμου κατά το παρελθόν, έτσι στον καθιερωμένο κατάλογο των αποβιωσάντων συγχωριανών μας και στάθηκε ιδιαίτερα στο θάνατο του αρχιτέκτονα-μηχανικού Φαίδωνα Κυδωνιάτη, που η προσφορά του στο Σύνδεσμο και στο Μεγάλο Χωριό υπήρξε μεγάλη γι' αυτό και ο Σύνδεσμος τον είχε από παλιά κατατάξει στους Μεγάλους Ευεργέτες.

Κατόπιν ο πρόεδρος ανεφέρθη στις καλοκαιρινές εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν στο Μεγάλο Χωριό, το καλοκαΐτι του 1988, όπως η πολιτιστική εθδομάδα, το Πανηγύρι στη Καλιακούδα, καθώς επίσης και στις εκδηλώσεις του Συνδέσμου στην Αθήνα, όπως το μνημόσυνο των Εθνομαρτύρων και μελών του Συνδέσμου, στο κόψιμο της Πρωτοχρονιάτικης πίτας, στην αποκριάτικη χοροεσπερίδα και σε άλλα θέματα.

Μετά αναγνώσθηκε η έκθεση της Εξελεγκτικής Επιτροπής υπό της κας Ελένης Παίδα.

Το λόγο κατόπιν πήρε ο ταμίας του Συνδέσμου κ. Νικ. Σκλαβούνος ο οποίος έκανε τον οικονομικό απολογισμό του 1988 καθώς και τον προϋπολογισμό του 1989 του Συνδέσμου.

Ακολούθως το Σώμα της Γεν. Συνέλευσης ασχολήθηκε με προσάσεις και ανακοινώσεις.

Ο κ. Δημήτριος Κοντάς ανεφέρθει στην έλλειψη καρδιογράφου από το αγροτικό ιατρείο του χωριού μας και προς απόκτηση διέθεσε 10.000 δρχ. Επίσης διέψευσε ορισμένα δημοσιεύματα άλλων εντύπων ότι οι Μεγαλοχωρίτες υποδέχθηκαν τους Ιταλούς «με ανθοδέσμες».

Ο κος Γεώργιος Κοτρώνης ζήτησε να πληροφορηθεί για τη λειτουργία του ρολογιού καθώς και του ξενοδοχείου του χωριού.

Το Δ.Σ. απάντησε ότι η λειτουργία του ρολογιού είναι θέμα πλέον κοινότητας και όσον αφορά το ξενοδοχείο λειτουργεί ήδη και ο 2ος όροφος.

Η κα Ελένη Παίδα πρότεινε τη δημιουργία νεανικού τμήματος του Συνδέσμου ώστε να δραστηριοποιηθούν οι νέοι μας και τόνισε ότι όλοι όσοι ασχολούνται και αγωνίζονται για το Σύνδεσμο προσφέρουν πολλά, όπως οικονομικά, μέρος από το πολίτιμό τους χρόνο κ.α.

Κατόπιν ο κ. Θίλιππας Καλλιάνης αναφέρθηκε στο προγραμματισμό των καλοκαιρινών εκδηλώσεων που θα γίνουν φέτος από 5-15 Αυγούστου 1989 στο χωριό.

Η κα Μαίρη Καλλιάνη έκανε τον απολογισμό της ομάδος γυναικών του χωριού που

ασχολούνται με ποικίλες εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα στη Πνευματική Στέγη, καθώς και για τη προσφορά τους στο σύνολο του χωριού, όπως καθαριότητα κ.λ.π.

Ο κ. Διονύσιος Ν. Βονόρτας που πήρε κατόπιν το λόγο επρότεινε να καθαριστεί ο Αγιος Αθανάσιος από τα ξερά δένδρα, ώστε να διατηρηθῇ σαστά το πανέμορφο τοπίο.

Στη συνέχεια το Δ.Σ. ενημέρωσε τη Γεν. Συνέλευση για τη δημιουργία Συλλόγου Μεγαλοχωριών στην Αμερική, για τα αποκαλυπτήρια της προτομής του εθνομάρτυρα Κατσίμπαστις «Καρούτες» Φωκίδος, όπου τον Σύνδεσμο αντιπροσώπευσε ο πατήρ κ. Κων/νος Βαστάκης.

Ακόμη με ενέργειες και του Δ.Σ. του Συνδέσμου αποφεύχθηκε η υλοτόμηση του «Κούτπα» όπου εάν γινόταν θα ήταν μια εγκληματική ενέργεια για το χωριό μας.

Με πρόταση του Δ.Σ. και με ομόφωνη απόφαση από τη Γεν. Συνέλευση ανακηρύχθηκαν ευεργέτες του Συνδέσμου οι ακόλουθοι:

- 1) Ιωάννης Δ. Δασκαλόπουλος
- 2) Αλεξάνδρα Καραντζένη
- 3) Ελευθέριος Ι. Καρυοφύλλης
- 4) Παναγιώτης Ι. Καραγιάννης
- 5) Νικόλαος Δ. Πουρνάρας.

Μετά έγινε διαλογική συζήτηση για την έκδοση του περιοδικού, για το κόστος εκδόσεως κ.λπ.

Ο κ. Ιωάννης Φλώρος πρότεινε να παραμείνει το περιοδικό και να τοποθετηθεί μέσα στο περιοδικό μια επιταγή, ώστε αυτός που θα το πάρει να στείλει το αντίτιμο στο Σύνδεσμο.

Η κα Μαρία Γιαννακά επί αυτού τόνισε να γίνουν συνδρομηταί του περιοδικού επί πληρωμή. Την ίδια γνώμη είχε και ο κ. Οδυσσέας Δανίλης.

Ο κ. Τάσος Κοντομέρκος που πήρε το λόγο είπε να συνεχισθεί η έκδοση του περιοδικού ως έχει και να στέλνεται χωρίς συνδρομή.

Η κα Ελένη Παΐδα επρότεινε να αυξηθεί η συνδρομή του Συνδέσμου ώστε να καλύπτει και την έκδοση του περιοδικού.

Το Δ.Σ. επρότεινε την αύξηση της συνδρομής από 1000 εις 1500 δρχ. το χρόνο από το 1990 και η Γεν. Συνέλευση αποφάσισε ομόφωνα την αυξηση της συνδρομής.

Στο σημείο αυτό έληξαν οι εργασίες της ετήσιας Τακτικής Γεν. Συνέλευσης του Συνδέσμου μας.

ΚΩΣΤΑΣ Δ. ΠΡΙΤΣΙΟΛΑΣ

Ομιλία του Προέδρου του Συνδέσμου

κ. Ν. Α. ΚΑΡΒΕΛΗ

Αγαπητοί Συμπατριώτες και Συμπατριώτισσες

Σας καλωσορίζω εκ μέρους του Δ.Σ. και σας εκφράζω τις ευχαριστίες μας για την προσέλευσή σας.

Το μυστικό της μακροβιότητας του Συνδέσμου μας αλλά και της αναγνωρισμένης μεγάλης συμβολής του σε έργα κοινωνικής προόδου και ανάπτυξης (που κυρίως απευθύνονται στο Μεγάλο Χωριό) θρίσκεται ακριβώς στη μαζική υποστήριξη των διαφόρων εκδηλώσεων από ικανό αριθμό μελών.

Ενα άλλο ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο είναι η αγαθή και εποικοδομητική συνεργασία Συνδέσμου και Κοινότητας και η ολόθυμη συμμετοχή του συνόλου των κατοίκων του Μεγάλου Χωριού σε σειρά πολιτιστικών και άλλων κοινωνικών δραστηριοτήτων που οργανώνονται στο χωριό μας.

Πάνω σ' αυτό το πλάνο συνεργασίας στηρίζεται η μέχρι σήμερα πορεία μας και αισιοδοξούμε για ένα καλύτερο αύριο.

Την αισιοδοξία αυτή επαιξάνει το γεγονός της σύστασης τοπικού Συλλόγου αποδήμων Μεγαλοχωριών στις ΗΠΑ και η ήδη εκφρασθείσα επιθυμία συνεργασίας μαζί μας για ζητήματα που ενδιαφέρουν τη γενέτειρά μας.

Κατά παράδοση θα προτάξουμε των εργασιών της Γ.Σ. τον κατάλογο ονομάτων των συμπατριών μας που έφυγαν από τη ζωή αυτόν τον χρόνο και θα κρατήσουμε στη μνήμη τους σιγή ενός λεπτού:

**Φαιδών Κυδωνιάτης, Αρχιτέκτων
Δημήτριος Μπούρας, Δικηγόρος
Χαρίκλεια Σιαμανή-Πιοτιόλη
Πόπη Ε. Σταθοπούλου
Ευάγγελος Ι. Δουλαβέρης και η σεβάσμια μητέρα του
Φωτεινή Γερ. Λαϊου
Θωμάς Αναγνωστόπουλος (σύζυγος Παναγιώτας το γ. Κ. Σταθόπουλου) και
Αλκιβιάδης Ι. Παπαγιάννης (Η.Π.Α.) αιωνία τους η μνήμη.**

Ο αρχιτέκτονας ΦΑΙΔΩΝΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΤΗΣ εδώ και πολλά χρόνια έχει ανακηρυχθεί **Μεγάλος Ευεργέτης** του Συνδέσμου για την ανυπολόγιστη προσφορά του προς το Μεγάλο Χωριό το οποίο ιδιαίτερα αγαπούσε και τακτικότατα επισκεπτόταν.

Είναι γνωστή η συμβολή του στην ανέγερση του I. N. Αγίου Γερασίμου του οποίου εκπόνησε την αρχιτεκτονική μελέτη και κατήγυμνε το σύνολο των εργασιών μέχρι πλήρους αποπερατώσεως του έργου. Από τότε και μέχρι την τωρινή στιγμή της σύντομης αρρώστιας και του αδόκιτου θανάτου του, δεν έπαψε ούτε στιγμή να εκδηλώνει το ενδιαφέρον του για το χωριό μας και πάντοτε αφιλοκερδώς.

Δικά του έργα τα αρχιτεκτονικά σχέδια και η επίθλεψη ανέγερσης του I. N. Αγίου Δημητρίου, του Οστεοφυλακείου Εθνομαρτύρων, του I. N. Γαύρου, αλλά και της πρόσφατης αναμόρφωσης του Κοινοτικού Ξενοδοχείου, παρά το γεγονός ότι δεν ακολουθήθηκαν στο σύνολό τους οι δικές του αρχιτεκτονικές υποδείξεις.

Για όλα αυτά και για όσα άλλα προσέφερε αξίζει μιας επιπλέον, έστω και μεταθανάτια τιμή γιατί τέτοιοι αξιόλογοι άνθρωποι με τόση

αγάπη για το Μεγάλο Χωριό και με τέτοια προσφορά, σπάνια παρουσιάζονται ακόμα και μεταξύ των ντόπιων Μεγαλοχωριτών.

Προς το παρόν το Δ.Σ. περιορίζεται στο να σας διαβάσει το ψήφισμα που εκφωνήθηκε την ημέρα της κηδείας του.

Για το μέλλον επιφυλάσσεται να υποθάλλει συγκεκριμένες προτάσεις, επιθυμεί όμως να έχει και τη δική σας άποψη.

Η αναφορά στα πεπραγμένα του Δ.Σ. θα είναι σύντομη έτοι μέχρι ότε να δοθεί σε σας χρόνος για παραπέρα συζήτηση.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ: Ουσιαστική ήταν και πάλι η συμμετοχή μας στη διοργάνωση μαζί με την Κοινότητα Μεγάλου Χωριού και το Σύλλογο «Καλλιακούδα» της εκδήλωσης «Λαϊκό πανηγύρι Καλλιακούδας» που έχει από χρόνια πλέον καταγραφεί ως μία από τις βασικότερες και πιό επιτυχείς Πανευρυτανικές εκδηλώσεις.

Η άλλη εκδήλωση καθαρά Μεγαλοχωρίτικη αυτή ως προς τη διοργάνωση, αλλά με πανευρυτανική συμμετοχή και εντυπωσιακή επιτυχία ήταν η «Πολιτιστική Εθδομάδα Μεγάλου Χωριού 1988» από 7-14 Αυγούστου. Σημείωσε απρόσμενη επιτυχία, κράτησε σε συνεχή ένταση όλο το χωριό και για μεγάλο

Μερική άποψη της Στέγης του Συνδέσμου κατά τη διάρκεια της Γ.Σ.

διάστημα κατόπιν ήταν αντικείμενο συζητήσεων και κολακευτικών σχολίων για το Σύνδεσμο και την Κοινότητα.

Απευθύνουμε και από τη θέση αυτή τα θερμά μας συγχαρητήρια στην Οργανωτική Επιτροπή, **ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΩΝ και ΔΙΑΛΕΞΗ κ. Π. Α. ΤΖΑΒΕΛΗ**: Την Κυριακή 11.12.88 πραγματοποιήθηκε το μνημόσυνο των Εθνομαρτύρων και των αποβιώσαντων μελών του Συνδέσμου στον Ι. Ν. Ζωοδόχου Πηγής και στη συνέχεια στη Στέγη του Συνδέσμου επακολούθησε διάλεξη από το συγχωριανό μας φιλόλογο καθηγητή και συγγραφέα κ. Παναγιώτη Α. Τζαβέλη με θέμα: **Ιστορικό Μνημόσυνο**.

Για πρώτη φορά η εκδήλωση αυτή συγκέντρωσε τόσους πολλούς Μεγαλοχωρίτες, φίλους του Συνδέσμου, αλλά και εξέχουσες προσωπικότητες του Νομού μας.

Πιστεύουμε ότι με τη νέα διάσταση που δώσαμε σ' αυτήν την ημέρα μνήμης και στοχασμού, εξασφαλίσαμε την επιτυχία της, άλλα και ανοίξαμε το δρόμο για επανάληψη αντίστοιχων εκδηλώσεων στο μέλλον.

Ετοι θα δοθεί η δυνατότητα να τιμηθούν (όπως έχουμε ξαναπει) και άλλοι Μεγαλοχωρίτες με ιδιαίτερα αξιόλογη προσφορά προς το Σύνδεσμο και το Μεγάλο Χωριό.

ΚΟΨΙΜΟ ΠΙΤΑΣ & ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ. Και φέτος στα «Βράχο» των Αφών Κατσιγιάννη έγινε η καθιερωμένη παιδική πρωτοχρονιάτικη γιορτή και το κόψιμο της πίτας (15.1.1989).

Η συμμετοχή ήταν αξιόλογη και η ατμόσφαιρα ιδιαίτερα γιορταστική και ευχάριστη αν κρίνει κανείς από τα σχόλια των παρευρεθέντων.

ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΗ ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΑ Την Κυριακή 12 Φεβρουαρίου 1989 στο κοσμικό κέντρο «ΚΑΛΥΒΑ» έγινε η κορυφαία εκδήλωση της χρονιάς με καλή συμμετοχή Μεγαλοχωριών και σημαντική παρουσία φίλων του Συνδέσμου μας.

Παρά το γεγονός ότι τόσο η Πρωτοχρονιάτικη Γιορτή, όσο και η Αποκριάτικη Χοροεσπερίδα γνώρισαν ιδιαίτερη επιτυχία από κάθε άποψη, εντούτοις σύμφωνα με την εκτίμηση του Δ.Σ. δεν πρέπει νά είμαστε ιδιαίτερα ικανοποιημένοι. Οταν σε τέτοιες εκδηλώσεις λείπουν οικογένεις ολόκληρες, «σόοια» όπως λέμε, τότε σίγουρα κάτι δεν πηγαίνει καλά και πρέπει να μας προβληματίσει και να μας ευαισθητοποιήσει.

Η συμμετοχή μας σ' αυτές τις εκδηλώσεις δεν είναι μόνο διασκέδαση. Είναι και υποχρέωση προς το Σύνδεσμο. Το γιατί είναι πρόδηλο. Το γιατί απουσιάζουν είναι άδηλο και θα μου επιτρέψετε να πω και αδικαιολόγη-

το.

Ο Σύνδεσμος χρειάζεται ασφαλώς την οικονομική επιτυχία των εκδηλώσεων για να μπορέσει να ανταποκριθεί στο κοινωνικό του έργο, αλλά αυτό δεν είναι αρκετό. Εχει ακόμη μεγαλύτερη ανάγκη από την παρουσία όλων των Μεγαλοχωριών, προκειμένου να αντλήσει την ηθική δύναμη και να δικαιώσει την ύπαρξή του σαν σύνδεσμος φιλίας και αγάπης αλληλοθηθείας και συννένωσης του δυναμικού των Απανταχού Μεγαλοχωριών.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ: Είναι εξαιρετικά ευχάριστο το γεγονός (και το τονίζουμε ιδιαίτερα αυτό) ότι στο Μεγάλο Χωριό Η Πνευματική μας Στέγη εξελίσσεται σε χώρο πραγματικής πολιτιστικής δημιουργίας.

Δόθηκε ο τόπος και ο τρόπος να συσπειρωθεί και να δραστηριοποιηθεί το έμψυχο υλικό του χωριού μας (όλων των ηλικιών και των δύο φύλων) και να παρουσιάσει αξιόλογο πολιτιστικό και κοινωνικό έργο που διαρκώς εμπλουτίζεται.

Καλύτερη δικαίωση για το Σύνδεσμο και για τους αγώνες μας να στηθεί και να λειτουργήσει η Πνευματική Στέγη δεν μπορούσε να υπάρξει. Το Νηπιαγωγείο και η Παιδική Χαρά λειτουργούν ήδη για τρίτη συνεχή χρονιά. Μαθήματα ένων γλωσσών γίνονται, ενώ κατά καιρούς παρέχεται η δυνατότητα στέγασης των εκπαιδευτικών που υπηρετούν στο χωριό μας και αντιμετωπίζουν προβλήματα στέγης. Ακόμη γίνονται μαθήματα κοπτικής-ραπτικής και άλλα συναφή, και πραγματοποιούνται σεμινάρια τουρισμού, αγροτικής εκμετάλλευσης κ.ο.κ. Παράλληλα λειτουργεί μόνιμη έκθεση εργοχείρων από ομάδα γυναικών του Μεγάλου Χωριού που με ιδιαίτερη ευαισθησία και επιτυχία επιδίδεται σ' αυτήν τη δραστηριότητα.

Η Πολιτιστική Επιτροπή Μεγάλου Χωριού που οργανώθηκε από τη Σύμβουλό μας και Μαίρη Φ. Καλλιάνη λειτουργεί υποδειγματικά και έχει να παρουσιάσει πλούσιο έργο. Εχει φέρει στην κυριολεξία το Μεγάλο Χωριό στήν πρωτοπορία του αγώνα για πολιτιστική αναβάθμιση της υπαίθρου και ιδιαίτερα του νομού μας.

Απομένει να ολοκληρώσουμε τον εξοπλισμό και την οργάνωση της Βιβλιοθήκης και του Λαογραφικού Κέντρου στους χώρους της Πνευματικής Στέγης για να πούμε ότι συμπληρώσαμε την αρχική φάση της προσπάθειάς μας.

Η συμβολή του καθηγητού της Ιατρικής κου Νίκου Δ. Πουρνάρα σ' αυτή μας την προσπάθεια ήταν και είναι πολύτιμη και καθοριστική.

Θεωρούμε χρέος μας και από τη θέση αυτή σήμερα, για άλλη μία φορά, να τον ευχαριστή-

σουμε.

Κλείνοντας την ενημέρωση για την Πνευματική Στέγη βρίσκομε στην ευχάριστη θέση να σας πληροφορήσω ότι ιδρύθηκε αθλητικό σωματείο στο χωριό μας στο οποίο παραχωρήσαμε γραφεία για στέγασή του στην Π.Σ. ενώ πρόκειται να διευθετηθούν και να διατεθούν και άλλοι χώροι για ανάπτυξη επιτραπέζιων αθλημάτων (πιγκ-πόγκ, σκάκι κ.ο.κ.)

Τελειώνουμε την αναφορά στα πεπραγμένα με μια σύντομη ενημέρωση γύρω από τις εκδοτικές προσπάθειές μας, αλλά και τις δυσκολίες που συναντούμε σ' αυτόν τον τομέα.

Και πρώτα η «Φωνή του Μεγάλου Χωριού». Προχωρήσαμε και αυτή τη φορά στην έκδοση της «Φωνής» παρά τις τεράστιες, οικονομικές κυρώσεις, δυσκολίες.

Από πλευράς ύλης, έστω και δύσκολα, νομίζω ότι καλύψαμε τα πλέον βασικά και ενδιαφέροντα θέματα. Σίγομόρα όμως χρειαζόμαστε περισσότερες συνέργασίες σας και πληροφορίες. Μην ξεχνάτε ποτέ ότι η έκδοση γίνεται από ερασιτέχνες και δεν υπάρχουν ρεπόρτερς να τρέξουν και να συγκεντρώσουν πληροφορίες και συμβάντα. Από σας περιμένουμε να μας φέρετε την είδηση ή το κείμενό σας. Τα έξοδα εκτύπωσης και αποστολής (μαζί με το γεγονός ότι το περιοδικό διανέμεται ΔΩΡΕΑΝ) είναι δυσθάσταχτα για το ταμείο μας σε σχέση με την ετήσια συνδρομή των μελών και τα υπόλοιπα περιορισμένα έσοδα.

Δεν επεκτεινόμαστε περισσότερο αφήνοντας το θέμα ανοιχτό για συζήτηση.

Στέγη Συνδέσμου Γ.Σ. της 30.4.89. Στην πρώτη σειρά οι κ.κ. Ιατρός Τάσος Κ. Κοντομέρφος, Γιάννης Βράχας δάσκαλος εκπρόσωπος του Συλλόγου «Καλλιακούνδα» κ.ά.

Η δεύτερη εκδοτική, μας προσπάθεια είναι το βιβλίο «Πάρος είδε η κριτική το βιβλίο: Μεγαλοχωρίτες και Μικροχωρίτες Εθνομάρτυρες της 24.12.1942» του π. Κ.Δ. Βαστάκη. Είναι ένα απαραίτητο συμπλήρωμα του πρώτου βιβλίου και δείχνει τη μεγάλη απήχηση και προβολή που γνώρισε ο Σύνδεσμός μας χάρις στην παραπάνω έκδοση. Πιστεύουμε ότι τα βιβλία αυτά πρέπει να δρισκονται σε κάθε Μεγαλοχωρίτικο σπίτι.

Σημειώνουμε ότι οι εισφορές για την έκδοση αυτή κάλυψαν το σύνολο της δαπάνης και έτσι δεν επιβαρύνθηκε το ταμείο του Συνδέσμου. Αντίθετα θα προκύψει οφέλεια από την πώληση μια και ο π. Κ. Δ. Βαστάκης παρεχώρησε 500 τεύχη στο Σύνδεσμο τα οποία και ήδη άρχισαν να διατίθενται.

Προσπαθήσαμε να σας κάνουμε μια κατά το δυνατόν σύντομη αλλά και σφαιρική ενημέρωση των πεπραγμένων του Δ.Σ.

Αυτό έγινε όχι για να εισπράξουμε κάποια εύσημα για τα επιτεύγματά μας, αλλά βασικά για να σας δώσουμε τα απαραίτητα ερεθίσματα για μια παραπέρα δημιουργική συζήτηση, από την οποία και θα προκύψουν οι κατευθυντήριες γραμμές των μελλοντικών μας ενεργειών.

Σας ευχαριστούμε που μας ακούσατε και περιμένουμε τις κρίσεις και τις τοποθετήσεις σας.

**ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ
ΑΠΟ ΤΗΣ 1.1.88 ΜΕΧΡΙ 31.1.88**

ΕΞΟΔΑ

Εξοδός χρήσεως από 1ης Ιανουαρίου έως 31ης Δεκεμβρίου 1988	
1. Επιστροφή δανείου.....	Δρχ. 350.000
2. Γιά την έκδοση περιοδικού Φωνή Μεγάλου Χωριού	Δρχ. 185.000
3. Εξόφληση ξυλουργού κ. Εκόγλου διαταέπιπλατης Στέγης	Δρχ. 170.000
4. Απόδοση προσφορών δί εκκλησίες Χωριού	Δρχ. 236.000
5. Εξόφληση κ. Ματζούτα δί αποπεράτωση έργων	Δρχ. 40.000
6. Διαμόρφωση σκάλας Ωρολογιού Χωριού	Δρχ. 100.000
7. Ενίσχυση απόρων και ψάλτου χωριού	Δρχ. 65.000
8. Αγορά καθισμάτων Στέγης Μεγάλου Χωριού	Δρχ. 185.000
9. Εξοδα δικηγόρου δια την σύσταση Αθλ. Συλ. Μεγ. Χωριού	Δρχ. 27.000
10. Διάφορά έξοδα Στέγης Μεγ. Χωριού	Δρχ. 124.000
11. Ελαιοχρωματισμός και μικροεπισκευές Στέγης Μεγ. Χωριού	Δρχ. 70.000
Προκαταβολή δια την χοροεσπερίδα 1989	Δρχ. 70.000
13. Κοινόχρηστα, δακτυλ/σεις, ταχυδρομικά, ΔΕΗ, ΟΤΕ Στέγης	Δρχ. 215.907
14. Εξοδα κοπής Βασιλόπιτας και αγορά ειδών δια τα εγκαίνια Στέγης	Δρχ. 94.129
Σύνολον	Δρχ. 1.913.036

ΕΣΟΔΑ

Εσοδά χρήσεως από 1ης Ιανουαρίου έως 31ης Δεκεμβρίου 1988	
1. Υπόλοιπον χρήσεως 1987	Δρχ. 98.486
2. Συνδρομές δια τους σκοπούς του Συνδέσμου	Δρχ. 193.000
3. Προσφορές δια την έκδοση περιοδικού	Δρχ. 15.000
4. Προσφορές δια τα επιπλα Στέγης Συνδέσμου	Δρχ. 151.000
5. Προσφορές δια την ενίσχυσην του ψάλτου του Χωριού	Δρχ. 10.000
6. Προσφορές δια τις εκκλησίες του Χωριού	Δρχ. 138.000
7. Προσφορές δια την Στέγην του Συνδέσμου	Δρχ. 24.500
8. Καθαρό προϊόν χοροεσπερίδος	Δρχ. 344.300
9. Ενίσχυση Συνδέσμου από Αγροτικήν Τράπεζα	Δρχ. 10.000
10. Από εκδήλωση Κυριών Συνδέσμου	Δρχ. 11.722
11. Από συνδρομές μελών	Δρχ. 317.134
12. Από τόκους Τραπέζης	Δρχ. 20.309
13. Δάνειον καλύψεως ελλειψεως εξόδων	Δρχ. 560.000
14. Εις ταμείον Συνδέσμου	Δρχ. 18.536

Σύνολον

Δρχ. 1.913.036

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1989

ΕΞΟΔΑ

1. Επιστροφή δανείου	560.000
2. Εξοπλισμός Στέγης Συνδέσμου	200.000
3. Εργασίες στην πνευματική Στέγη Μ.Χ.	800.000
4. Κοινόχρηστα - ταχ/κά, έντυπα, γραφ. ύλη κ.λ.π.	300.000
5. Απρόβλεπτα έξοδα	200.000
6. Όδοστη εισφορών υπέρ γειωνικών ακοπών	158.536
7. Εκδοση Φ.Μ.Χ.	200.000

Σύνολο

2.418.536

ΕΣΟΔΑ

1. Υπόλοιπον χρήσεως 1988	18.536
2. Εγγραφές -Συνδρομές	400.000
3. Εισφορές υπέρ Συνδέσμου	1.000.000
4. Ενίσχυση από κρατικούς φορείς	500.000
5. Εσοδα από Εκδηλώσεις Συνδέσμου	500.000

Σύνολο

2.418.536

Ο Κούτ'πας

Τώρα τελευταία κάποιοι νέοι Μεγαλοχωρίτες θέλουν να λατομίσουν ξυλεία από τον Κούτ'πα. Φαίνεται δεν έρουν την ιστορία του Μεγάλου Χωριού. Ο Κούτ'πας είναι η μάνα του Μεγάλου Χωριού. Στην αγκαλιά του Κούτ'πα είναι χτισμένο το χωριό μας. Τα παλιά χρόνια που ξύλευαν το Κούτ'πα, δεν υπήρχε νερό πόσιμο και τρέχαν οι παληοί Μεγαλοχωρίτες απ' εδώ και απ' εκεί να βρούνε νερό να πιούνε. Κατέβαιναν στο Σιάτρα το βρυσκό - κοντά στη γέφυρα του Γαύθρου - και πέρνανε νερό για τις ανάγκες τους.

Ετσι αναγκαστήκαν ν' απάγορεύουν την ξύλευση από τους λόφους Βιριθιγίος, Κούτ'πα, Αι- Λια, Άθανο, Παναγιά. Τα αφόρισαν. Δεν τολμούσαν ούτε φύλλο να κόψουν, ήταν Βακούφικα. Αγροφύλακες και δασοφύλακες ήταν πάντα στη φύλαξη. Κανείς δεν τολμούσε να κόψει φύλλο και μια παληά ιστορία γεγονός. Κάποτε όταν πρωτοήλθε στο χωριό μας τηλέφωνο τηλεφωνητής ήταν ο Β. Γαλανός, σύζυγος της δασκάλας Διονυσίας. Το χωριό τότε τους πρόσφερε τα ξύλα για το χειμώνα. Συνηθισμένος ξυλοκόπος ελάτων στο χωριό μας ήταν ο Λάϊος Γιάννης (Λαόγιαννος ή Σούρλας). Και μια χρονιά πήγε να κόψει ξύλα για τον τηλεγραφητή στην Παναγιά. Εκεί υπήρχε ένα πολύ μεγάλος έλατος, που εμείς παιδιά τότε, παίζαμε. Πιανόμασταν από τις κλάρες του τότε, και κάναμε κούνια. Εκείνον τον έλατο πήγε να κόψει ο μακαρίτης Λαόγιαννος. Άλλα και ο έλατος πήρε εκδίκηση. Επεισες απάνω του πέφτοντας και πήρε εκδίκηση. Επεισες απάνω

του την ώρα που τελείωνε το κόψιμο και τον σκότωσε. Θα το θυμούνται οι πιο μεγάλοι σήμερα. Θα ήταν παράλειψη μεγάλη εάν δεν ανέφερα ότι οι νέοι της εποχής εκείνης - 1925-1940 - περίπου, είχαν ιδρύσει τη φιλοδασική ένωση Μεγαλοχωρίτων. Ντουμαίοι, Παιδαίοι, Α. Καρδέλης, Κ. Σκοτίδας, Μακρυγιαναίοι, Μαργαριτόπουλος Θ. και άλοι σχεδόν οι νέοι μόνιμοι κάτοικοι Μεγάλου Χωριού. Σκοπός της Φιλοδασικής ήταν η προστασία των δασών. Άλλα δεν πρέπει να ξεχάνεις την προσφορά των χωριανών δασκάλων, αειμνήστων Καρυοφίλη Ι. και Αναγνωστοπούλου Αριστ., που πέρναν τα παιδιά του σχολείου και πήγαιναν εκδρομή απέναντι απ' το χωριό και φύτευαν έλατα στην πλαγιά του Αι- Λιά και σήμερα έχουμε αυτό το υπέροχο θέαμα για το χωριό μας. Εγώ θα σύστηνα στους νέους να ιδρύσουν ένα φιλοδασικό σύλλογο και να κάνουν ελατοφυτεύσεις γύρω από το χωριό μας στο Κούτ'πα, να ομορφήνει με το φόντο που θα ξει το χωριό μας και θα τους εξυμνούν οι μέλλουσες γενιές.

Προσοχή λοιπόν στα δάση του χωριού μ.. Εξάλλου υπάρχουν έλατα για ξύλευση - κόκκινο χωράφι, αρμακάδες, φτυλιές, Κρύα Βρύση Καταφυγίων, το Ρέμα, Γούθα, κ.τλ.

Εσείς οι νέοι μόνιμοι κάτοικοι του χωριού πρωτοστατήστε για την προστασία των δασών και να σας εξυμνούν οι μέλλουσες γενεές. Οχι να χαλάμε τα δάση του χωριού, να δώσουμε νερό στα «Βλασείκα» και να κόψουμε το νερό από τους πραγματικούς κατόχους του.

Του Ι. ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Αθήνα 27 Μαρτίου 1989, ημέρα Δευτέρα και ώρα 7.00 οι υπογεγραμμένοι 1) Χρήστος Ι. Καραγιάννης 2) Ελένη Π. Παίδα και 3) Μαργαρίτα Σ. Βονόρτα, που αποτελούμε την εξελεγκτική επιτροπή του Συνδέσμου Μεγαλοχωρίτων «Αγία Παρασκευή», συγκεντρωθήκαμε μετά από πρόσληψη του Διοικητικού Συμβουλίου, στα γραφεία του, Μαυροκορδάτου 6, και κάναμε τον έλεγχο της διαχείρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Στη διάθεσή μας είχαμε όλα τα διαχειριστικά βιβλία και λοιπά στοιχεία του Συνδέσμου και κάναμε τον έλεγχο της διαχείρισης από 1.1.1988 μέχρι 31.12.1988. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα παρακάτω.

1. Εσόδα

Για την είσπραξη των εσόδων χρησιμοποιήθηκαν διπλότυπες αποδείξεις και σύμφωνα μ' αυτές το ποσό των εισπράξεων έφτασε στο 1.913.036 δραχμές μαζί με το υπόλοιπο χρήσης 1987.

2. Εξόδα.

Διαπιστώθηκε επίσης, ότι τα έξοδα χρήσης 1988 έφτασαν στο ποσό την 1.894.500 δραχμών.

Για τα παραπάνω έξοδα χρησιμοποιήθηκαν αποδείξεις πληρωμής του Συνδέσμου μαζί με τις αποδείξεις των δίκαιοψων που εισέπραξαν τα αντίστοιχα ποσά.

Διαπιστώθηκε ακόμη ότι πάραμένει στο ταμείο του Συνδέσμου για τη νέα χρήση 1989 το ποσό των 18.536 δρχ.

Το χαρακτηριστικό του ελέγχου χρήσης 1988 είναι το μικρό υπόλοιπο που απέμεινε στο Ταμείο του Συνδέσμου για νέα χρήση. Και αυτό σημαίνει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο εργάστηκε εντατικά και ανέπτυξε πολλές δραστηριότητες σε όλους τους τομείς για την δύο το δυνατόν μεγαλύτερη και καλύτερη προσφορά στο αγαπημένο μας Μεγάλο Χωριό, αλλά και για τη σύσφιξη των σχέσεων με τους Μεγαλοχωρίτων που ζουν στο Λεκανοπέδιο της Αττικής και που οι κοινωνικές συνθήκες μας δίνουν πολύ λίγες ευκαιρίες συναντήσεων.

Αυτό φαίνεται επίσης και από το βιβλίο Συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου που έφτασαν τον προηγούμενο χρόνο τις δέκα.

Για όλα αυτά, ευχαριστούμε το Διοικητικό Συμβούλιο, το συγχαίρουμε για την όλη δραστηριότητά του και του ευχόμαστε μεγαλύτερες επιτυχίες και επιτεύξεις στο μέλλον.

Η εξελεγκτική επιτροπή
Χρήστος Καραγιάννης
Ελένη Παίδα
Μαργαρίτα Βονόρτα

ΓΑΥΡΟΣ

Ενας γραφικός συνοικισμός του χωριού μας

Γράφει ο ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΣΤΑΥΡΑΚΗΣ

Ο Γαύρος, το σταυροδρόμι και το απάγκιο των γύρω χωριών έχει φέτος μια πρώτη θέση στην ιστορία και την παράδοση του χωριού μας. Σίγουρα του αξίζει μια ιστορική και λαογραφική αναδρομή για να μαθαίνουν οι νέοι και να θυμούνται οι παλαιότεροι τα δύσκολα αλλά γεμάτα ζωή και αλληλεγγύη χρόνια του μεσοπολέμου και αμέσως μετά.

Το γραφικό «επίνειο» του Μεγ. Χωριού ήταν ο πρώτος συνοικισμός που πρωτοπάτησε η «ρόδα», δηλαδή το πρώτο φορτηγό αυτοκίνητο την Ανοιξη του έτους 1928.

Σωφέρό ήταν ο Μιχ. Νικολόπουλος ή κατά μία άλλη εκδοχή ο Ιωάννης Ζαχαρόπουλος και οι δύο τους Μικροχωρίτες. Η είδηση απλώθηκε γρήγορα στα δύο χωριά και οι μεν νέοι της εποχής εκείνης το δέχτηκαν σαν μια εξέλιξη της τεχνολογίας, οι ηλικιωμένοι δύνατος το θεός της σαν κάποιο θαύμα ή μύθο και δύσκολευνταν να το πιστέψουν. Χαρακτηριστικά είναι τα λόγια μιας γιαγιάς. Οταν της είπαν ότι ήρθε αυτοκίνητο στο Γαύρο και φέρνει κόσμο και εμπορεύματα εκείνη απάν-

τησε «Τι λέεις παιδάκι μ', αυτό θάναι θηρίου, θα φάει ούλα τα καλαμπόκια το: πουταμιάς. Οχι γιαγιά αυτό είναι από σδηρο και δεν τρώει. Τι λέεις παιδάκι μ' δεν τρώει, κοντζιάμ θηρίου νισκό θα μήνι:» Με την πάροδο των χρόνων ο δρόμος από το Καρπενήσι για το Γαύρο θελτιώνταν αλλά μέχρι το 1970 ήταν πάντα χαλικόστρωτος. Ο Γαύρος λοιπόν έμελλε να είναι για περισσότερα από τριάντα χρόνια ο σταθμός και το τέρμα των αυτοκινήτων για το Μεγάλο και το Μικρό Χωριό καθώς και για όλα τα άλλα χωριά της περιοχής.

Πριν ακόμη χτιστεί το πρώτο σπίτι στην συνοικία αυτή, στη θέση που είναι του Διον. Παλιούρα το σπίτι σήμερα, υπήρχε ένας γιγαντιαίος Γαύρος (δένδρο).

Περί το τέλος του περασμένου αιώνα γύρω στα 1890 χτίστηκε το πρώτο σπίτι από κάποιο Μεγαλοχωρίτη ονομαζόμενο Σιάτρα. Επειδή απέναντι ακριβώς βρισκόταν ο τεράστιος γαύρος η συνοικία πήρε το σημερινό της όνομα Γαύρος.

Την ίδια περίπου χρονική περίοδο ήρθε και

Η θέα προς το Γαύρο σήμερα. Στο βάθος διακρίνονται τα χωράφια προστήλια και βαρκά που έθρεψαν γενιές Μεγαλοχωριτών. Τώρα είναι κυριολεκτικά ντυμένα στο πράσινο.

έχτισε σπίτι στο Γαύρο ο δεύτερος μόνιμος κάτοικος. Ήταν ένα χαρακτηριστικό άτομο με μακριά γενιάδα που μετώκισε από το χωριό Σέλτσα (σημερινή Καστανούλα). Γυναίκα πήρε από τη Μεγαλοχωρίτικη οικογένεια Σίψα και ήταν πολύτεκνος με πολλά αγόρατα οποία παντρεύτηκαν και είχαν και αυτά με τη σειρά τους πολλούς απογόνους. Ο πατέρας λοιπόν με τα παιδιά είχαν σαν βιοποριστικό επάγγελμα ασθεστοκάμινα (ασβεσταριές) και προμήθευαν το Μεγάλο Χωριό με ασθέστη αφού τα χρόνια εκείνα χτίζονταν διώροφα και τριώροφα πέτρινα σπίτια από τους Μεγαλοχωρίτες της Πόλης. Ο άνθρωπος αυτός λοιπόν δεν ήταν άλλος από το Βασλή Παλιούρα του οποίου απόγονοι είναι οι περισσότερες οικογένεις στο Γαύρο των Παλιούρέων. Καθώς τα παρατσούκλια τα χρόνια εκείνα ήταν είδος μόδας δεν γλύτωσε και ο Παλιούρας. Τον ονόμαζαν και «Τσιάκαλο και τη συνοικία Τσιακαλέικα.»

Ο Γαύρος λοιπόν λόγω της θέσεως «κλειδί» που κατέχει γρήγορα μεγάλωσε πληθυσμιακά αφού με την πάροδο των χρόνων χτίζονταν νέα σπίτια. Γύρω στα 1940 ο γαύρος βρίσκονταν στην ακμή του και είχε γύρω στις 18 πολυμελείς οικογένειες. Επειδή ήταν πέρασμα εκτός των γεωργικών εργασιών που ασχολούνταν οι κάτοικοι την εποχή εκείνη υπήρχαν και 2-3 πανδοχεία (χάνια) όπου οι

περαστικοί και οι αγωγιάτες διανυκτέρευαν για να συνεχίσουν την επόμενη μέρα το ταξίδι με τα ζώα τους. Τα πολύ γνωστά ήταν του Διονύση Παλιούρα, του Ρώτσικα και του Δήμα όπου εύρισκε ο διαβάτης αναμμένο τζάκι, την παραδοσιακή φασολάδα και τροφή για τα ζώα. Άλλοι που έπερναν τό αυτοκίνητο για το Καρπενήσι έπιναν τον καφέ τους στα χάνια αυτά με το κρύο νερό κατευθείαν από την πηγή. Τα αυτοκίνητα για πολλά χρόνια ήταν μικρά, έπερναν εμπορεύματα και επιβάτες μαζί στην καρότσα. Δεν ήταν σπάνιο να ταξιδεύεις ανάμεσα σε κατσίκια, σακιά με καλαμπόκι και ... κότες.

Οι αδελφές Φωτεινή Παλιούρα και Ζωγούλα Τριανταφύλλη (το γένος Λιάτσιου) κρατούν τα σπίτια του Γαύρου ανοιχτά τους περισσότερους μήνες το χρόνο.

Ο συμμαθής Μεγαλοχωρίτης Θανάσης Ταραμπάκος φωτογραφιμένος πάνω στο θρυλικό γεφύρι του Γαύρου την ώρα που βόσκει τα ζωντανά.

Το Μεγάλο Χωριό όπως δύο γνωρίζουν είχε την μεγαλύτερη έκταση κτημάτων (χωράφια) σε σύγκριση με όλα τα άλλα χωριά της Ποταμάς. Τα χωράφια του χωριού μας έφταναν ως τα πόδια των κάτω σπιτιών του Χωριού Κλαψί και ήταν απλωμένα και από τις δύο πλευρές της κοιλάδας του ποταμού Καρπενισώτη. Σε μερικές περιπτώσεις οι τοπωνυμίες Προσήλια και Τσαπιουρνιά κάλυπταν σχεδόν τη μισή διαδρομή για το γειτονικό μας Μικρό Χωριό. Το σημερινό Νέο Μικρό Χωριό είναι κατά το μεγαλύτερο ποσοστό χτισμένο πάνω σε Μεγαλοχωρίτικα χωράφια τα οποία δώθηκαν ή απαλλοτριώθηκαν μετά την κατολίσθηση του όμορφου Μικρού Χωριού το Γενάρη του 1963.

Σήμερα με τη μεταφορά άλλων χωριών στην περιοχή όπως Νέο Δερμάτι και Νέο Μικρό Χωριό δεν θα πρέπει να αλλάξει η γεωγραφική ταυτότητα του χώρου.

Από τα πράγματα είναι φανερό λοιπόν ότι υπήρχε ανάγκη μιας γέφυρας για να υπάρχει πρόσβαση στην απέναντι όχθη του ποταμού.

Ετοι στα Χρόνια της Τουρκοκρατίας χτίστηκε η μεγάλη πέτρινη πελεκιτή καμπυλωτή καμάρα από Ήπειρώτες τεχνίτες αρχιτεκτονικά πανομοιότυπη με το θρυλικό γεφύρι της Αρτας. (Βλέπε Φωτογραφία). Το πέρασμα πάνω στη γέφυρα για περισσότερα από 100 χρόνια ήταν μια υπόθεση περίπου ακροβασίας. Οι διαβάτες και τα ζώα ανέβαιναν και κατέβαιναν τη γέφυρα που ήταν (μάλλον) χωρίς προστατευτικά στηρίγματα. Μετά τον ερχομό του Αυτοκινήτου στο Γαύρο αποφασίστηκε η θελτίωση της γέφυρας και την Ανοιξη του έτους 1932 έπεσε πάνω στη γέφυρα μία σχεδόν οριζόντια οπλισμένη πλάκα τσιμέντου μήκους 35 μέτρων περίπου. Η προοπτική ήταν να περνάει και το αυτοκίνητο πάνω σε αυτήν. Σήμερα το 1989 η ιστορική αυτή γέφυρα που εξυπηρέτησε γενιές και γενιές κόσμου παρουσιάζει επικίνδυνες ρωγμές για τις οποίες φοβάμαι ότι οι περισσότεροι Μεγαλοχωρίτες δεν το γνωρίζουν. Είναι η μαρτυρία του συγχωριανού μας

κατοίκου του Γαύρου κ. Δουλαβέρη ο οποίος με οδήγησε ως εκεί για να μου δείξει τις ρωγμές στη γέφυρα. Ας προσέξει η Κοινότητα και ο Σύνδεσμος και αυτό το ζήτημα της γέφυρας.

Η καρπερή και γόνιμη κοιλάδα της ποταμιάς με τα άφθονα νερά του Καρπενησιώτη από τη θέση Βαρκά ως το Καλλιντρούμη, τα Κόκκινα και τους Χαλαρίδες μια απόσταση τέσσαρων περίπου χιλιομέτρων - έθρεψε πολλές γενιές με καλαμπόκι και τα γνωστά νόστιμα φασόλια της Ποταμιάς. Σήμερα σχεδόν όλα τα κτήματα αυτά μένουν από χρόνια ακαλλιέργητα και εγκατελειμένα. Ο Γαύρος πλεονεκτεί και από φυσικές πηγές άφθονου κρύου νερού. Υπάρχουν από όσα γνωρίζω τρείς πηγές η μεγαλύτερη των οποίων είναι ο «άμπλας» που θγαίνει κάτω από το σπίτι του Τριανταφύλλη. Η φυσική πηγή αυτή φέρνει τόσο πολύ νερό που μπορεί κανείς να την παρομοιάσει με ένα μικρό ποτάμι. Η λαϊκή παράδοση λέει ότι τα νερά της πηγής αυτής έρχονται από τη Λίμνη των Ιωαννίνων. Στα χρόνια του Αλή-Πασά έριδαν στη Λίμνη μπογιά η οποία μετά διυότρεις μέρες παρουσιάστηκε στο Γαύρο. Αυτό βέβαια δεν μπορεί να τεκμηριωθεί αλλά δύτιας και αν είναι τα πράγματα συντηρούσαν τη ζωή στην περιφέρεια τα πολύτιμα αυτά νερά. Οι πηγές αυτές δεν στερεύουν το

Χιονένη επί Τουρκοκρατίας η θρυλική καμάρα (γεφύρι) του Γαύρου όπως είναι σήμερα πνιγμένη μέσα στις πιές και τα πλατάνια.

καλοκαίρι και έδιναν τη δυνατότητα να λειτουργεί ο μεγαλύτερος νερόμυλος του χωριού μας ο θρυλικός Μύλος του Καρδαρά. Δρόσιζαν δεκάδες περαστικούς και άρδευαν χωράφια και κήπους.

Στις πηγές αυτές κατά το μήνα Φεβρουάριο γεννάει τα αυγά της η νόστιμη και περιζήτητη πέστροφα, το ασημένιο ψάρι με τις κόκκινες και άσπρες βούλες. Σήμερα τα νερά αυτά μπαίνουν σε δεξαμενές Ιχθυοτροφείου όπου αναπαράγεται μία ποικιλία πέτροφας, δχι δύμως «το ασημένιο ψάρι».

Ο Γαύρος σε ένα μεγάλο βαθμό είχε και αξιόλογη πολιτιστική ζωή. Ενα από τα μεγαλύτερα γεγονότα της περιοχής ήταν το πασίγνωστο Πανηγύρι της Παναγίας. Μέχρι και αρκετά χρόνια μετά τον πόλεμο οι προετοιμασίες και τα γλέντια άρχιζαν από το Δεκαπενταύγουστο της Παναγίας και έφτανε στο κορύφωμά του το βράδυ της 23ης Αυγούστου ημέρα της Παναγίας της Προυσιώτισσας όπου επέστρεφαν χιλιάδες προσκυνητές από το Μοναστήρι του Προυσσού. Το πανηγύρι αυτό είχε μεγάλη κοσμοσυρροή και από τα γύρω χωριά μια και βρισκόταν σε «ουδέτερο» έδαφος. Τα ψητά αρνιά, οι χοροί, τα γλέντια και το φαγοπότι κρατούσαν ως τις πρωΐνες ώρες και δίνονταν η ευκαιρία για το «νυφοπάζαρο» και τα σχετικά συνοικέσια που ήταν απαραίτητα. Χαρακτηριστικές φυσιογνωμίες της εποχής εκείνης που έπαιξαν ρόλο στο Πανηγύρι ήταν πολλές.

Ανάμεσά του ήταν ο Αντώνης Παπαντώνης ο παραδοσιακός φωτογράφος όλης της περιοχής. Ήταν ο συμπαθής άνθρωπος που είχε πείσει τα μικρά παιδιά (και μερικούς μεγάλους) διά από τη μηχανή του «βγαίνει το πουλάκι» όταν παίρνει μία φωτογραφία. Άλλοι γραφικοί τύποι της εποχής ήταν ο Νίκος Βασιλείου με το σαντούρι του, ο Αργύρης Λάππας με το τύμπανο που όταν το χτυπούσε ακουγόταν μέχρι το Κλαψί. Ο Νίκος Βασιλείου ήταν και καλός πεταλωτής και είχε στέκι το Γαύρο.

Τα χρόνια εκείνα υπήρχε αλληλεγγύη και συλλογική προσπάθεια για εξωραϊστικά έργα στο χωριό μας. Το 1925 το καλοκαίρι από Μεγαλοχωρίτες ερασιτέχνες θησοποιούς για ένα μικρό διάστημα παίχτηκε στο Γαύρο το Θεατρικό έργο Γκόλφω. Τα χρήματα που συγκεντρώθηκαν προορίζονταν για την αγορά του μηχανισμού του Ρολογιού του χωριού μας.

Το 1936-37 το Μεγ. Χωριό είχε τριθέσιο Δημοτικό Σχολείο με πληθώρα παιδιών που έφταναν τα 140-150. Για το λόγο αυτό την επόμενη χρονιά το έτος 1937 ιδρύθηκε στο Γαύρο δεύτερο μονοθέσιο Δημόσιο Δημοτικό

Σχολείο. Ο πρώτος δάσκαλος που διοριστήκε στο σχολείο του Γαύρου ήταν ο αείμνηστος ιερέας-δάσκαλος Δημ. Βαστάκης. Το σχολείο αυτό είχε 35 μαθητές και λειτούργησε μέχρι το 1942. Ολοι οι χωριανοί μας μαθητές που είχαν την τύχη να τον έχουν δάσκαλο μιλούν με τα καλύτερα λόγια για το ίθος, το ζήλο και την παιδαγωγική του ικανότητα. Ήρθαν όμως τα μαύρα χρόνια της κατοχής. Ο Δημ. Βαστάκης μαζί με δέκα άλλους Μεγαλοχωρίτες συλλαμβάνεται από τους Ιταλούς εισβολείς, βασανίζεται απάνθρωπα και θανατώνεται μαρτυρικά. Η μνήμη του όμως σαν εθνομάρτυρα θα μείνει για πάντα στις ψυχές των μαθητών του.

Υπάρχει και μία ανεξακρίβωτη πληροφορία διά το σχολείο του Γαύρου για ένα διάστημα ήταν δάσκαλος και ο Νικολ. Καραϊσμάνης. Απέναντι από το εικόνισμα της Παναγίας που βρίσκεται δίπλα από το κτίριο του Ρώτσικα στον πέρα-Γαύρο εδώ και λίγα χρόνια βρίσκεται υπό κατασκευήν της νέας εκκλησίας του Γαύρου. Χτίζεται στη μνήμη της Παναγίας της Προυσιώτισσας και των Ευρυτάνων Αγίων ή από την γρήγορη αποπεράτωση του έργου ο Σύνδεσμος των Μεγαλοχωριών, η Κοινότητα και η Κα Αντιγόνη Λιάπτη εργάζονται από κοινού.

Τα σχέδια του Ναού εκπονήθηκαν από τον Φαίδωνα Κυδωνιάτη του οποίου η προσφορά προς το χωριό μας αποτελεί παράδοση πολλών δεκαετιών.

Με την ευκαιρία των έργων της εκκλησίας στο Γαύρο πιστεύω ότι θα ήταν λογικό και δίκαιο να παρθεί μία απόφαση από το Σύνδεσμο και την Κοινότητα να τιμηθεί εμπράκτως ο Εθνομάρτυρας ιερέας και δάσκαλος του χωριού μας Δημ. Βαστάκης. Προτείνουμε να στηθεί η προτομή του Εθνομάρτυρα δίπλα ή απέναντι στην εκκλησία που χτίζεται. Πιστεύω ότι θα είναι αισθητικά ωραίο και θα κοσμεί τον χώρο έξω από το ναό. Ο Γαύρος τα τελευταία χρόνια έχει μάλλον παραμεληθεί γιατί η Κοινότητα διοχετεύει πιστώσεις σε άλλες κατευθύνσεις. Πιστεύουμε ότι ο Γαύρος πρέπει να μπει στην προτεραιότητα για βασικές ανάγκες που εχει όπως υδρευση, φωτισμός στους δρόμους κ.α. Επίσης υπάρχει μεγάλη και αδικαιολόγητη καθυστέρηση χρόνου για την ολοκλήρωση και τη λειτουργία του αυτοκινητόδρομου που θα συνδέσει Γέφυρα Αγ. Γεωργίου-Μεγ. Χωριό-Γαύρος και βεβαίως αντίστροφα. Ο Γαύρος ο όμορφος συνοικισμός του χωριού μας πρέπει να ζήσει και να τυχαίνει της αμέριστης φροντίδας όποιας κοινοτικής αρχής του Μεγ. Χωριού.

ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΑ

ΜΗΤΡΩΟΝ ΤΩΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ · ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΙΓΑΛΟΣΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Κατερτισθίνει συρμόνως τῷ Νόμῳ ΔΝΖ'

Του Πρωτοπρ. ΚΩΝΣΤΑΝ. Δ. ΒΑΣΤΑΚΗ

(Συνέχεια εκ του προηγουμένου)

Στο δεύτερο ήμισυ του υπό έρευνα αιώνα (1750-1800) τοποθετείται η γέννηση και πολλών άλλων Μεγαλοχωριτών. Από τα διάφορα πολεμικά και άλλα γεγονότα που συνέβησαν με την έναρξη της εθνικής μας Πατριγγενεσίας 1821, προ και μετά, σημειώνων τα εξής:

1. Την καταστροφή του χωριού μας που έκαμε ο εκ της περιοχής της Κουρδίτιδας καταγόμενος ληστής Φώτιος στις 18 Ιουλίου 1798... (Ίδε, Γεωργίου Αναγνώστου Ιατρίδη, στον Κώδικα Σχολής Καρπενησίου, 1816, ευρισκομένου στα Γ.Α. του Κ., αρ. Κ. 242, σ.3, πρόβλ. και ημετέρα σημειώματα στο περ. της «ΦΩΝΗΣ...» μας, αρ. φ. 25-26 (1977), σ. 4-5, όπου και άλλη σχετική δι ογραφία, και αρ. φ. 51-54 (1983-84), σ.33). Μολονότι εκ της καταστροφής αυτής, τις αρπαγές, την πυρπόληση του μισού χωριού και τις αιχμαλωσίες των κατοίκων δεν διεσώθη κανένα μεγαλοχωρίτικο όνομα θεωρώντας απαράίτητο να μημονεύεται το γεγονός. Διότι και απ' αυτό δραίνουν εύλογα τα εξής ερωτήματα: Πόσοι άραγε προπάτορές μας έχασαν τότε τη ζωή τους, αφού οι επιδρομείς πυρπόλησαν το μισό χωρίο εκ προφανούς αντιστάσεως των; Πόσοι αιχμαλωτίσθησαν για να εξαγορασθούν έναντι λύτρων; Και πόσοι άλλοι και άλλες εδεινοπάθησαν στις χαλεπές εκείνες ημέρες και έμειναν αγνωστοί μεταξύ των ανωνύμων μαρτύρων Μεγαλοχωριών;...

2. Ανωνύμως, επίσης παρεδώθησαν οι έξι (6) Μεγαλοχωρίτες Εθνομάρτυρες που απαγχονίσθηκαν στη Λάρισα προ του 1821. Είναι δέδαιο, ότι οι Ανώνυμοι αυτοί Εθνομάρτυρες ερχόμενοι ή επιστρέφοντες στην Κανονατινούπολη συνέληφθησαν από τους Τούρκους στη Λάρισα για κάποια πατριωτική δράση και απαγχονίσθηκαν... (Ίδε ημετέρα σημειώματα στο περ. της «ΦΩΝΗΣ...» μας, αρ. φ.3-5 (1971-72), σ.5, και αρ. φ.51-54 (1983-84), σ. 33-34).

3. Στις δύο τελευταίες 10ετίες του 18ου αιώνα τοποθετήθηκε την γέννηση των αγωνιστών - μεγαλοχωριτών του 1821, κατ' αλφαριθμητική σειρά ως εξής:

Αργυρόπουλος Κώστας. (Α.Π.Μ. 14609).

Βαστάκης Δημήτριος. (Α.Π.Μ. 14165). και ν.μ. 70). Ο Δημήτριος Βαστάκης γεννήθηκε στα Δολιανά, νων Στουνδράρα Ευρυτανίας το έτος 1796. Τον συμπεριλαμβάνω μεταξύ των μεγαλοχωριτών ένεκα της μεταδημοτεύσεως των απογόνων του στο Μεγάλο Χωριό. Ίδε Πάνου Ι.

βασιλείου στο περ. της «ΦΩΝΗΣ...» μας, αρ. φ. 35-38 (1979-80), σ. 5-7, 32, όπου και άλλη βιβλιογραφία.

Γιαννακόπουλος ή Κοντός Αθανάσιος. (Α.Π.Μ. 8560).

Γιαννακόπουλος ή Κοντός Νικόλαος. Όντος ο μακάριος εφονεύθη στο Μεσολόγγι, στο πεδίον της τιμής. (Ίδε Πάνου Ι. Ββασιλείου, ο.π., περ. της «ΦΩΝΗΣ...» μας, αρ. φ. 35-38 (1979-80), σ. 6 και αρ. φ. 51-54 (1983-84) σε ημέτερο σημείωμα, σ. 35).

Γιαταγάνας Ιωάννης. (Α.Π.Μ. 14989).

Κατσάμπας Ιωάννης του Β. Προφανώς του Βασιλείου, οπότε γέννηση του πατέρα τους τοποθετείται κατά μία γενεά προγενέστερα. (Α.Π.Μ. 4023).

Μπουρναζόπουλος ή Μπουρνάζος Ιωάννης. (Α.Π.Μ. 8602).

Σηντάρης Ιωάννης. (Α.Π.Μ. 12738). Όντε το διασωθέν τιμητικό δίπλωμα μετά παρασήμου που του απενεμήθη την 20 Οκτωβρίου 1840, «...ως εντίμως μεθέξεντα του υπέρ της ανεξαρτησίας της Ελλάδος ηρωϊκού αγώνος...» δημοσιεύμενο στο περ. της «ΦΩΝΗΣ...» μας, αρ. φ. 3-5 (1971-72), σ.2.

Παπανικολάου Γεώργιος. (Α.Π.Μ. 16803).

Παπανικολάου ή Τέμενος Δημήτριος. (Α.Π.Μ. 13933).

Παπανικολάου Ζαχαρίας. (Α.Π.Μ. 16530).

Παπανικολάου ή Κοντοπάνος Ιωάννης.

Πορνάρας ή Πουρνάρας Ιωάννης. (Α.Π.Μ. 12742).

Τέμενος Δημήτριος. (Α.Π.Μ. 17863).

Τρίτσας Αθανάσιος. (Α.Π.Μ. 5831).

Σημ. Ο συνοδεύμενος αριθμός του πολεμικού μητρώου (Α.Π.Μ.) για τον καθένα παρελήφθη από τους χειρογράφους φακέλλους αγάντιστών του '21 της Εθνικής Βιβλιοθήκης Αθηνών, πρόβλ. Πάνου Ι. Βασιλείου από την ανέκδοτη μελέτη του: «Ευρυτάνες Αγωνιστές του '21», Κώστα Ζήση: «Αγραφώτες και Καρπενησώτες Αγωνιστές στην Επανάσταση του 1821», Αθήνα 1983, Στεφάνου Δ. Βασιλοπούλου, περ. της «ΦΩΝΗΣ...» μας, αρ. φ. 63-66 (1986-87), σ. 27 (διορθωτέο το κύριο όνομα του Αγωνιστού Παπανικολάου, υπ' αύξ. αρ. 9» σε Ζαχαρία από Γεώργιος), και ημετέρα σημειώματα ο.π.

(συνεχίζεται)

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

ΕΤΗΣΙΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΩΝ & ΜΕΛΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Στις 12 Δεκεμβρίου 1988 έγινε το ετήσιο μνημόσυνο για τους Εθνομάρτυρες και τα αποβιώσαντα μέλη του Συνδέσμου.

Η φετινή εκδήλωση είχε δύο πρωτοτυπίες. Το μνημόσυνο έγινε, για πρώτη φορά, στο I.N. Ζωοδόχου Πηγής που δρίσκεται δίπλα στη Στέγη του Συνδέσμου Χοροστατούντος, όπως πάντα, του π. Κ.Δ. Βαστάκη. Στη συνέχεια και επίσης για πρώτη φορά επακολούθησε ομιλία στη Στέγη του Συνδέσμου με σχετικό θέμα. Η Ομιλία έγινε από το συμπατριώτη μας, γνωστό φιλόλογο καθηγητή με πλούσιο συγγραφικό έργο κ. Παναγιώτη Αθ. Τζαβέλη.

Την εκδήλωση τίμησε εξαιρετικά μεγάλος αριθμός μελών και φίλων του Συνδέσμου. Μετά

την ομιλία ακολούθησε γόνιμη διαλογική συζήτηση με συμμετοχή σχεδόν όλων των παρευρισκομένων.

Από τις πλέον σημαντικές στιγμές της εκδήλωσης ήταν όταν ο παρευρισκόμενος Πρόεδρος της Αδελφότητας Μικροχωριτών και καθηγητής της Παντείου κ. Μένιος Κουτσούκης, αφού συνεχάρει Σύνδεσμο και ομιλητή, πρόστεινε τη διοργάνωση κοινής εκδήλωσης στο Μεγάλο και Μικρό χωριό προς τιμή των Εθνομαρτύρων. Η πρότασή του απέσπασε τη γενική επιδοκιμασία.

Ακολούθει το κείμενο της ομιλίας του καθηγητή κ. Π.Α. Τζαβέλη.

Ο πρόεδρος του Συνδέσμου παρουσιάζει τον ομιλητή καθηγητή κ. Π.Α. Τζαβέλη.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ (ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΙΛΙΑ)

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εισαγωγικά ο ομιλητής αναφέρθηκε στο ρόλο που παίζουν οι πληθυσμιακές ομάδες στη διαμόρφωση της ιστορίας και τόνισε ότι αυτές συχνά αδικήθηκαν από τον ιστορικό, ενώ αντίθετα η ιστορία ασχολήθηκε με το ρόλο των ηγετών. Συγκεκριμένα είπε «... Ετοι γράφτηκε με λεπτομέρεια το καθετί που

αφορούσε τους Φαραώ της Αιγύπτου, τους βασιλιάδες της Ανατολής, τον Περικλή της Αθήνας, τους Ρωμαίους και Βιζαντινούς αυτοκράτορες, τους βασιλιάδες της Ευρώπης κτλ. αλλά δεν υπάρχει λεπτομέρεια στο ρόλο των λαών που κυβερνούσαν. Είναι όμως γεγονός αναμφισθήτητο ότι οι λαοί είναι εκείνοι που σημάδεψαν και διαμόρφωσαν τις εποχές. Είναι αυτοί που σε τελευταία ανάλυση

πέρασαν κακουχίες, ταλαιπωρήθηκαν, αγωνίστηκαν ως πλήθυσμακές μάζες για τη διαμόρφωση σωστών κοινωνιών, για την ανάπτυξη του πολιτισμού για την εθνική και οικονομική ανεξαρτησία, για την ελευθερία, για το δίκαιο, για την αξιοπρέπεια. Είναι αυτοί που σε ώρες δύσκολες και σκοτεινές αγωνίστηκαν για να σώσουν την εθνικότητά τους και την ταυτότητά τους. Είναι αυτοί που πάνω τους ξεσπούσε κάθε φορά η μανία του κάθε κατακτητή και που με τον ίδρωτα τους και το αίμα τους γλύκρωναν το κόστος των αγώνων. Και όλα αυτά τα έκαναν χωρίς να περιμένουν τη μνημόνευση και τον έπαινο του ιστορικού, χωρίς να προσδοκούν εύσημα και ανδριάντες, χωρίς να ονειρεύονται αιωνιότητα στον κόσμο που άφηναν πίσω τους. Μια μόνο δύναμη τους οδηγούσε και τους αντρίευε. Η δύναμη της ανθρώπινης τιμής και αξιοπρέπειας, δύναμη που καταδίνει τον άνθρωπο και τον κάθε φορά κυρίαρχο της ίδιας του της ιρξης και των στοιχείων εκείνων που τη στηρίζουν και τη μεγαλώνουν. Αυτή ακριβώς η δύναμη, αγαπητοί μου, είναι εκείνη που δύπλισε τον ελληνικό λαό κατά την άδικη και βάναυση εκδρομή του φασιστικού μετώπου του Μουσολίνι και του Χίτλερ και τις μαύρες μέρες της κατοχής που ακολούθησαν. Αυτή ακριβώς η δύναμη αρμάτωσε τις διάφορες αντιστασιακές ομάδες σε πόλεις και χωριά, σε βουνά και κάμπους. Αυτή ακριβώς η δύναμη γιγάντωσε και τους εθνομάρτυρες που σήμερα τιμούμε ώστε μπροστά στο εκτελεστικό απόστασμα να κραυγάσουν «Ζήτω η Ελλάδα».

Β' Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΗΡΩΑ ΕΙΝΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΟΘΕΣΗ

«...Κυρίες και κύριοι, νέες και νέοι, ο επιδρομέας κατακτητής του φασιστικού μετώπου ήταν αδίστακτος. Σιδερόφρακτος κατά την επίθεση κατάφερε να επικρατήσει, ζρα από πολλές και μακροχρόνιες ταπεινώσεις των στρατιών του. Και θριαμβολόγησε γιατί δεν εκτίμησε σωστά το μέγεθος της νίκης. Δεν εκτίμησε ότι έμεινε ανίκητη, άρα αδούλωτη, η ψυχή του Ελλήνα. Αυτή η ψυχή είναι εκείνη που διατήρησε στον τόπο αυτό την ελευθερία και το πνεύμα του δικαιού και της δημοκρατίας. Δεν εκτίμησε ότι σε κάθε γωνιά της ελληνικής γης χτυπούσαν καρδιές που δεν θα άντεχαν τη δουλειά και δε θα αντάλλασσαν την ελευθερία με κανένα τίμημα. Αυτές οι καρδιές χτυπούσαν και στο χωριό μας στα σήθια του κλήρου και των δασκάλων, αποστράτων του ελληνικού στρατού και

απλών υπαλλήλων, επαγγελματιών και αγροτών, απλοϊκών ανθρώπων, ανδρών και γυναικών. Αυτή την ηρωϊκή δύναμη που κρατούσε τον ελληνισμό στην έπαλη της αντίστασης, νόμισαν οι βάρθαροι πώς θα μπορούσαν να τη λυγίσουν με τα εκτελεστικά αποστάσματα και με κάθε άλλου είδους φρικτές θανατώσεις.

Αυτό έκαμαν και στις άνω λόγγοθες του Μικρού Χωριού σκοτώνοντας ηρωικές μορφές του χωριού μας και του Μικρού Χωριού.

Αυτό έκαμαν καίγοντας ζωνταντούς τον ιερέα και τον ενωματάρχη του χωριού μας. Και νόμισαν ότι έκαμαν το καθήκον τους απέναντι στη φασιστική παραζάλη και τον επεκτατικό παραλογισμό. Ομως εκείνοι πέρασαν στην ιστορία ως δολοφόνοι, ενώ οι ήρωες νεκροί κόσμησαν με τη θυσία τους την ιστορία του δικαίου και της ανθρωπιάς, την ιστορία του Ελληνισμού, αλλά και κάθε έθνους που σέβεται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Οι εθνομάρτυρές μας έγιναν πρόσωπα ιστορικά, όπως και τόσοι άλλοι σε κάθε ελληνική γωνιά. Αυτό ακριβώς έχει σημασία, γιατί είναι ύψιστη τιμή να μνημονεύεται το όνομά σου όχι μόνο για ανάπauση της ψυχής σου, αλλά γιατί κοσμεί το πάνθεο των ηρώων ενός μεγάλου και υπεράνθρωπου αγώνα για το δίκαιο και την ελευθερία. Ετσι, κατά τη γνώμη μου, πρέπει από τώρα και στο εξής να τιμώνται οι Εθνομάρτυρες του χωριού μας. Να τιμώνται ως πρόσωπα που πέρασαν στην ιστορία. Να τονίζεται δηλαδή όχι τόσο η προσωπική ζωή των εθνομαρτύρων, αλλά ο αντιστασιακός αγώνας του Ελληνισμού κατά τα μαύρα χρόνια της κατοχής. Και στη γιορτή αυτή να εξυμνείται η ζωή και η ελευθερία, που με τη θυσία τους εξασφάλισαν στις επόμενες γενιές οι εθνομάρτυρες του χωριού μας, μαζί με τόσους άλλους Ελλήνες. Και για να μην παρεξηγηθεί ο τελευταίος συλλογισμός μου θέλω να επισημάνω ότι θεωρείται δεδομένο και από δύλους παραδεκτό πώς οι εθνομάρτυρες του χωριού μας υπήρξαν υποδείγματα εντιμότητας, ακεραιότητας, εργατικότητας, υποδείγματα καλών οικογενειαρχών και εξαιρέτων μελών της κοινωνίας μας, όπως επίσης και πιστών χριστιανών. Άλλωστε χωρίς αυτές τις αρετές είναι δύσκολο να φτάσει κανείς στο θωμό του ύψιστου χρέους προς την πατρίδα.

Η θυσία αυτή καθαυτή δηλαδή θάνατος και μάλιστα ο θίασος, στυγερός και απάνθρωπος θάνατος, όπως υπήρξε αυτός των εθνομαρτύρων μας, μπορεί να αποδοθεί με μια αγλή και επιπόλαια σκέψη στη σκληρότητα και θιασιότητα του δολοφόνου. Ομως εδώ πρέπει να κρατήσουμε πιό πολύ και πιό σοβαρά τη σκέψη

ΕΚΔΗΛΩΣΙΣ ΕΙΣΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

μας. Πρέπει να εκτιμήσουμε τη στάση των ηρώων πριν αφήσουν την τελευταία τους πνοή. Και σ' αυτό ακριβώς το γεγονός έγκειται η αξία και το μεγαλείο της θυσίας.

Γ' Η ΓΡΑΝΙΤΕΝΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΨΥΧΗ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΚΤΗΝΩΔΙΑ

«Οι κατακτητές είχαν εφαρμόσει ένα σατανικό σχέδιο με πολλούς και πα κίλους στόχους. Ήθελαν καταρχάς να εξευτελίσουν κάθε ανθρώπινη οντότητα που δεν ανήκε στο φασισμό και το ναζισμό. Γι' αυτό και υπέβαλλαν σε ακατανόμαστα βασανιστήρια και εξευτελισμούς τα θύματά τους. Αυτό ακριβώς έκαμαν και στην περίπτωση των εθνομαρτύρων του χωριού μας. Άλλα ήταν τόσο μικρής νοημοσύνης ώστε δεν καταλάβαιναν ότι για τον άνθρωπο σημασία έχει να μείνει όρθια και αμόλυντη η ψυχή, η καρδιά, όπως συνέβη και με τους ήρωες που τιμούμε σήμερα.

Ήθελα να χτυπήσουν τη χριστιανοσύνη, γιατί αυτή κηρύσσει την αγάπη και θεριεύει την ελπίδα, στοιχεία που ήταν εμπόδιο στον επεκτατισμό του άξονα. Μα και στο σημείο αυτό έπεσαν εξω γιατί η χριστιανική αγάπη φούντωνε περισσότερο στις καρδιές των ελεύθερων ανθρώπων όταν έβλεπαν τους κληρικούς να αντιμετωπίζουν με νηφαλιότητα

τους κολαφισμούς και τις ατιμώσεις του σχήματός τους. Ήθελαν να λύγισουν συνειδήσεις για να έχουν στη διάθεσή τους προδότες, που με αυτούς θα γινόταν πιο εύκολο το παραπέρα έργο τους. Μα και πάλι πήραν την απάντηση με τη σθεναρή στάση των συγχωριανών μάς, όπως και πολλών άλλων ηρωικών θυμάτων της θηριωδίας τους. Ήθελαν να τρομοκρατήσουν το λαό για να δεχτεί στη συνέχεια, έστω και παθητικά, την κυριαρχία τους. Μα ο λαός, ο αδούλωτος Ελληνικός λαός, γιγαντώθηκε πιο πολύ, γιατί οι ψυχές των ηρώων του έσερναν λεβέντικα το χορό της τιμής και της αξιοπρέπειας της πίστης και της ρωμιοσύνης.

Ο παπάς, ο δάσκαλος, ο επιστήμονας, ο αγωνιστής ενωμοτάρχης, ο απλός εργάζόμενος, ο απλοϊκός παγρότης, ο τίμιος βιοπαλαιστής, η τιμημένη θικοκυρά, η χιλιοτραγουδισμένη Ελληνίδα, στις δικείνες μαύρες μέρες της ναζιστικής-φασιστικής δραστηριότητας, αλλά λαμπρές για την ελληνική ιστορία και ιστορία του χωριού μας, τιμήθηκαν με το στεφάνι της δόξας στο Μεγάλο και Μικρό χωριό, στο Γαύρο, στα άγρια φαράγγια του Καρπενησιώτη, στον Προυσσό και τέλος στις φλόγες του σπιτιού του Πιστιόλη και στις Ανω Λόγγοθες. Κανένας γογγυσμός, καμία λιποψυχία, καμία υποχώρηση. Το κέρδος του εχθρού ήταν η ηδονή από την ομοβροντία του

Ο πρόεδρος της Αδελφότητας Μικροχωριτών καθηγητής κ. Κλεομένης Κουτσούκης απευθύνει χαιρετισμό.

εκτελεστικού αποσπάσματος και ο καπνός και οι φλόγες από τη φωτιά στο σπίτι του Πιστούλη. Ναι αγαπητοί μου, γιατί η θυσία των εθνομαρτύρων μας είναι έπος είναι ύμνος, είναι τραγούδι εθνικό. Να γιατί καμαρώνουμε για τους προγόνους μας. Να γιατί ο λαός μας στάθηκε όρθιος και κράτησε ψηλά τη σημαία του χρέους και της τιμής. Να γιατί πάνωναν ολοένα και περισσότερο οι αντιστασιακές οργανώσεις σε πόλεις και χωρά σε βουνά και σε κάμπους. Να γιατί η περίοδος εκείνη είναι μια από τις λαμπρότερες της ελληνικής ιστορίας.

Δ' ΟΙ ΑΝΩΝΥΜΟΙ

«Θεωρώ ότι θα ήταν μεγάλη παράλειψη οποιουδήποτε θέλει να είναι δίκαιος και αντικειμενικός, αν στο σημερινό ιστορικό μνημόσυνο δεν αναφερόταν και σε τόσους όλους Μεγαλοχωρίτες, που θυσιάστηκαν - το μεγάλο αγώνα εναντίον του φασισμού, από την ώρα που έκαμε την ύπουλη επίθεση κατά της πατρίδας μας μέχρι την ώρα που ταπεινωμένος έπειρε τα ερείπια της συντριβής του και εγκατέλειψε τα άγια και τιμημένα χώματά μας. Ναι, αγαπητοί μου, υπάρχουν και άλλοι νεκροί ήρωες τα μαύρα εκείνα χρόνια, χωρίς τούτη τη στιγμή να μας ενδιαφέρουν τα ονόματα και ο αριθμός. Σημασία έχει πως κι εκείνοι κατά καιρούς πρόσφεραν το αίμα τους, τη ζωή τους, για να μείνει αιδούλωτο το έθνος. Η τιμή που τους πρέπει δεν είναι μικρότερη και νομίζω πως η απόφαση του Συνδέσμου μας να τους αποδώσει τον προσήκοντα σε ήρωες σεβασμό είναι απόλυτα σωστή, αν και κάπως καθυστερημένη. Ελπίζω πως σύντομα θα είμαστε έτοιμοι να κάνουμε και για κείνους μια λεπτομερειακή αναφορά αντάξια της θυσίας τους. Ακόμα θέλω να τονίσω ότι ένας εθνικός αγώνας δεν έχει μόνο νεκρούς ήρωες, αλλά και επιζήσαντες. Είναι λοι αυτοί που πολέμησαν με την πρέπουσα Ελληνική ευθύνη τον επιδρομέα και κατακτητή, είτε στα αλβανικά σύνορα, είτε στη συνέχεια σε όλα τα μέρη της ελληνικής γης. Είναι ο ελληνικός λαός, άνδρες και γυναίκες, που ανάμεσά τους συγκαταλέγονται και πολλοί Μεγαλοχωρίτες. Και αυτοί πρόσφεραν στην πατρίδα «ο ἔδειπαρασχέσθαι» όπως χαρακτηριστικά επισημαίνει ο μεγάλος ρήτορας Δημοσθένης.

Ε' ΤΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

«... Το πρώτο μήνυμα είναι ότι ένας αγώνας

γίνεται για να διασωθεί η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, για να επικρατήσει το δίκαιο, για να διαφυλαχθεί η ελευθερία και η δημοκρατία. Ενας δίκαιος εθνικός αγώνας έχει αποτελέσματα με διαχρονικό χαρακτήρα. Ετσι και ο αγώνας κείνος διδάσκει ότι το ελληνικό έθνος, οι Ελληνες πρέπει να είναι πάντα έτοιμοι να κάμουν αυτό που ο Θουκιδίδης λέει: «έργω αποδίδοσθαι τας τιμάς», δηλ. οι ήρωες πρόδυονται πρέπει έμπρακτα να τιμώνται από τους απογόνους. Και έμπρακτη τιμή είγαι αν όλοι μας σήμερα και στο μέλλον, «μιμούμενοι εκείνους» αγωνίζόμαστε για τα ιδανικά που αγωνίστηκαν και κείνοι. Εμπρακτή τιμή είναι αν είμαστε αποφασισμένοι να διαφυλάξουμε την εθνική μας ελευθερία, αλλά και τη δημοκρατία από κάθε ύποπτο επιβούλεα. Εμπρακτή τιμή είναι αν αγωνίζόμαστε να διατηρήσουμε την εθνική μας ταυτότητα και παράδοση, αν κατανοήσουμε ότι η αγάπη και ο σεβασμός προς το συνάνθρωπο, όπως διακηρύχθηκε από το χριστιανισμό και τον ανθρωπισμό, οδηγούν τις κοινωνίες και τα έθνη στην ευδαμονία.

Ενα δεύτερο μήνυμα είναι ότι ο πόλεμος είναι φρίκη, είναι πόνος και αίμα, είναι συμφορά. Ενώ η ειρήνη είναι η πηγή της ευτυχίας, είναι και πρέπει πάντα να είναι η βασικότερη επιδώση του ανθρώπου πάνω στη γη. Χωρίς ειρήνη ο άνθρωπος νιώθει αβεβαιότητα που στα σύγουρα καταλήγει σε απόγνωση. Χωρίς ειρήνη σθήνει η ελπίδα και η χαρά. Και χωρίς ελπίδα σθήνει η ζωή. Το μήνυμα αυτό των εθνομαρτύρων του χωριού μας, και τόσων άλλων ηρώων της πατρίδας μας, πρέπει να γίνει σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, σάλπισμα που να ακουσθεί σε κάθε γωνιά της γης. Απέναντι σ' αυτό το χρέος δεν μπορούν να υπάρξουν συμβιβασμοί και υποχωρήσεις. Και το στοιχείο που δεν αφήνει περιθώρια για τέτοιες υποχωρήσεις είναι η ομόνοια, η ομόνοια που τόσες φορές χρειάστηκε η πατρίδα μας, η ομόνοια που απαιτείται τόσο έντονα σήμερα. Ομόνοια στις μικρές οιμάδες, στα χωριά, στο χωριό μας, στις κοινωνίες μας, στο λαό μας. Οι οποίες διαφωνίες δεν επιτρέπεται να οδηγούν σε διχόνοια, σε ρήξη. Άλλωστε η διαφωνία είναι βασικό στοιχείο της δημοκρατίας. Οι διαφωνίες λύνονται όταν επιλέγουμε το τραπέζι του διαλόγου και όχι την ισχυρογνωμοσύνη και την εγωιστική αντιπαράθεση.

Τέλος το πιο ουσιώδες μήνυμα απευθύνεται προς τον νέον, τους νέους του σήμερα, αλλά και κάθε εποχής. Και είναι ουσιώδες το μήνυμα, γιατί σήμερα η νεολαία βομβαρδίζε-

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

ται κυριολεκτικά από κέντρα πενυματικού και ηθικού αποπροσανατολισμού. Προς αυτούς φροντοφωνάζουν οι εθνομάρτυρες και οι ήρωες πρόγονοι το «Ζήτω η Ελλάδα».

Σ' αυτούς εμπιστεύονται τα αποτελέσματα της θυσίας τους.

Σ' αυτούς δίνουν τη σκυτάλη του μεγάλου αγώνα της πορείας του έθνους μας και του ανθρώπου γενικότερα, προς το καλύτερο, προς την καταξίωση, προς τη νίκη. Άλλα δε μένει το μήνυμα μόνο σ' αυτή τη διάσταση. Προχωρεί παραπέρα. Δεν αρκεί να καμπάνει κανείς για την κληρονομία. Πρέπει να δημιουργήσει ο νέος και δικού του παρόν για να είναι σε θέση κι αυτός να αφήσει δικά του δημιουργήματα ως κληρονομιά στους απογόνους τους. Εδώ αξίζει να παραθέσω ένα απόσπασμα από τη Μενέχενο του Πλάτωνα, όπου οι νεκροί ήρωες πρόγονοι απευθυνόμενοι στους νέους λένε: «Παιδιά..., πρέπει να εκτελείτε με ανδρεία το έργο σας, έστω κι αν αυτό δεν είναι πολεμικό και να ξέρετε ότι χωρίς αρετή όλα τα κτήματα και έργα γίνονται άσχημα και ανήθικα. Πράγματι ούτε ο πλούτος δίνει τιμή σε όποιον τον κατέχει χωρίς αρετή, ούτε το σωματικό κάλλος και η ισχύς φαίνονται στην πρέπουσα αξία τους, όταν είναι προσόντα δειλού, αλλά δημιουργούν παραφωνία και αποκαλύπτουν περισσότερο το ελάττωμα και ξεσκεπάζουν τη δειλία. Και κάθε πνευματική επίδοση, όταν χωρίζεται από

τη δικαιοσύνη και την άλλη αρετή, φαίνεται πανουργία και όχι σοφία. Γι' αυτό να προσπαθείτε και στα πρώτα και στα τελευταία και σε όλα τα χρόνια της ζωής σας να στρέφετε όλη σας την προθυμία σε τούτο: πώς δηλ. Θα ξεπεράσετε και εμάς και τους προηγούμενους στην καλή φήμη. Άλλιώς, να ξέρετε ότι, αν εμείς σας ξεπερνάμε στην αρετή, η νίκη μας αυτή μας φέρνει ντροπή ενώ αν μας ξεπερνάτε εσείς, η ήττα μας φέρνει ευδαιμονία. Και θα γίνει αυτό αν βάλετε σκοπό στη ζωή σας να μην καταχρασθείτε τη δόξα των προγόνων σας και να μην την εκμεταλλεύεσθε, έχοντας υπόψη ότι για έναν άντρα που νομίζει ότι έχει κάποια αξία, δεν υπάρχει τίποτα αισχρότερο από το να εμφανίζεται τιμώμενος όχι για τα προσωπικά του έργα, αλλά για τη δόξα των προγόνων του. Βέβαια το να υπάρχουν στους μεταγενέστερους προγονικές τιμές είναι ένας ωραίος και μεγαλοπρήπης θησαυρός. Άλλας είναι αισχρό και άνανδρο να χρησιμοποιεί κανείς ένα θησαυρό είτε χρημάτων είτε τιμών, επειδή ο ίδιος δεν έχει δικά του δημιουργήματα και ένδοξες έργα και κατά συνέπεια δεν έχει να παραδώσει τίποτα δικό του στους απογόνους τους». Τι άλλο θα μπορούσαν να πουν οι εθνομάρτυρες μας στους σημερινούς νέους; Και τι άλλο μπορώ να προσθέσω εγώ παρά μόνο ότι τα διδάγματα του παρελθόντος πρέπει να γίνονται γι' αυτούς ορμητήριο για δημιουργία, για αρετή,

Άποψη από την αίθουσα κατά τη διάρκεια της ομιλίας.

για ευτυχία.

Πριν κλείσω, αγαπητοί μου, θέλω να πω ότι με το δίκιο τους καμαρώνουν οι οικείοι των εθνομάρτυρων μας, αλλά νομίζω ότι το δικαίωμα να καμαρώνουμε το έχουμε και μεις οι άλλοι Μεγαλοχωρίτες το έχουν οι Ευρυτάνες το έχει η πατρίδα. Γιατί οι εθνομάρτυρες ανήκουν πια στο έθνος, ανήκουν στην ιστορία. Επίσης θέλω να επισημάνω ότι οι εθνομάρτυρές μας οπωσδήποτε δε μπορούν να αναπαυθούν όπως τους πρέπει, όταν βλέπουν αυτό το ακμαίο άλλοτε σε πληθυσμό χωριό να φθίνει.

Και οπωσδήποτε απευθύνουν εναγώνια την έκκληση προς κάθε Μεγαλοχωρίτη «γύρισε στο χωριό μας, γύρισε στις ρίζες μας». Και φυσικά δεν εννοώ την εγακτάσταση, γιατί αυτό δε μπορεί να γίνει απόλυτα με τα σημερινά, τουλάχιστο, δεδομένα. Άλλα το να έχουν πάρει τα δημοτικά τους δικαιώματα από το χωριό μας πολλοί Μεγαλοχωρίτες και να ξουν πυκνώσεις τους αριθμούς των αστικών κέντρων είναι αδικαιολόγητο. Και ακόμα είναι εντελώς αδιανόητο αρκετοί που ζουν μάλιστα στον ελλαδικό χώρο, να έχουν να φανούν στο χωριό μας εδώ και πολλά χρόνια. Και πολλών τα παιδιά έμαθαν να λένε ότι είμαι Αθηναίος ή Θεσσαλονικός ή δεν ξέρω τι άλλο, χωρίς τα

ιδια να φταίνε. Το Μεγάλο χωριό μας χρειάζεται, μας χρειάζεται όλους, νέους, νέες, ώριμους, γέρους. Οι Εθνομάρτυρες χρόνια τώρα κάνουν το προσκλητήριο στο όμορφο χωριό μας. Το απαναλαμβάνουν επιτακτικότερα και σήμερα. Η μεγαλύτερη τιμή γιαυτούς δεν είναι οι έπαινοι μας, τα λόγια μας, είναι η παρουσία μας στο χωριό μας, στους τόπους της θυσίας τους.

ΣΤ' ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Προσπάθησα να αγγίξω το θέμα από μια σκοπιά που ίσως είναι προσφιλής σε ένα φιλόλογο. Πιθανόν να μην κινήθηκα κατά τις απαιτήσεις των ακροατών μου. Πιθανόν να μην απέδωσα την προσήκουσα τιμή στους εθνομάρτυρες του χωριού μας. Άλλωστε αυτό, όπως προανέφερα, είναι πολύ δύσκολο, αν μη αδύνατο. Ομως, πιστέψτε με, μίλησα με απόλυτη ειλικρίνεια, μίλησα με τη ψυχή και την καρδιά και θέλω με αυτή την προϋπόθεση να με κρίνετε. Ευχαριστώ που με ακούσατε.

Απριλιάτικο βράδυ

Α πόψε λες κι εγιόμοσαν την κάθε βρύση μάγια
κι ήπιαν οι ράθυμοι βοσκοί κι αγάλλιασαν τα πλάγια
χορός στο κάθε ανάραχο, αχός στο κάθε ρέμα
χίλιες μορφές υφαίνονται σε μεταξένιο γνέμα
πάνω στους λόγγους τους γλαρούς και στων γκρεμών τ' απόσκια
και τα λιοβασιλέματα στερνοφιλούν τα μόσκια.

Ως και τα κυπροκούδουνα κι οι γκιώνηδες κι οι γρύλοι
εμέθυσαν απ' τη χαρά τ' αποφινού τ' Απρίλη
κι εσώπασεν το κλάμα τους, το πικρολάλημά τους,
να τραγουδήσουν οι καλοί τις νιές στο πέρασμά τους,
απ' τα ψηλά τα διάσελα στ' ανάργια μονοπάτια
με το γοργό περπάτημα, τα χαμηλά τα μάτια.

(Από τήν έκδοση «ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ, Τόπος &
ποίηση»)

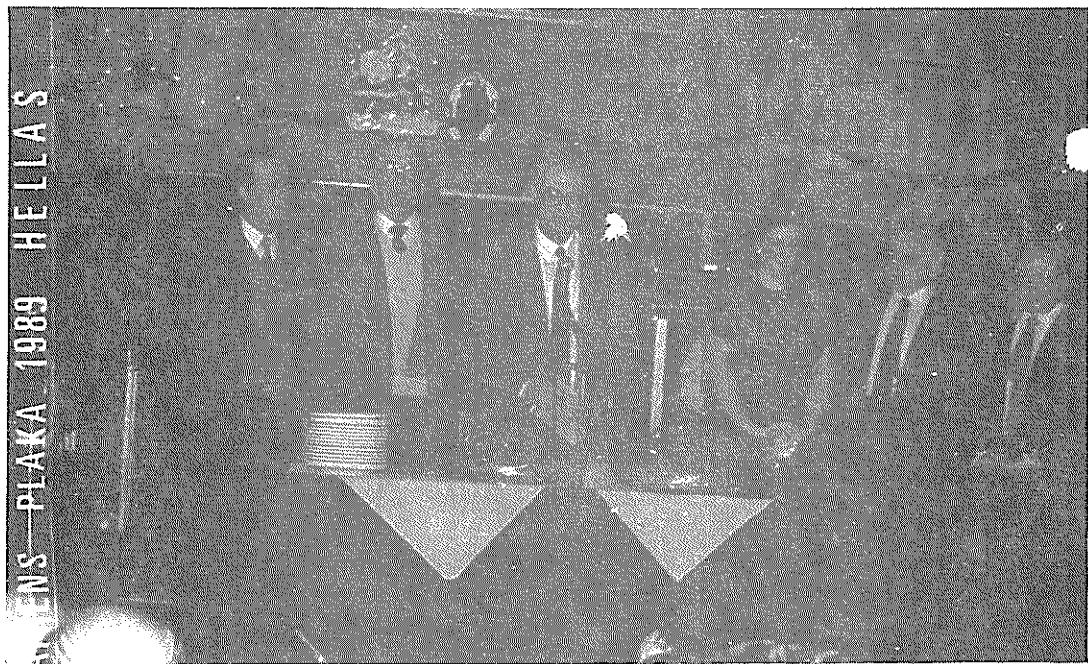
Στέφανος Γρανίτσας

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΠΙΤΤΑ ΠΑΙΔΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ

Στο γνωστό μας στέκι, το «ΒΡΑΧΟ» των Αφών Δ. και Α. Κατσιγιάννη οργανώθηκε και αυτή τη φορά την Κυριακή 15.1.1989, η Πρωτοχρονιάτικη γιορτή μας.

Το νόμισμα έπεσε στο ζεύγος Δημήτρη και Εφη Σηνέλη. Μεταξύ των παρευρισκομένων και ο Βασίλης Κ. Γαβρίλης που διαμένει στις ΗΠΑ. Μας μετέφερε τους χαιρετισμούς και την αγάπη των αποδήμων Μεγαλοχωριτών. Πιστεύουμε ότι επιστρέφοντας έκανε γνωστά στους συγχωριανούς μας και τα αντίστοιχα δικά μας αισθήματα.

Ακολούθησε χορός και τραγούδι από την ορχήστρα του κέντρου (που ευγενώς προσέφεραν οι Αφοί Κατσιγιάννη) και τον εξαιρέτο τραγουδιστή και φίλο του χωριού μας Λεονάρδο. Η εκδήλωση έκλεισε με την προσφορά δώρων στα πολυπληθή μικρά Μεγαλοχωριτόπουλα, που έδωσαν το δικό τους τόνο στη γιορτή και με την ευχή και του χρόνου να ξανακάψουμε δλοι μαζί την πίττα μας.

ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΗ ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΑ

Σε ατμόσφαιρα κεφιού, με καλλιτεχνικό πρόγραμμα ποιότητας, σε μια εξαιρετικά ευρύχωρη και ωραία διακοσμημένη αίθουσα, έγινε ο ετήσιος χορός του Συνδέσμου στις 12/2/89. Μεγάλη η συμμετοχή, αλλά, σύμφωνα με τους υπεύθυνους της διοργάνωσης, υπήρχαν πολλές φιλικές οικογένειες Μεγαλοχωριτών, ενώ έλλειπαν πολλοί ντόπιοι.

Η μεγάλη πίστα του κέντρου «ΚΑΛΥΒΑ» είχε σαν αποτέλεσμα να διασκεδάσουν και να χορέψουν δύο ήθελαν με άνεση.

Προκειμένου να αποφύγουμε παράπονα, δεν

καταγράφουμε αναλυτικά τους παραυρεθέντες σημειώνουμε όμως την παρουσία μας μεγάλης ομάδας νέων που ήλθαν από το Μεγάλο Χωριό με επικεφαλή τον κοινοτικό σύμβουλο Γιάννη Θ. Ταβρέλη.

Τα σημαντικά δώρα της λαχειοφόρου είχαν σαν αποτέλεσμα να γίνουν ανάρπαστα τα λαχεία προς χαράν του... ταμεία του Συνδέσμου.

Συγχαρητήρια στην οργανωτική επιτροπή και προσθέτουμε και εμείς τη φωνή μας στην έκλληση για ακόμη μεγαλύτερη συμμετοχή την επόμενη χρονιά.

ΤΑΞΙΔΙ - ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

Γράφει ο ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΣΤΑΥΡΑΚΗΣ

Πάσχα 1989 στην Πόλη

Η Μητρόπολη του Βυζαντινού Ελληνισμού, η πανέμορφη πόλη του Βοστόρου, το σύμβολο της Ορθόδοξης Χριστιανικής Πίστης γιορτάζει την Ανάσταση.

Οι τρεις περίπου χιλιάδες Ελληνες που απέμειναν στην πόλη δειλά-δειλά παρακολουθούν την ακολουθία της Μεγάλης Βδομάδας και την Ανάσταση του Ιησού.

Ολα γύρω μοιάζουν με απόμακρο όνειρο και μόνο ο ρομαντισμός και η γνώση της Ιστορίας αφήνουν λίγα περιθώρια για αίσθημα περηφάνιας του Ελληνικού στοιχείου μέσα στη μεγαλούπολη των 7 εκατομμυρίων πιστών του Ισλάμ. Στην Πόλη οι καμπάνες δεν χτυπούν.

Ο επιτάφιος δεν πρέπει να βγει έξω από το κτίριο του Ναού. Η Ανάσταση υποχρεωτικά εται και αυτή μέσα στην Εκκλησία. Οι Τούρκοι έχουν σκληρούς και μειωτικούς νόμους για τους Ελληνες της Πόλης. Στην είσοδο του Πατριαρχείου κρέμονται σα να είναι κουρτίνες δύο τεράστιες Τούρκικες σημαίες. Η μόνη νότα που δίνει ζωντάνια και κουράγιο στους λίγους αλλά περήφανους Ελληνες που απέμειναν στην Πόλη, είναι η μεγάλη συρροή Ελλήνων από τον Ελλαδικό Χώρο για να κάνουν τουρισμό και να γιορτάσουν το Πάσχα μαζί τους. Φέτος υπολογίζεται διτίταν στην πόλη περισσότερα από 150 Πούλμαν από την Ελλάδα, δηλαδή περίπου 7,5 - 10 χιλ. Ελληνες. Οι Τούρκοι δείχνουν μια φιλοξενία και φιλικές διαθέσεις προς εμάς τους Ελληνες αφού η παρουσία μας εκεί μεταφράζεται σε δολλάρια και πολύτιμο για αυτούς συνάλλαγμα.

Της Αγίας Σοφίας οι πόρτες...

Κοντά-κοντά στο Μπλέ Τζαμί πού έχτισαν οι Τούρκοι χίλια χρόνια μετά την Αγία Σοφία και δύντισαν να είναι σχεδόν πανομοιότυπο με την Βυζαντινή αρχιτεκτονική βρίσκεται ο περίλαμπρος Ναός της ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ.

Μνημείο τέχνης και μεγαλούργημα πρωτότυπης αρχιτεκτονικής στέκεται σήμερα εκεί να θυμίζει τη Δόξα και το μεγαλείο του Βυζαντίου και να δέχεται χιλιάδες Ελληνες και ξένους προσκηνυτές που συρρέουν κάθε χρόνο για να θαυμάσουν και να μελετήσουν το Ναό.

Η μεγαλοπρέπεια, οι διαστάσεις και τα ανεπανάληπτα ψηφιδωτά δεν αφήνουν καμιά αμφιβολία ότι πρόκειται για έργο μεγαλούρ-

γημα και δικαιώνουν τη ρήση του Αυτοκράτορα Ιουστινιανού ο οποίος την ημέρα της τελετής των εγκαινιών που έγιναν το έτος 537 μ.Χ. πήγε καθάλα σε άρμα που το έσυραν τέσσερα άλογα και υψώνοντας τα χέρια προς το Θεό είπε:

«Νενίκηκά σε, Σολομών»

Ο ίδιος ο Ιουστινιανός επέβλεπε την πρόοδο των εργασιών και έδωσε ρητή εντολή στους αρχιτέκτονες Ανθέμιο και Ισίδωρο να κάνουν χρήση στα καλλίτερα υλικά και να έχουν στην διάθεσή τους τους καλλίτερους τεχνίτες. Για την αποπεράτωση του έργου χρησιμοποιήθηκαν δέκα χιλιάδες εργάτες, δαπανήθηκαν 360 εκατομμύρια χρυσές δραχμές και πήρε πέντε χρόνια και 10 μήνες για να τελειώσει.

Ομως η Πόλη και η Αγία Σοφία δεν έμελλε να μείνουν για πάντα ελληνικά.

Ηρθε η αποφράδα μέρα του Μάη του έτους 1453, η Κωνσταντινούπολη καταλαμβάνεται από τις αμέτρητες ορδές των Οθωμανικών Στρατευμάτων. Η Αλωση της Πόλης είναι γεγονός. Το Βυζάντιο καταρρέει και η Τούρκικη επεκτατικότητα συνεχίζεται. Η Αγία Σοφία αρχικά μετατρέπεται σε Τζαμί. Με την πάροδο των αιώνων προστίθενται τέσσερις πανυψηλοί μιναρέδες για να παρουσιάζει ο Ναός την δύνη Ισλαμικού Τζαμιού. Στη συνέχεια αφέθηκε να λειτουργεί μέχρι σήμερα σαν παραμελημένο Μουσείο. Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια υπάρχουν δημοσιογραφικές πληροφορίες ότι η Τούρκικη Κυβέρνηση μελετά το ενδεχόμενο να μετατρέψει το Ναό και πάλι σε Τζαμί. Εμείς ελπίζουμε όχι.

Χρόνο με το χρόνο έγιναν και άλλες μετατροπές και προσθήκες με το πρόσχημα της καλύτερης δήθεν στήρηξης του οικοδομήματος που στην ουσία σκόπευαν να μειώσουν και να παραμορφώσουν την αρχική μεγαλοπρέπεια του Ναού. Ο εσωτερικός ψηφιδωτός διάκοσμος και το τέμπλο ασθεάτωθηκαν επανειλημένα για να μην φαίνονται οι ανεπανάληπτες παραστάσεις.

Τα τελευταία χρόνια δύο ή τρεις ερευνητές Βυζαντιολόγοι Ευρωπαίοι και Αμερικανοί με προσωπικά τους έξοδα και με άδεια από τις τουρκικές αρχές και μικρό συνεργείο καθάρισαν από τους ασθέστες μερικά μικρά τμήματα ψηφιδωτών για να φαίνονται από τους επισκέπτες.

Η επίσκεψη στην Αγία Σοφία για το σημερινό

Ελληνα δημιουργεί ένα αίσθημα περηφάνειας και κατάθλιψης συγχρόνως. Αίσθημα θρησκευτικού μεγαλείου αλλά και στενοχώρια γιατί η μοίρα τάφερε αλλοιώτικα. Ομως η σκληρή-ψυχρή πραγματικότητα είναι εκείνη που πιστεύω ότι πρέπει να επικρατεί σε εμάς τους Νεοελληνες. Ο Ρομαντισμός τρέφει και καλλιεργεί τη φαντασία αλλά πιστεύω ότι δεν πρέπει να γίνεται σκοπός ζωής. Εμείς και οι νέες γενιές που έρχονται πρέπει να ζούμε με τη βαθειά πίστη ότι δεν θα υπάρξουν ποτέ άλλες κερκόπορτες και η πρόοδος του σύγχρονου Ελληνισμού θα είναι δεδομένη. Η Πόλη και η Αγία Σοφία είναι χαμένες για περισσότερα από 535 χρόνια.

Οι δεσμοί των Μεγαλοχωριτών με την Πόλη

Από το έτος 1850 και νωρίτερα η πόλη για τους χωριανούς μας ήταν τόπος μετανάστευσης. Με την πάροδο των χρόνων το χωριό μας απέκτησε πολιτιστικούς και άλλους δεσμούς με την Κωνσταντινούπολη. Μέχρι το 1920 η πόλη ήταν σχεδόν ο μόνος τόπος αποδημίας των Μεγαλοχωριτών όπου περίπου ο ένας στους τρεις άνδρες ξενητεύονταν εκεί για να «καζαντίσουν». Σε κάποια περίοδο του περασμένου αιώνα μεταξύ του 1880-1915 σχεδόν οι δύο στους τρεις νέους χωριανούς πήγαν στην Πόλη για κάποια μικρά ή μεγάλα διαστήματα. Κάτω από την οικονομική εξαθλίωση της ελληνικής επαρχιώτικης ζωής η μετανάστευση στην Πόλη ήταν ένα αναγκαίο κακό. Μόνο λίγους μήνες μετά το γάμο πολλοί άνδρες έφευγαν για την ξενητεία αφήνοντας πίσω νεόπαντρες γυναίκες και αγέννητα παιδιά που δεν γνώριζαν πατέρα παρά μονάχα μετά από 20-30 χρόνια, αν ήταν τυχερά. Οι καιροί και τα μέσα επικοινωνίας-συγκοινωνίας ήταν πρωτόγονα και δύσκολα. Ενα ταξίδι στην Πόλη απαιτούσε 45 περίπου μέρες με κάρα και αγωγιάτες. Αν μου επιτρέπεται θα αναφέρω την περίπτωση του συγχωρεμένου πατέρα μου, ορφανός από πατέρα και μοναχογίρος καθώς ήταν ξενητεύτηκε στην πόλη σε ηλικία μόνο 13 ετών.

Από μια παλιά κάρτα του πατέρα μου που είχα στα χέρια μου σχεδόν τυχαία θρήκα το δρόμο στον οποίο διατηρούσε κατάστημα (μπακάλικο) κοντά στην Πλατεία Ταξίμ. Ήταν στιγμές συγκίνησης.

Στην Κωνσταντινούπολη ήταν που στο τελευταίο τέταρτο του περασμένου αιώνα ιδρύθηκε η Αδελφότητα των Μεγαλοχωριτών η «Αγία Παρασκευή». Ολοι οι χωριανοί που ήσαν στην πόλη όχι μονάχα ήταν μονιασμένοι αλλά πίστευαν βαθειά στη συλλογικότητα και την πρόοδο της ιδιαίτερης πατρίδας και του

χωριού μας.

Ανάμεσά τους υπήρχαν ορισμένοι με ιδιαίτερη και σημαντική επίδοση στο εμπόριο το οποίο ανθούσε εκείνη την εποχή στην πόλη. Τέτοιοι ήταν ο Γεώργιος Νικολόπουλος, ο Μπατζιώκας και άλλοι. Οι πρώτοι δύο ήσαν προμηθευτές τροφίμων σε ξένα πλοία που περνούσαν τα στενά του Βοσπόρου. Αργότερα έκαναν όλοι μεγάλες δωρεές στην αδελφότητα Μεγαλοχωριτών για έργα στο χωριό μας όπως είναι τα εξωκλήσια Αγιοι Γεώργιος & Αθανάσιος, το ρολόι του χωριού μας το αρχικό ξενοδοχείο και πολλοί άλλοι.

Το Μεγάλο χωριό και το Μικρό χωριό σε μικρότερο βαθμό είναι ίσως από τα λίγα χωριά της Ευρυτανίας που είχαν τόσους πολλούς μετανάστες στην Πόλη.

Η επιρροή και η επίδραση της Τούρκικης νοοτροπίας και πολιτιστικών πρότυπων που απεκόμισαν οι χωριανοί μας μετανάστες στην Πόλη φαίνονται και σήμερα έντονα στη νοοτροπία και τα γλωσσικά ιδιώματα του χωριού μας. Λέξεις συνηθισμένες μέχρι πρόσφατα όπως «χαζίρ, οντάς» και πολλές άλλες τοπονυμίες όπως «Χόντζια-Καλιντρούμι κλπ» είναι καθαρά αυτούσιες τούρκικες λέξεις. Άλλά όχι μόνο αυτά. Μέχρι πρόσφατα υπήρχαν κατάλοιπα στο χωριό μας στη σχέση άνδρας-γυναίκα. Η σκληρότητα και ο αφεντισμός του άνδρα προς τη γυναίκα είναι σαφώς ανατολίτικα και εντοπίζονται πιό εύκολα από το έμπειρο μάτι. Είναι συνεπώς φανερό ότι το χωριό μας έχει βαθειές και συχνά πολύ εμφανείς πολιτιστικές ιδιορυθμίες που απορρέουν από πρότυπα την Κωνσταντινούπολιτικής ζωής. Ακόμα και η αρχιτεκτονική πολλών αρχοντικών του Μεγ. Χωριού έχει πολλές ομοιότητες των σπιτιών της Πόλης.

Η Κωνσταντινούπολη (Istanbul) του 1989

Οπως είπαμε και νωρίτερα η πόλη σήμερα ξεπερνά τα 7 εκατομμύρια πληθυσμού. Χτιζόμενη πάνω σε 7 λόφους «εφτάλοφη Πόλη» και πάνω σε δύο Ηπειρούς, Ευρώπη και Ασία σε συνδυασμό με τη θάλασσα του Βοσπόρου και τον Κεράτιο Κόλπο, βρίσκεται θα λέγαμε σε ιδιαίκη γεωφυσική θέση. Ήταν ανέκαθεν το σταυροδρόμι και το σημείο επαφής του Ευρωπαϊκού και Χριστιανικού Πολιτισμού με το Ισλάμ και την Ανατολίτικη κουλτούρα. Πολλοί ονόμασαν την Κωνσταντινούπολη το «Παρίσιτης Ανατολής». Σήμερα είναι μια πόλη με χτυπητές αντιθέσεις. Ο πλούτος συγκρούεται με την απεριγραπτή φτώχεια. Η πολυτέλεια ορισμένων περιοχών με τη βρώμα και την εξαθλίωση μεγάλων περιοχών. Στην Κωνσταντινούπολη δεν υπάρχει μεσαία τάξη.

Υπάρχουν μονάχα οι λίγοι πλούσιοι και πολλά εκατομμύρια φτωχών με πενιχρό κατά κεφαλήν, εισόδημα. Μεγάλο ενδιαφέρον για τον επισκέπτη - ερευνητή έχει το Μουσείο Τοπ-Καπί όπου εκτίθενται ανεκτίμητης αξίας αντικείμενα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας μερικά από τα οποία είναι ατόφιος χρυσός θάρους 96 κιλών. Επίσης το Ανάκτορο Ντολμά Μπαχτσέ διακοσμημένο σε αναγεννησιακό «Μπιαρόκ» στύλ και εμπλουτισμένο με σπάνια και πανάκριβα δώρα από τις αδελφές χώρες του Ισλάμ παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Στο ανάκτορο αυτό υπάρχει το γραφείο και το δωμάτιο στο οποίο πέθανε ο μεγάλος μεταρρυθμιστής της Νεο-Τουρκίας Κεμάλ Ατατούρκ.

Ο Ελληνισμός της Πόλης

Ο Ελληνισμός στην περίοδο 1900-1930 στην Πόλη ήταν περίπου 400 χιλ. και μπορούμε να πούμε ότι ήταν η ακμή αφού την περίοδο εκείνη είχε στα χέρια του το μεγαλύτερο μέρος της εμπορικής και πολιτιστικής ζωής. γά-σιγά όμως οι Τουρκικές αρχές με διάφορα τεχνάσματα έκαναν την παρουσία των Ελλήνων δύσκολη.

Από το 1931 μέχρι τις αρχές του Β' Παγκ. Πολέμου ο πληθυσμός των Ελλήνων στην πόλη

έπεισε περίπου στα μισά 200 χιλ. Μετά τον Β'. Παγκ. Πόλεμο και μέχρι το φωτεινό πογκρόμ του Σεπτεμβρίου 1955 οι Ελληνες που ήταν στην Τουρκία ήταν μόνο 120 χιλ. Οι ανηλεείς διωγμοί του 1955 έδειξαν καθαρά ότι οι κίνδυνοι μπορούσε να αποβούν πολύ μεγάλοι. Ετοι φτάσαμε σήμερα το 1989 να έχουμε στην Πόλη γύρω στις τρεις τέσσερες χιλιάδες Ελληνες μερικοί από τους οποίους είναι πολιτογραφημένοι Τούρκοι υπήκοοι. Η έρευνα αυτή με κανένα τρόπο δεν ισχυρίζεται ότι εξαντλεί όλα τα ιστορικά στοιχεία για την Πόλη. Είναι μία γεύση με απλά στοιχεία από τους ξεναγούς και μερικούς Ελληνες με τους οποίους ο γράφων είχε μία συζήτηση.

Προσωπική μου άποψη είναι ότι ο Σύνδεσμος των Μεγαλοχωριών αξίζει πραγματικά τον κόπο να οργανώσει στο προσεχές μέλλον ένα ομαδικό ταξίδι - προσκήνυμα στον τόπο που έπεισε ο σπόρος και ιδρύθηκε ο Σύνδεσμος. Πιστεύω πως θα είναι μια πάρα πολύ χρήσιμη εμπειρία. Και σήμερα ακόμα το 1989 πιστεύω ότι είναι λίγοι εκείνοι οι Μεγαλοχωρίτες που δεν είχαν πατέρα, παπού ή κάποιο άλλο συγγενή που ήταν μετανάστης στην Κων/πολη.

Γ.Κ.Σ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΡΑΝΙΤΣΑΣ

Στις μέρες μας, που το οικολογικό πρόβλημα, έχει γίνει οξύτερο, που ο φόβος και η λαχτάρα του ανθρώπου για τους κινδύνους που διατρέχει το φυσικό (αλλά και το κοινωνικό) περιθάλλον του έχουν πάρει διαστάσεις και έχει αποθεί αδήριτη ανάγκη η λήψη μέτρων άμεσων και η προσωπική φροντίδα, βιαζόμαστε να φέρουμε στη μνήμη μας το Στέφανο Γρανίτσα.

Οχι ότι ο Γρανίτσας σκόπευε κατ' ανάγκη να συντάξει οικολογικό βιθλίο αλλά είναι δυνατό να πάρει κι αυτή τη διάσταση.

Ο Στέφανος Γρανίτσας έμεινε στα Νεοελληνικά μας γράμματα με το βιθλίο του «Τα άγρια και τα ήμερα του βουνού και το λόγγου» που είχε την Α' έκδοσή του το 1921 με πρόλογο του Ζαχαρία Παπαντωνίου, μετά το θάνατό του δηλαδή.

Ο Στέφανος Γρανίτσας γεννήθηκε στη Γρανίτσα Ευρυτανίας το 1880, και πέθανε, νεώτερος στην Αθήνα το 1915 δηλαδή 35 μόλις χρόνων. Ήταν ανήσυχο και δραστήριο πνεύμα και εργάστηκε ως δημοσιογράφος, γράφοντας χρονογραφήματα, κυρίως στις Αθηναϊκές εφημερίδες της εποχής του: «Εστία», «Χρόνος» «Πατρίς». Εχρημάτισε και βουλευτής Ευρυτανίας. Ασχολήθηκε με τη Λογοτεχνία και ιδιαίτερα με τη λαϊκή μας Λαογραφία. Μεγάλη επιτυχία σημείωσε το βιθλίο του που προαναφέραμε: «Τα άγρια και τα ήμερα του βουνού και του λόγγου» και που είναι μια λαογραφική ζωολογική Εγκυκλοπαίδεια.

Το βιθλίο του αυτό έχει ακόμη ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Και πρώτα-πρώτα έχει συγκεντρώσειο Γρανίτσας μεγάλο λαογραφικό υλικό που το εκθέτει με ευχάριστη διήγηση και συχνά μας φέρνει το γέλιο. Είναι γλαφυρός αφηγητής ο Γρανίτσας κι όπως τα διηγείται με φανερή αγάπη για τα ζώα, αφήνει να διαφανούν και οι αρετές τους, η εξιγνάδα τους, η φρονιμάδα τους, η καλωσύνη. Ετσι με το δικό του τρόπο συνεχίζει την «Αισώπεια Σοφία» λαϊκός αφηγητής.

Μερικοί χαρακτηρισμοί από μελετητές του, όπως «πεσσιμιστής» «ματεραλιστής» (κι οι δύο ξενόγλωσσα δοσμένοι) νομίζω πως είναι μηπερθολικοί και βγαίνουν από μερική θεώρηση του εργάτου.

Ιδιαίτερες αρετές του έργου του, που μπορούμε να παρατηρήσουμε είναι: 1) η πλούσια φαντασία του και η ποιητική διάθεση με την οποία καταπίνεται το έργο του. 2) Συλλέγει το λαογραφικό ζωολογικό του υλικό θεωρώντας το «ένδον». Δεν είναι μόνο ο ψυχρός παρατηρητής, αλλά και ο «επιστήμονας» και ο ποιητής, δύσκολος αλλά αξιοπρό-

σεχτος συνδυασμός. 3) Είναι φανερή η αγάπη του για τα ζώα, ίσως όμως να κάνει και μερικά λάθη, όμως η αφήγησή του είναι ωραία και μας αφήνει αισθητική ικανοποίηση. 4) Διακρίνεται για τη σεμνότητα στην αφήγησή του, μοιάζει με τον λαϊκό σχεδόν αφηγητή, τον ανώνυμο, τον αφτιασίδοτο, τον φρέσκο: 5) Μ' αυτό δεν θέλω να πώ πως είναι ο στυλίστας του νεοελληνικού λόγου και πως ακόμη δεν τον επηρέασε η δημοσιογραφική του ενασχόληση, όμως μερικά κομμάτια του όπως το αηδόνι, για την τέχνη του, την ποιότητά του και ο Κόσσυσφας για την διδακτικότητά του, είναι αξιοπρόσεχτα, σπουδαία. 6) Ο Γρανίτσας διαθέτει επιστημονική περιέργεια, είναι άνθρωπος δεμένος με τη φύση, σέβεται και αγαπάει τα ζώα (κι όχι πως δεν έχει ανάλογο σεβασμό στον άνθρωπο όπως ειπώθηκε). Είναι ριζωμένος στη γη, στην Ελληνική γη, κι από εκεί παίρνει τη δύναμή του, ως άλλος Ανταίος.

Είναι άξιο περιέργειας και θαυμασμού το ότι ο Στέφανος Γρανίτσας με μόνο ένα του βιθέει μια θέση στα νεοελληνικά γράμματα και διά το βιθλίο αυτό έχει χρονική διάρκεια, διαθάζεται άνετα ακόμη, το «τα άγρια και τα ήμερα του Βουνού και του Λόγγου».

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡ. ΜΠΟΣΙΝΑΚΗΣ

Στέφανος Γρανίτσας

Κατέβαινε καμαρωτός με γκλίτσα από φιλίκι κι ενα ποτάμι στην καρδιά και μια φωτά στο νου του. Οι πρόγονοι πολεμιστές. Γενιά τ' αρματώλική από το κλάμα του παδιού στη γέννα του παπού του.

Αμόλευτος τραγουδιστής ήρθε στα καμποχώρια με τον αγέρα του βουνού σ' ασύκικο λαούτο κι όλο να λέει για τις κορφές και για τους βλάχους χώρια κι έμοιαζε λιανοτράγυσδο το μίλημά του ετούτο.

— Μωρέ δεν ήρθα για προικιά. Δεν ήρθα για να ζήσω στον καφενέ ξεκρέμαστος από περίσσιο κόπο. 'Ήρθα να πω το λόγο μου κι ήρθα να πολεμήω με τα στοιχεία που ρίμαζαν κι αφάνισαν τον τόπο.

Λιγνός κι ωραίος με σουρό μαλλί και το μουστάκι τογκελώτο σαν τον κισσό σε δέντρο που σκαλώνει, μπήκε μπροστά και σήκωσε ψηλά το μπαϊράκι, σε νειούς και νειές που χόρευαν κι εστρώναντε τ' αλώνι.

Πρώτος αυτός να πολεμάει και νάρχονται ξοπίσω ζευγίτες με τ' αλέτρια τους, τοσούνο με τα ζά τους, — και το τραγούδι αστείρευτο να του κρατάει τον ίσο — οκλάβοι της γης που σήκωσαν μ' ορμή τη λεβεντιά τους.

Δημήτρης Σταμέλος

(Από τήν έκδοση «ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ, Τόπος & ποίηση»)

ΑΡΧΑΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ

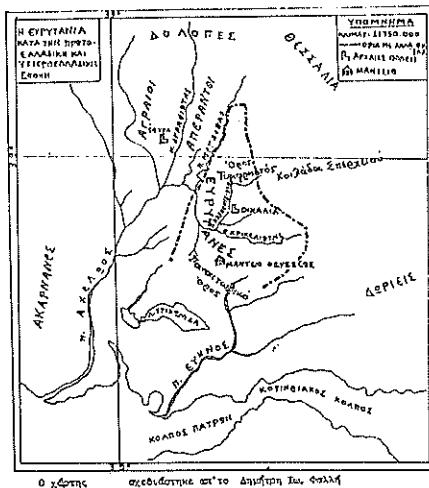
Ιστορία-Όρια-Πολιτισμός

Γράφει: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΙΩ. ΦΑΛΛΗΣ

Δεν είναι εύκολο ακόμα σήμερα να μιλήσουμε με γράψουμε με ευκολία και δεδαιότητα στις λεπτομέρειες για την ιστορία της Ευρυτανίας, παρόλο που οι Ευρυτάνες πρόσφεραν πολλά στο έθνος μας κατά την ιστορική του ανέλιξη. Και τούτο, επειδή δεν έγινε καμία προσπάθεια στο παρελθόν από κανένα να συγκεντρώσει μ' αγάπη και πατριωτικό ενδιαφέρον ιστορικά στοιχεία και να ερμηνεύσει με την πρέπουσα νηφαλιότητα τις μαρτυρίες των αρχαίων συγγραφέων - Όμηρο, Θουκυδίδη, Πλατωνία, κ.λπ. - που αναφέρονται στους Ευρυτάνες και την Ευρυτανία. Μονάχα ο Πάνος Βασιλεύου προσπάθησε - στο μέτρο του δυνατού - και μας έφερε στο φως κάποιες πτυχές του μεγολείου της ευρυτανικής ιστορίας. Ακόμα δεν δρέθηκαν άνθρωποι να συγκεντρώσουν και να διασώσουν - έστω και λίγα - τις αμέτρητες χιλιάδες - σημαντικά ευρήματα

δρέθηκαν στην επιφάνεια της γης ή έρχονται τυχαία απ' τις οικοδομές και την καλλιέργεια των χωραφιών στην επιφάνεια και πετιούνται, ξαναθάβονται ή φυγαδεύονται ποικιλότροπα απ' την πατρική τους γη. Τέλος, ούτε απ' τη μεριά της Πολιτείας υπήρξε το παραμικρό ενδιαφέρον για όλα αυτά. Η Ευρυτανία υπήρξε απ' τους τελευταίους Νομούς στην ανασκαπτική κι' αρχαιολογική έρευνα. Καμία ανασκαφή που θενενά κι' ούτε ένα μικροποσό να διατεθεί κάποια χρονιά γι' αυτό το σκοπό. Μοναδική εξαιρέση αποτέλεσε η μικρής έκτασης ανασκαφή που έγινε στο Κλαψί το 1956 - 1957 - ύστερα από οδύσσεια τρεχαμάτων - για να γνωρίσουμε το θαυμάσιο δάπεδο της «ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΚΛΑΥΣΕΙΟΥ», το Ναό του Αγίου Λεωνίδη, που αποτελεί το μοναδικό - ως σήμερα - συγκεκριμένο ιστορικό και θρησκευτικό μνημείο της Ευρυτανίας. Δυστυχώς όμως κι' αυτής της μικρής ανασκαφής τα ευρήματα χάθηκαν και οι υπεύθυνοι αρχαιολόγοι που έκαναν την ανασκαφή, ο κ. Χατζηδάκης κι' ο κ. Λαζαρίδης, δηλώνουν... άγνοια για την τύχη τους! Βέβαια δεν μπορούμε ν' οληθούμε στη μικρή αυτή ιστορική αναφορά με τις τόσες παραλείψεις, αδυναμίες και λάθη, που έγιναν στο παρελθόν. Ούτε μπορούμε απ' τις σελίδες αυτές να καταλογίσουμε κάποιες ευθύνες. Μπορούμε όμως και πρέπει να μιλήσουμε για τα ευρήματα του Αγίου Λεωνίδη που... χάθηκαν. Αυτά αξιώνουμε και θα φωνάζουμε πάντα, οπουδήποτε κι' αν δρίσκονται, να επανέλθουν στην Ευρυτανία και να τοποθετηθούν στο Μουσείο της Κοινότητας Κλαυσείου, όπου είναι και η φυσική τους θέση, ώστε απ' τη θέση τους αυτή να μιλάνε πάντα - με το δικό τους τρόπο - για τη δόξα μιας μακράς χριστιανικής εποχής και το μεγάλο πολιτισμό αυτού του τόπου.

Ακόμα δεν μας είναι εύκολο ν' αναφερθούμε εδώ για την ιστορία - έστω και περιληπτικά - όλης της σημερινής Ευρυτανίας, που σε κάθε χωριό της και σε κάθε γωνιά της έχει - και μια συγχλονιστική άγνωστη θαυμένη ιστορία απ' τα πανάρχαια χρόνια. Διότι η σημερινή μεγάλη έκταση και τα σημερινά όρια του Νομού καθορίστηκαν μετά την απελευθέρωση του ελληνικού έθνους απ' τη μακρόχρονη τουρκική σκλαβιά. Με τις μαρτυρίες που έχουμε, κατά την αρχαίότητα, ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ, ονομαζόταν η περιοχή μόνο γύρω απ' τον Τυμφρηστό, με προέκταση προς Βορρά μέχρι τους Δοματίους, αλλά περισσότερο προς Νότο, που έφτανε μέχρι και το Παναγιωτικό δρός. Επειδή όμως η ιστορία της Ευρυτανίας αρχίζει απ' τους προϊστικούς ακόμα χρόνους (πριν απ' το 2.000 π.Χ.) και συνέχισε μέσα από μύριες δυσκολίες και φοβερές πληθυσματικές ανακατατάξεις κατά τη μυθική περίοδο, προϊστορικούς χρόνους, ιστορικούς χρόνους, τη ρωμαϊκή περίοδο, τη βυζαντινή εποχή, ως το 13ο αιώνα μ.Χ., που υποδούλωθηκε στους Τούρκους απ' τον βο Σουλτάνο Μουράτ Β' (1404-1451) - πριν απ' την πτώση της Πόλης - είναι δύσκολο να προσδιορίσουμε τα όριά της με κάποια ακριβίεια σε κάποια εποχή. Επουγία να οριοθετήσουμε την Ευρυτανία - πάντα με

επιφύλαξη - κάποιας περιόδου κατά την πρωτοελλαδική (3.000 π.Χ. και μετά) και υστεροελλαδική περίοδο (1.600-1.100 π.Χ.), πρέπει να γνωρίζουμε τις σχετικές θέσεις πολλών αρχαίων και νεοτέρων ιστορικών συγγραφέων που αναφέρονται ιστορικά στην εξέλιξη της Ευρυτανίας. Ετοι μερέπει να δεχτούμε ότι γείτονες των Ευρυτάνων κατά την πρωτοελλαδική και υστεροελλαδική εποχή υπήρξαν προς Α. οι Δωριείς και οι Δρύποις που κατείχαν και την Οίτη καθώς και την Κοιλάδο του Σπερχειού, Β.Α. και Β. τους Θεσσαλούς, Β.Δ. τους Δάλοπες, Δ. και Ν.Δ. τους Ακαρνάνες και τους Κουρήτες. Προς Ν. τα δρία της αρχαίας Ευρυτανίας είναι τελείως ασαφή διότι ενώ βασικά τα γνωρίζουμε μέχρι το Παναιτωλικό δρόμο, πολλές φορές όμως έφταναν και μέχρι το Θέρμο, αναζητώντας - οι Ευρυτάνες - χειμαδιά για τα κοπάδια τους.

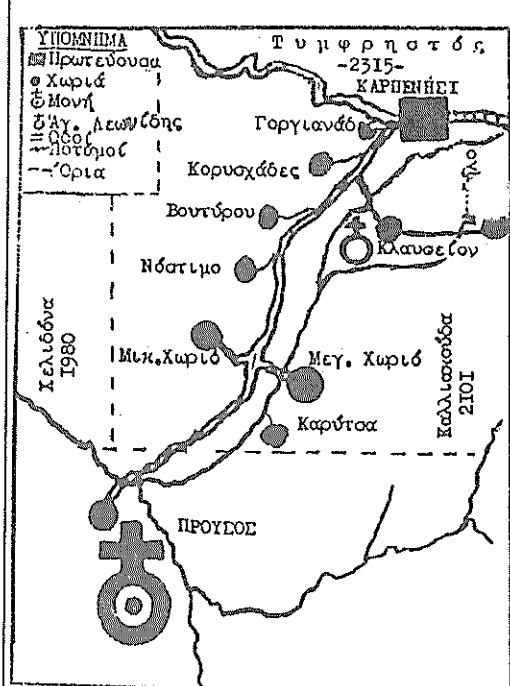
Η ΠΟΤΑΜΙΑ

Ιστορία-ευρήματα-Θρύλοι

Εκείνο όμως που θεωρούμε βέβαιο είναι ότι το κέντρο της αρχαίας Ευρυτανίας το κατείχε η Ποταμία. Συγκεκριμένα χρακατηρίζουμε δω ως «Ποταμία» την κοιλάδα που διαρρέει ο Καρπενηώτης ποταμός (τότε φυσικά δεν ονομάζοταν Καρπενησιώτης, διότι δεν υπήρχε Καρπενήσι), αρχίζοντας απ' τους πρόποδες του Τυμφρηστού, αφήνοντας κατά τη διαδρομή του αριστερά τον ελατόφυτο Κώνισκο, δεξιά τα χωριά Γοργιανάδες και Κορυσχάδες και φτάνοντας στο χώρο του Κλαυσείου, όπου είναι το πλατύτερο πεδίο της. Εδώ ενώνεται αριστερά με το Μουζηλιώτη ποταμό και συνεχίζει ως την Καρύτσα - το Τύπωμα - έχοντας δεξιά τα χωριά Βούτυρο, Νόστιμο και Μικρό χωριό - στα ριζά της Χελιδόνας - κι' αριστερά στους πρόποδες του Κώνισκου το Κλαυσείον (Κλαψί) - στο βάθος το Μουζήλο, απ' όπου κι' ο Μουζηλιώτης ποταμός τον οικισμό Κακαλιουραϊκά, που ανήκουν στο Κλαψί, και τέλος, περνώντας μέσα απ' το Γαύρο, αφήνει αριστερά τον το Μεγάλο χωριό και τελιώνει στην Καρύτσα. Αυτός σ' αρδέςχουμα μένει είναι ο χώρος της Ποταμίας, το κέντρο της αρχαίας Ευρυτανίας.

Αν, σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκεντρώσαμε στη μακρόχρονη προσπάθειά μας, η Ευρυτανία πρωτοκατοικήθηκε κατά τη νεολιθική περίοδο, δηλ. 3-5 χιλιάδες χρόνια π.Χ., η Ποταμία είχε τις καλύτερες προϋποθέσεις να υποδεχτεί και να διαθρέψει με αυτάρκεια τους πρώτους αυτούς κατοίκους της. Είχε αρκετή καλλιεργήσιμη γη, άφθονα τρεχούμενα νερά, απέραντους βοσκότοπους με το ηπιότερο κλίμα. Άκομα στο χώρο αυτόν της Ποταμίας, οι πρώτοι εκείνοι κατοίκοι, ενώ είχαν όλες τις προϋποθέσεις να συντηρηθούν και ν' αναπτύξουν ένα μεγάλο ιδιόρρυθμο δικό τους πολιτισμό, συγχρόνως ήσαν προστατευμένοι πίσω απ' τα δυνά τους, απ' τις συνεχείς μετακινήσεις άλλων λαών και τις επιδρομές αλλοφύλων, που στο πέρασμά τους αφάνιζαν τα υπάρχοντά τους και τους ίδιους. Η μοίρα λοιπόν όλων των κατοίκων της

Ποταμίας απ' τα πανάρχαια χρόνια ως τους ιστορικούς χρόνους, υπήρξε κοινή σ' όλη την ιστορική διαδρομή τους. Και τούτο επειδή στο χώρο αυτό συγκεντρώνοταν ο περισσότερος πληθυσμός απ' την τριγύρω ορεινότερη περιοχή για καλύτερες συνθήκες ζωής κι' ανάπτυξης. Γι' αυτό παρόλο που δεν έγιναν ακόμα αρχαιολογικές ανασκαφές σε κανένα χωριό της Ποταμίας, εντούτοις έχουμε πάμπολλες οικορισμένες - γραπτές κι' ευρηματικές - αποδείξεις, που μαρτυρούν με πολύανθρωπες πόλεις και μεγάλο πολιτισμό. Συγκεκριμένα αναφέρουμε δω ότι ο Εύρυτος ανήκει μεν χρονικά στην προμυθική περίοδο, αλλά όσες γραπτές (μυθολογία) και προφορικές (παράδοση) μαρτυρίες διασώθηκαν μέχρι σήμερα μαρτυρούν σαφώς ότι υπήρξε ιστορικό πρόσωπο. Το ότι είναι ο γενάρχης των

Η Ποταμία, Ηστορία του Τυμφρηστού.
Σ. έ.δ. Δημ. Φαλλή

Ευρυτάνων κι' απ' το όνομά του ονομάστηκε τόπος Ευρυτανία, αυτό μαρτυρεί. Άκομι, Εύρυτος θεωρείται ο ιδρυτής και βασιλιάς της Οιχαλίας, άριστος τοξότης, και ικανός γηέτης που η φήμη του έφτανε σ' όλον τον τότε γνωστό κόσμο. Ο Όμηρος μάλιστα στην ΟΔΥΣΣΕΙΑ (Θ' 224) μας τον διέσωσε ως «μέγαν Εύρυτον!» Τέλος, είναι πολλή σημαντική η πληροφορία που μας παρέχει ο αρχαίος τραγικός ποιητής Σοφοκλής (Ε' αι. π.Χ.) στις «ΤΡΑΞΙΝΙΕΣ» ότι ο χώρος της Ευρυτανίας κατά την εποχή του Ευρύτου ονομάζοταν «Ευρύτεια». Η Οιχαλία δε, η πρώτη Οιχαλία που ίδρυσε και βασίλευσε ο Εύρυτος, δρισκόταν στο κέντρο της σημερινής Ποταμίας. (Στους μετέπειτα αιώνες ιδρύθηκαν κι' άλλες

Οιχαλίες). Και την Οιχαλία αυτή κατάστρεψε ολοσχερώς - κατά τη μαθολογία - ο Ηρακλής σκοτώνοντας και το Εύρυτο, επειδή ο Εύρυτος αθέτησε το λόγο του να δώσει στον Ηρακλή για γυναίκα του την ακρη του Ιόλη, ύστερα από αγώνες τόξου στους οποίους νίκησε ο Ηρακλής: «Ο Ηρακλής τον Εύρυτο έχει σκοτώσει κι' εκούρσεψε της Οιχαλίας τα ψηλά κάστρα», γράφει (σε μετάφραση) ο Σοφοκλής στις «Τραχίνιες». Τη θέση της αρχαίας Οιχαλίας διαδέχθηκε κατά την προϊστορική εποχή το Κάλλιον. Στο Κάλλιον αναπτύχθηκε μεγάλος πολιτισμός, με στρατιωτική, οικονομική και διοικητική δύναμη κι' έπαιξε σημαντικό ρόλο για πολλούς αιώνες στο εθνικό μας ιστορικό «γίγνεσθαι». Για το Κάλλιον, τους Καλλιείς και τον πολιτισμό τους έχουμε σημαντικές πληροφορίες απ' τους αρχαίους ιστορικούς Θουκυδίδη, Πλαστανία και πολλούς νεότερους ερευνητές. Οι νεότεροι ερευνητές κι' ιστορικοί ασχολήθηκαν με το Κάλλιον μετά την απελευθέρωσή μας απ' τους Τούρκους. Δυστυχώς όμως δεν ακολούθησαν σωστή ερευνητική οδό για τον εντοπισμό της θέσης που βρισκόταν το Κάλλιον και πλανήθηκε. Γι' αυτό αδασάνιστα κι' απεκμηρίωτα το ιερότερο στο χώρο της Δωρίδας κι' ονόμασαν το 1915 Κάλλιον το Βελούχισο. Το λάθος αυτό είναι πολύ σοβαρό σε βάρος της ιστορίας της Ευρυτανίας αλλά και γενικότερα στο να γνωρίσουμε σωστά την εθνική ταυτότητα.

Στα βιβλία μας «ΚΑΛΛΙΟΝ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ» και «ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ, αρχαία ιστορία και θρύλος», αναφέρομαστε με λεπτομέρειες και σαφώς αποδεικνύεται ότι το Κάλλιον βρισκόταν στην αρχαία Ευρυτανία, στο χώρο του σημερινού Κλαυσείου. Το Κάλλιον, σύμφωνα με νεότερες εκτιμήσεις, υπήρξε πολύνθρωπη πόλη (είχε περισσότερους από δέκα πέντε χιλιάδες κατοίκους) και κατέχει οικοδομικά το μεγαλύτερο μέρος της Ποταμίας. Υπήρξε η πρωτεύουσα της Ευρυτανίας και της Αιτωλικής Συμπολιτείας, που μας είναι γνωστή από παλιά ως «KOINON» των Αιτωλών. Το Κάλλιον αυτό, η περίφημη πρωτεύουσα των Καλλιέων και της Αιτωλικής Συμπολιτείας καταστράφηκε ολοσχερώς το 279 π.Χ. από 42.500 καννίβαλους Γαλάτες, αιωνώντας συγχρόνως μαρτυρικά κι' όλον τον άμισχο πληθυσμό του που είχαν συλλάβει. Άλλα και οι άτες αυτοί υπέστησαν πανωλεθρία απ' τους λυτάνες - Αιτωλούς στα Κοκκάλια κατά την επιστροφή τους «απ' τον ίδιο δρόμο» για τις Θερμοπύλες. Ο λόγιος και συγγραφέας, σεβαστός π. Κων. Δ. Βαστάκης στο περιοδικό «Η Φωνή του Μεγάλου Χωριού» φ. 67-1988, μεταξύ άλλων πολύ σημαντικών, γράφει:

«Το αρχαίο Κάλλιον γεννήθηκε, ήκμασε και καταστράφηκε. παραμένει όμως θαμμένο στον ευρυτανικό μας χώρο, εκεί που γεννήθηκε και συγκεκριμένα στό χώρο γύρω απ' το σημερινό Κλαυσείον. Κι' ο χώρο αυτός από τότε μέχρι σήμερα μένει αμετακίνητος. Ούτε προς την Ανατολή, ούτε προς τη Δύση, ούτε προς άλλη κατεύθυνση μετακινήθηκε. Βέβαια η ταπεινότη-

τά μου δεν περιορίζει τη μικρή ή μεγάλη αυτη πόλη στα στενά όρια του Κλαυσείου, αλλά την επεκτείνει σ' ολόκληρη τη μικρή κοιλαδίτσα της Ποταμίας. Και συγκεκριμένα στα γνωστά τοπωνύμια: «Χαλιάδες», «Κόκκινα», «Τσερδίλια», στο δυσεμπίνευτο (τοπωνύμιο) Καλλιντρούμι, με τις απέναντι του διερχομένου ποταμού «Καρπενησώπη» ή «Χάραφδος» το ποθεσίες του Μεγάλου Χωριού. Με την ευκαιρία σημειώνω, ότι τόσο το ανώτερω τοπωνύμιο «Καλλιντρούμη», όσο και η ονομασία του όρους «Καλλιακόνδα» φρονώ πως έχουν άμεση σχέση με το Κάλλιον και τη γεωγραφική περιφέρειά τους».

Ναι, συμφωνούμε με το σεβαστό μας αρθρογράφο και προσθέτουμε ότι πράγματι έχουν άμεση σχέση με το Κάλλιον οι λέξεις «Καλλιντρούμη», ή «Καλλιντρώμη», «Καλλιακόνδα», «Καλλιδρομίος», κ.λπ. επειδή έχουν την ίδια ετυμολογία και προέρχονται απ' την απερίγραπτη ομορφιά των τοπίων μας. Και μάλιστα οι ονομασίες αυτές δεν είναι των νεοτέρων χρόνων, αλλά των π.Χ. αιώνων!

Παρόλο όμως που είναι θαμμένος και γι' αυτό μας είναι άγνωστος κατά το μεγαλύτερο μέρος ο πολιτισμός της Ποταμίας, εντούτοις είναι πολύ ελάχιστο ο χώρος ενός άρθρου να περιλάβει - έστω κι' επιγραμματικά - τις μεγάλες ιστορικές περιόδους της κατά την προχριστιανή επόχη και τους ωμαϊκούς χρόνους. Ν' αναφερθούμε στα εκατοντάδες ποικίλα μικροευρήματα που συγκεντρώθηκαν στη ΒΑΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Καρπενησίου και που ανήκουν στο μεσοελλαδικό πολιτισμό (1900-1600 π.Χ.), στην πανάρχαια ιστορία των Κορυσχάδων με τις προδιαθεμίδες του ανεξερεύνητου αρχαίου φρουρίου, με τον ερειπωμένο πύργο, τους τάφους και τις αμέτρητες χιλιάδες θρυμματισμένα μικροευρήματα της προϊστορικής περιόδου που βρίσκονται διάσπαρτα στο χώρο του Κλαυσείου, τους πετρόκτιστους τάφους στα Κνούτα και στον Αγ-Γιώργη Μουζῆλου, το Μικρό Χωριό που πολλές φορές μας ξαφνίασε με διάφορα ευρήματα των πανάρχαιων χρόνων και τις τεράστιες πέτρες που ήλθαν τελευταία στο φως και δείχνουν τα ίχνη κάποιου αρχαίου κτίσματος και τέλος το χώρο του Μεγάλου Χωριού ως την Καρύτσα ο οποίος παραμένει ανέγγιχτος κι' απειραχτος ανασκαπτικά κι' ερευνητικά αλλά που είναι βέβαιο πως η ιστορία του χάνεται στους προ Χριστού αιώνες με φανερά σημάδια της πανάρχαιας ιστορίας του. Ακόμα πώς μπορεί κανείς να περιορίσει σ' ένα ή δύο άρθρα, όσο μεγάλα κι' αν είναι, τον πολιτισμό των πρώτων χριστιανών αιώνων, που η διδασκαλία του Ναζωραϊου δρήγκε στην Ποταμία το κατάλληλο έδαφος κι' ο σπόρος απέδωσε τόσους καρπούς ώστε να ιδρυθεί το δεύτερο κι' όλας μ.Χ. αιώνα ο Ναός των Παμμεγίστων Ταξιαρχών στον τόπο της μεγάλης θυσίας των Καλλιέων στο Κλαφί; Κι' αμέσως μετά ο μεγάλος Ναός του Αγ. Λεωνίδη 28×18,5 (518 τ.μ.) του οποίου την «ανακαίνιση» γνωρίζουμε το 490 μ.Χ. απ' τη θαυμάσια χαμοκέντησή του. Κι' ακόμα ο παπτάλαιος ναός τους Αγίου

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΩΝ

«Ομισεμός είναι κακό, το έχεγεια φαρμάκι παι το καλό το γύρισμα όλο φιλιά κι' αγάπη»

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΕΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΝΟΝΤΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ

Ο Νεοϊδρυθείς σύλλογος των χωριανών μας στις ΗΠΑ έδωσε φέτος στις 26 Φεβρουαρίου τον πρώτο μεγάλο χορό στο Charlotte της Βόρειας Καρολίνας. Από αλληλογραφία που πάρονται οι Σύνδεσμοι των απανταχού Μεγαλοχωριτών στην Ελλάδα από τα μέλη του Δ.Σ. των χωριανών μας της Αμερικής μαθαίνουμε ότι στη χοροεσπερίδα παρευρέθηκαν 400 άτομα και είχε μεγάλη επιτυχία. Ήταν μια ευκαιρία και ένα πρώτο βήμα να ανταμώνουν οι χωριανοί μιας έστω και μία-δυό φορές το χρόνο να διασκεδάζουν και να γνωρίζονται τα παιδιά τους. Οι μεγάλες αποστάσεις που χωρίζουν τους χωριανούς μας μέσα στις ΗΠΑ είναι συχνά 300 και 500 μίλια. Ήταν συνεπώς πολύ χρήσιμο να υπάρχει ένα συλλογικό δρόγανο που να ενώνει τους χωριανούς μας της διασποράς για την σύσφιγή των πατριωτικών δεσμών μεταξύ τους και το καλό της ιδιαίτερης πατρίδας.

Ο Σύνδεσμος των Απανταχού Μεγαλοχωριτών «Η Αγία Παρασκευή» συγχαίρει θερμά αυτές τις ωραίες δραστηριότητες των απόδημων χωριανών μας και θα τους παρέχει κάθε δυνατή συμπαράσταση και συνεργασία. Εξ άλλου αυτός είναι ο ρόλος του Συνδέσμου από την ίδρυσή του πριν από ενάμιση αιώνα στην Κωνσταντινούπολη Ο Σύνδεσμος Μεγαλοχωριτών σήμερα εδρεύει στην Αθήνα όπου κατοικούν οι περισσότεροι χωριανοί μας, αλλά δεν παύει να είναι ο κεντρικός κρίκος της αλυσίδας που ενώνει όλους ανεξαιρέτως τους χωριανούς όπου και αν βρίσκονται. Οι

ξενητεμένοι χωριανοί μας έχουν μία πρώτη θέση στη σκέψη και το ενδιαφέρον του Συνδέσμου.

Για το λόγο αυτό η Φωνή του Μεγάλου Χωριού αφιερώνει ένα ξεχωριστό χώρο για τους ξενητεμένους μας για να γράφονται όλες οι δραστηριότητες και η κοινωνική ζωή των χωριανών. Πρέπει όμως να πούμε από τώρα ότι τα πάντα στη ζωή στηρίζονται στην αμοιβαιότητα. Ο Σύνδεσμος έχει ανάγκη και της δικής σας επικοινωνίας και θέλει να λαβαίνει δικά σας γράμματα απευθείας στα ιδιωτικά γραφεία του στην Αθήνα. Δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι ο Σύνδεσμος και η Κοινωνική αρχή του χωριού μας είναι οι δυό φορείς που έχουν προσφέρει έργο στο χωριό μας για να γίνει ένα από τα καλύτερα υιοτεία της Ευρτανίας. Χωρίς όμως την συμπαράσταση και την οικονομική υποβολή θα ήταν δύσκολο να γίνουν. Κάθε συνεισφορά ή συνδρομή, δύσος μικρή ή μεγάλη και αν είναι έχει τη σημασία της. Η Φωνή του Μεγάλου Χωριού στέλνεται στους Μεγαλοχωρίτες του εξωτερικού. Υπάρχουν όμως κάποια προβλήματα όταν ο Σύνδεσμος δεν έχει τις διευθύνσεις των χωριανών. Παρακάτω γράφουμε τη σύσταση των ιδιωτικών Γραφείων του Συνδέσμου στην Αθήνα:

Σύνδεσμος Απανταχού Μεγαλοχωριτών
«Αγία Παρασκευή»
οδός Μαιροκορδάτου 6, Αθήνα Τ.Κ. 106 78
Athens Greece

Νικολάου που είναι θαμμένος ανατολικά του Κλαυσείου κι' ο Ναός του Αγ. Νικολάου στην Ποταμιά που υπήρξε Κοιμητήριο από παλιά ως τον 19 αιώνα. Και τι να γράψει κανείς αφού δεν ερευνήθηκε καθόλου η ιστορία τους για τα τόσα παπαλάια ξωκλήσια του Μεγάλου Χωριού - τον Αη- Γιάννη, τον Αη- Γιώργη που δρίσκεται περίπου πεντακόσια μέτρα δύσεια του Αη- Γιάννη και περιβάλλεται από αιωνόδια δένδρα, τον Αη- Θανάση, τον Αη- Λια, την Παναγία του «ΝΑΘΟΝΑ» και την πανάρχαια ιστορική τοποθεσία «Τόρνος» όπου οι Μεγαλοχωρίτες μετέφεραν εκεί τα τελευταία χρόνια το Κοιμητήριο του χωριού τους. Ευτυχώς που για την ιστορία αυτών προσπάθησε ο σεβαστός π. Κ.Δ.

Βαστάκης και διέσωσε στη «ΦΩΝΗ ΤΙ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ» τα παρεκκλήσια αυτά και τις τοποθεσίες τους. Άλλα πόσοι άλλοι Ναοί και ξωκλήσια στα χωριά αυτά ή και στ' άλλα χωριά της Ποταμιάς είναι θαμμένοι ή ερειπωμένοι και δεν τους γνωρίζουμε επειδή κανείς δεν φρόντισε γι' αυτούς! Ελπίζουμε όμως πως θα επανέλθουμε με περισσότερες λεπτομέρειες στα επί μέρους αυτά σημαντικά ιστορικά θέματα που αφορούν τις ρίζες της φυλής μας, του αγώνες, τις θυσίες και τη δόξα των προγόνων μας και που αποτελούν τα ασάλευτα θεμέλια της δικής μας ζώης και ύπαρξης κατα μέλλον των παιδιών μας.

Δ.Ι.Φ.

MEGALOHORITES OF U.S.A. GET - TOGETHER

With great pleasure we learn about the activities of the newly formed association of all Megalohorites living in the U.S.A. This is a very important step towards unity and co-operation. A chance for everyone to meet at dances and other social and cultural activities, which otherwise would not have been possible. It is a needed opportunity for all Megalohorites to meet and get to know each other better, especially the young of second and third generation Greek-Americans.

Wherever you are, whatever you are doing always keep your thoughts to the country of your origin, its culture and history.

The committee of the Syndesmos Megalohoriton in Athens extends to you all its sincere pride and congratulates you and your parents for the initiatives you have taken to organise

yourselves. We will welcome all correspondence coming from you young Megalohoriti. Please write to us all about your progress, the developments among you and anything special you may have such as engagements, weddings, baptisms and so on. Please feel free to write to us in Greek or in English if you can not handle the Greek very well. If you are not as yet, become now a new member of your Syndesmos in Athens.

For your subscription for membership or all other correspondence your Association address is:

Syndesmos Megalohoriton «Agia Paraskevi»
Mavrokordatou str. 6 Athens TK 106-78
GREECE.

G.S.

Από την πρώτη συνεστίαση των μελών στο Winston Salem N.C.

NEWS IN BRIEF

AMERICA:

The newly formed Association of Megalohorites of America held their annual dance on the 26th February this year in Charlotte N.C. All letters arriving to Syndesmos in Athens say that it was a great success. About four hundred «Horiani» and friends from various parts of the U.S.A. attended.

Mr Mike Varlamos, son of Nick and Olympia (Arapogiannis) Varlamos of Livonia Michigan was ordained to the Holy Diaconate on Sunday January 29th 1989 at St. Nicholas Church in Detroit, Michigan.

THE MANAGING COMMITTEE OF THE MEGALOCHORITES IN THE U.S.A.

IS FORMED AS FOLLOWS:

Chairman: Mr Dim. P. Makrigiannis

V. Chairman: Mr. Nik. D. Kontos

Secretary: Mrs Athina G. Tasiou

Treasurer: Mr Dim. K. Skotidas

Members: Mr. John Palouras

Mr. Minas Daskalakis

Mr. Dim. Palouras

Mr. Elefth. D. Kontos

The Committee's duration is for two years.

Η ορκωμασία του Δ.Σ. του Συλλόγου Μεγαλοχωριτών

H.I.A. από τον αιδ. π. Μ.Δ. Βαστάη.

★☆★

Mr. Mike Varlamos of Livonia Michigan and Tina Douvre of Lowell, Massachusetts were married on July 2, 1988 at the Assumption of the Virgin Mary Greek Orthodox Church in Lowell, Mass. Mike is the son of Nikck and Olympia (Arapogiannis) Varlamos of Livonia. Tina is the daughter of Panagioti and Stavroula Douvre of Kalithea Greece.

★☆★

AUSTRALIA:

The Panevrytanian Association of Melbourne «TO VELOUCHI» in a letter dated 26.4.89 congratulates the committees in Greece and America for organising the 45th Convention which will be held in Karpenisi between 2 and 9 July 1989. Unfortunately they have indicated lack of interest and have not registered official participation. We hope that their views will be changed for future events.

★☆★

GREECE:

In March this year in a celebration in Athens the committee apointed by the Evrytanian Enosis «VELOUCHI» of U.S.A. awarded the scholar - ships to a number of Evrytanian students attending Greek Universities.

★☆★

The general Secretarial for Greeks abroad in co-operation with the City Council of Karpenisi each year invites a restricted number of second generation young Greeks from the U.S.A. and Australia to tour Greece and its places of Historical interest. The expenses are covered by the Greek Government and the local authorities. For more information inquire at your local Greek Consulate or the Panevrytanian Enosis «VELOUCHI» in U.S.A.

★☆★

A team of Evrytanian Doctors tours isolated Evrytanian villages during the winter months and exams free of charge children and elderly residents of the villages. It is certainly a humanistic and patriotic act which is deeply appreciated by all.

★☆★

The Karpenisi town Council following a recommendation decided to re-name a main street in Karpenisi as «ODOS APODIMON EVRYTANON» (street of Evrytanians abroad). This is to show appreciation for their contribution towards their homeland.

G.S.

**Διάκριση στο ιερατικό ζευγάρι
Παπα Μιχάλη και πρεσβυτέρα
Καλλιόπη Βαστάκη**

Ο εξ Αμερικής ανταποκριτής μας πληροφόρησε τον εδώ συνεργάτη μας για το εξής χαρμόσυνο γεγονός.

Η πόλη Millegeville, πρώην πρωτεύουσα της Πολιτείας Georgia των Η.Π.Α., όπου διαμένει οικογενειακά και επαγγελματικά ο συγχωριανός μας Αιδεσ. Ιερέας π. Μιχαήλ Δ. Βαστάκης ετίμησε αυτόν και την σύζυγόν του Πρεσβυτέρα Καλλιόπη, (το γ. Θωμά Βακάλη), ως τους καλλύτερους διακριθέντες πολίτες της του περασμένου χρόνου 1988. Μεταξύ δέκα εννέα (19) διακεκριμένων πολιτών του Millegeville, που επροτάθησαν και διεξεδίκησαν τον επίζημο τίτλο έλαβε τους περισσότερους ψήφους το ιερατικό ζευγάρι των συγχωριανών μας.

Εύγε τους!

Ο Παπα Μιχάλης από λόγους ταπεινοφροσύνης ούτε σ' αδέλφια του ανακοίνωσε έγκαιρα το γεγονός που ερχοντολογείτο από τον περασμένο έμβριο του 1988. Η είδηση δώμας είναι ιθινή και η δικαιολογημένη χαρά των σεμειού ζευγαριού, η χαρά των παιδιών και εγγόνων του, η χαρά των αδελφών του είναι χαρά και τιμή και δική μας. Το περιοδικό μας λοιπόν με χαρά αναδημοσιεύει τη φωτογραφία του διακριθέν-

τος ζευγαριού που παζάρισε στο φυλό της εκεί εφημερίδας «THE UNION RECORDER», τ. 171, Νο 24, φ. 62, σ.1, Millegeville Georgia, Κυριακής 4 Φεβρουαρίου 1989 και μεταφέρει τα λόγια της Αρχισυντάκτριας της εφημερίδας κ. Pamela D. Blackmon που έγραψε στον υπότιτλο του ολοσέλιδου βιογραφικού του ζευγαριού και στη λεξάντα της φωτογραφία ότι ο Παπα Μιχάλης ως ιερέας προσφέρει στην κοινωνία με άψογο ήθος φυσική και πνευματική τροφή. Φυσική (υλική, δηλαδή), διότι στο νότο της πόλης διατηρεί εστιατόριο (για τα προς το ξην, επειδή είναι άμισθος εφημέριος). Και πνευματική, διότι είναι ιερέας - εφημέριος του Ιερού Ναού Τυρίου Σταυρού στη γειτονική πόλη του Macon της Georgia της I. Αρχεπισκοπής Β. και Ν. Αμερικής, ο οποίος πολύ εμόχθησε και πρωτοστάτησε με τους εκεί διαμένοντας ευσεβείς Έλληνες μετανάστες για την απόκτηση του ιερού Ναού και τη δημιουργία της Ενορίας.

Η «ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ» απηχούσα και τα αισθήματα των Απανταχού Μεγαλοχωριών χαιρεί και συγχαιρεί για το γεγονός αυτό και εύχεται στο σεμνό και άξιο ιερατικό ζευγάρι και σε όλες κατακτήσεις...

K. Τρανοχωρίτης

Priest dishes up both physical and spiritual food

By Pamela D. Blackmon

For Herald-Tribune

Learning to cook traditional Greek-style was hard at first for Mike Vassilakos, native of Milos, Greece. Now he's making his own bread and rice dishes, and creating new ones.

...Ithini and the Η δικαιολογημένη χαρά των σεμειού ζευγαριού, η χαρά των παιδιών και εγγόνων του, η χαρά των αδελφών του είναι χαρά και τιμή και δική μας. Το περιοδικό μας λοιπόν με χαρά αναδημοσιεύει τη φωτογραφία του διακριθέν-

Neighbors

Mike Vassilakos, left, and his wife, Kalliope, right, have learned to cook traditional Greek-style.

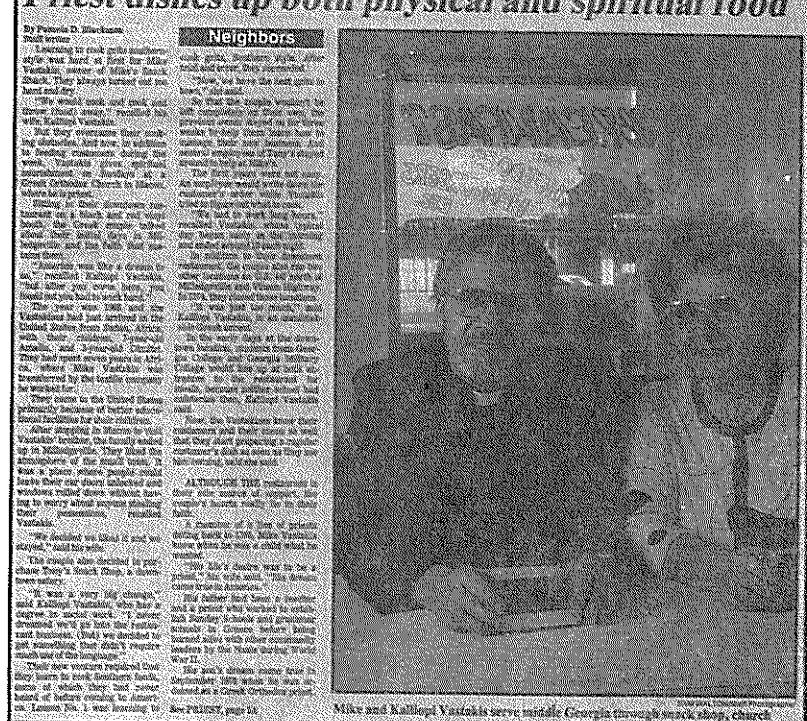
...Ithini and the Η δικαιολογημένη χαρά των σεμειού ζευγαριού, η χαρά των παιδιών και εγγόνων του, η χαρά των αδελφών του είναι χαρά και τιμή και δική μας. Το περιοδικό μας λοιπόν με χαρά αναδημοσιεύει τη φωτογραφία του διακριθέν-

τος ζευγαριού που παζάρισε στο φυλό της εκεί εφημερίδας «THE UNION RECORDER», τ. 171, Νο 24, φ. 62, σ.1, Millegeville Georgia, Κυριακής 4 Φεβρουαρίου 1989 και μεταφέρει τα λόγια της Αρχισυντάκτριας της εφημερίδας κ. Pamela D. Blackmon που έγραψε στον υπότιτλο του ολοσέλιδου βιογραφικού του ζευγαριού και στη λεξάντα της φωτογραφία ότι ο Παπα Μιχάλης ως ιερέας προσφέρει στην κοινωνία με άψογο ήθος φυσική και πνευματική τροφή. Φυσική (υλική, δηλαδή), διότι στο νότο της πόλης διατηρεί εστιατόριο (για τα προς το ξην, επειδή είναι άμισθος εφημέριος). Και πνευματική, διότι είναι ιερέας - εφημέριος του Ιερού Ναού Τυρίου Σταυρού στη γειτονική πόλη του Macon της Georgia της I. Αρχεπισκοπής Β. και Ν. Αμερικής, ο οποίος πολύ εμόχθησε και πρωτοστάτησε με τους εκεί διαμένοντας ευσεβείς Έλληνες μετανάστες για την απόκτηση του ιερού Ναού και τη δημιουργία της Ενορίας.

Η «ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ»

απηχούσα και τα αισθήματα των Απανταχού Μεγαλοχωριών χαιρεί και συγχαιρεί για το γεγονός αυτό και εύχεται στο σεμνό και άξιο ιερατικό ζευγάρι και σε όλες κατακτήσεις...

K. Τρανοχωρίτης

Mike and Kalliope Vassilakos serve traditional Greek-style bread and rice, church

ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΙΚΑ

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών «Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ» συνήλθε σήμερα 27 Μαρτίου 1989 και ώρα 8 μ.μ. σε έκτακτη συνεδρίαση με το άγγελμα του θανάτου του Μεγάλου Ευεργέτου του Συνδέσμου μας αειμνήστου

ΦΑΙΔΩΝΑ ΚΥΔΩΝΙΑΤΗ Αρχιτέκτονα Μηχανικού

Οπρόεδρος του Δ.Σ. κ. Ν. Καρδέλης εξήρετην προσωπικότητα του ανδρός, το λαμπρό του ήθος, τη σπουδαία επιστημονική του κατάρτιση, την αγάπη του προς το συνάνθρωπο, καθώς και τις μεγάλες υπηρεσίες και ευεργεσίες που προσέφερε στο Σύνδεσμο και στη γενέτειρά μας το Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας.

Τα μέλη του Δ.Σ. άκουσαν με συγκίνηση τα ανωτέρω και ομόφωνα

ΨΗΦΙΣΟΥΝ

- Να παραστεί ολόκληρο το ΔΣ στην κηδεία του.
- Να προσφερθεί, αντί βαρυτίμου στεφάνου, εις μνήμην του ποσόν (50.000) δρχ. για την αποπεράτωση του Ιερού Ναού στο συνοικισμό «ΓΑΥΡΟΣ» του χωριού μας του οποίου ο ίδιος προσωπικά κατηύθυνε την ανέγερση.
- Να εκφρασθούν θερμά συλληπητήρια στους οικείους του και να αναγνωσθεί το ψήφισμα κατά την εξόδιο Ακολουθία.
- Να δημοσιευθεί το παρόν ψήφισμα στη «ΦΩΝΗΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ».

ΟΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ν. ΚΑΡΒΕΛΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Η. ΚΑΡΥΠΗΣ, Ν. ΣΚΛΑΒΟΥΝΟΣ, Μ. ΚΑΛΛΙΑΝΗ

Ο Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Κ. ΠΡΙΤΣΙΟΛΑΣ

I. ΒΟΝΟΡΤΑΣ, T. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Παρακαλούμε τους συνδρομητές και φίλους του περιοδικού μας να στέλνουν έγκαιρα φωτογραφίες από όλα τα συμβάντα (χαρούμενα και πένθιμα) των οικογενειών τους να τα δημοσιεύουμε.

Με αυτό τον τρόπο διευκολύνουμε όλους τους αναγνώστες μας και διατηρούμε ζωντανή την ανάμνηση για τις μελλοντικές γενεές.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ 1988

Μεγάλη επιτυχία σημείωσε η πρώτη πολιτιστική μας εβδομάδα που ετοιμάστηκε με πολύ αγάπη και μεράκι από τις πολιτιστικές επιτροπές του συλλόγου Αθηνών και της κοινότητος Μεγ. Χωριού. Στις επιτροπές αυτές διούλεψαν οι κ.κ. Γρηγόρης Λιάπτης, Νίκος Βλάχος, Φύλιππος Καλλιάνης, Αλέκος Δουλαβέρης και Γιάννης Γαβρίλης.

Η μεγάλη συμμετοχή των συγχωριανών μας, των γύρω χωριών και από την πόλη του Καρπενησίου δημιούγησε γιορταστική ατμόσφαιρα που μεγάλες πόλεις με υποδομή και ξοδεύοντας εκατομμύρια δεν μπορούν να το πετύχουν.

Η πολιτιστική εβδομάδα έκλεισε με συνεστίαση στη ταβέρνα «Κονάκι» παρουσία του λάχιστον 100 ατόμων που καταχειροκρότησαν τους νικητές κατά τις απονομές.

Τη θραδιά αυτή επίμησε ο νέος Νομάρχης κ. Ιάκος μετά της συζύγου του. Παρέστησαν δε και τα Δ. Συμβούλια του Συνδέσμου και της Κοινότητας Μεγ. Χωριού. Τον Νομάρχη καλωσόρισε με λίγα λόγια, ως υπεύθυνος των εκδηλώσεων ο υπογράφων και ευχαρίστησε την Νομαρχία, το Αστ. Τμήμα Μεγ. Χωριού το

ιατρό του χωριού μας κ. Παπαϊωάννου τον συγχωριανό μας ιατρό κ. Κοντοθανάση και όλους όσους συνέβαλαν στην επιτυχία των εκδηλώσεών μας.

Ο κ. Νομάρχης στο λόγο του ανέφερε ότι είναι πολύ χαρούμενος διότι με τέτοιες εκδηλώσεις ξαναζωντανεύει η Ελληνική ύπαιθρος και ότι είναι η πρώτη επίσημη παρουσία του στο νομό, του χρόνου δε θα πάρει μέρος στα τουρνουά ταβλιού.

Επακολούθησε φαγοπότι και η θραδιά έκλεισε με το κόψιμο τούρτας για κάθε αγώνισμα.

Τα αποτελέσματα των αγώνων έχουν ως εξής:
ΔΡΟΜΟΣ 5.000 μ. (γύρος Μεγ. Χωριού): Πήραν μέρος 55 αθλητές και αθλήτριες, τερμάτισαν 34.

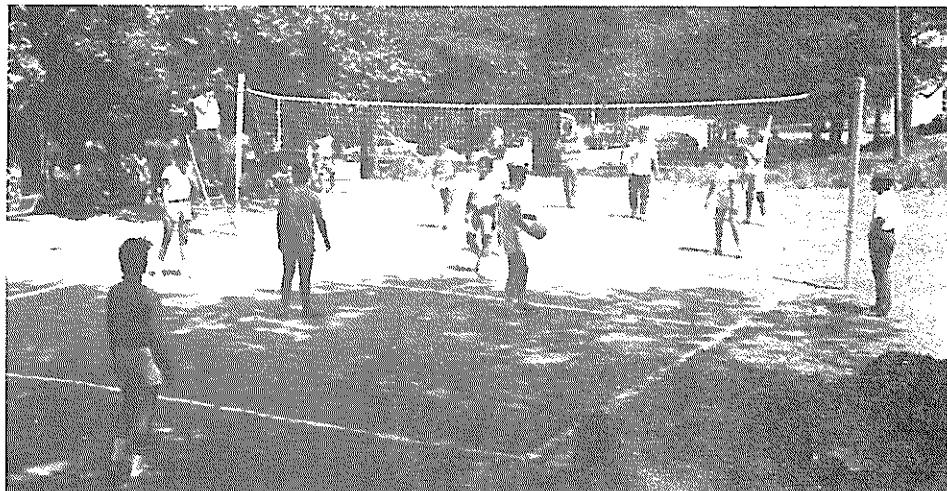
Νικητές σε κάθε κατηγορία αναδείχθησαν:
ΑΝΔΡΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τακ. Ιζαμάρας	22.29 Μηχ.Σιακαλής	23.27 Ηλ.Μπακόλας	25.18
Γ.Γυφτομήτρος	23.14 Θεοδ.Ζηνέλης	27.19 Γ.Πριόθολος	25.38
Παν.Νούλας	23.41 Φωτ.Καλατζής	32.10 Σωτ.Μάνος	27.19

Στο τέλος του αγώνα προσφέρθηκε τσάι στους αθλητές στο ξενοδοχείο από τους αδελφούς Καρβέλη.

Οι τρείς πρώτοι νικητές του αγώνα δρόμου μαζί με τους διοργανωτές.

Φάση από τον τελικό βόλευ μεταξύ των ομάδων «ΛΕΣΙΑ» & «ΔΕΝ ΞΑΝΑΓΙΝΕ».

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ: Εδώ διαπιστώσαμε ότι οι ημέρες ήταν λίγες για να μπορέσουν όλες οι ομάδες που δήλωσαν να πάρουν μέρος στο τουρνουά μας. Βλέποντας οι επιτροπές το πρόβλημα αυτό αποφάσισαν να πάρουν μέρος οι ομάδες κατά σειρά προτεραιότητος. Αυτές ήταν οι: Μεγ. Χωριό, Ποταμιά, Κλαψί, Προυσός.

Η μεγάλη προσέλευση των θεατών δημιούργησε μία θερμή ατμόσφαιρα, παράλληλα με τις ομάδες που αγωνίστηκαν μέσα σε αθλητικά πλαίσια που θα ζήλευαν μεγάλοι σύλλογοι. Εδώ θα πρέπει να ευχαριστήσουμε τους αδελφούς Γρηγόρη και Σπύρο Λιάπη που διαιτήσαν με αντικειμενικότητα. Νικήτρια ομάδα 88 ανεδείχθη η ομάδα «Μεγ. Χωριό».

ΒΟΛΕΥ: Με την συμμετοχή των ομάδων «Δεν ξανάγινε» και «Λέσια» διεξήχθησαν τρεις αγώνες όπου νικήτρια ανεδείχθη η «Δεν ξανάγινε».: αγώνας 1ος, 2-3, αγώνας 2ος 3-1, αγώνας 3ος 3-2. Εδώ πρέπει να ευχαριστήσουμε τον κ. Αγγελο Στασινό που με την σωστή του διαιτησία διεξήχθησαν οι αγώνες μέσα σε αθλητικά πλαίσια.

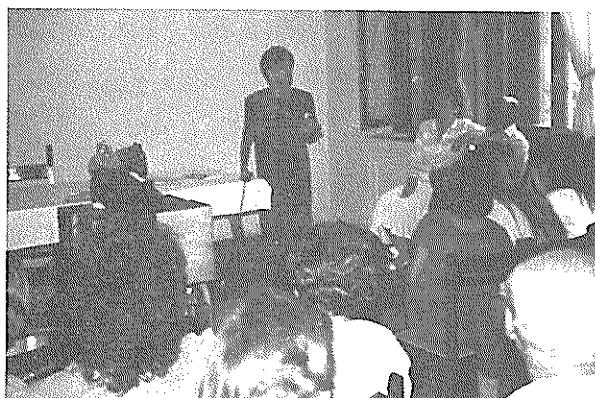
ΤΑΒΛΙ: Μεγάλη συμμετοχή και στο τάβλι, πήραν μέρος 22 άτομα. Αγωνίστηκαν με πάθος και πείσμα για να κατακτήσουν το έπαθλο. Στον τελικό προκρίθηκαν οι κ.κ. Διον. Χαμπερής και Παν. Καλατζής. Νικήτρης του αγώνα ανεδείχθη ο κ. Διον. Χαμπερής.

ΣΚΑΚΙ: Πήραν μέρος 14 παίκτες και προκρίθηκαν για τον τελικό οι: Ανδρ. Σταθόπουλος και Λευτ. Σταθόπουλος, νικητής ανεδείχθη ο Ανδρέας Σταθόπουλος.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΛΛΙΑΝΗΣ

Οι δύο φιναλίστ του τουρνουά ποδοσφαίρου «Μεγ. Χωριό» & «Ποταμιά» με τους διαιτηρές.

Από την ομιλία της ιατρού κ. Σταυροπούλου με θέμα «AIDS» μάστιγα του αιώνα.

«ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 88 ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ»

Ιρίς τυμπανοκρούσματα, συμπόσια προπώσεις έγιναν φέτος στο χωριό αραίες εκδηλώσεις

Ο Σύλλογος των Αθηνών ή όμορφη Αδελφότητα τις εκδηλώσεις άρχισε μαζί με την Κοινότητα

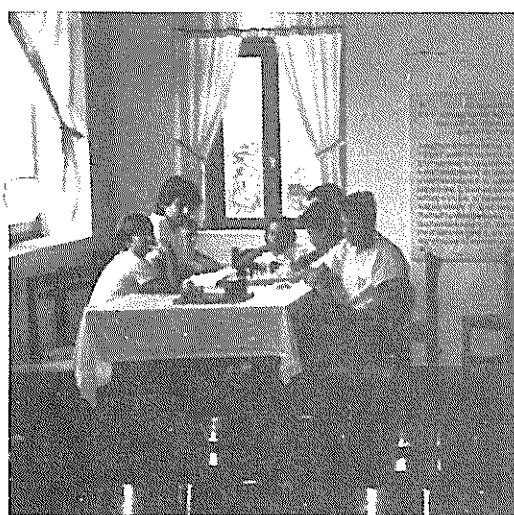
Αγώνες, πρωταθλήματα, χαρές, χορός, τραγούδια έδωσαν τόνο στο χωριό σαν όμορφα λουλούδια

*Αυτή την μαντινάδα έγραψε
ο κ. Μαν. Δοκιμάκης ειδικά για την
θραδιά της απονομής των επάθλων*

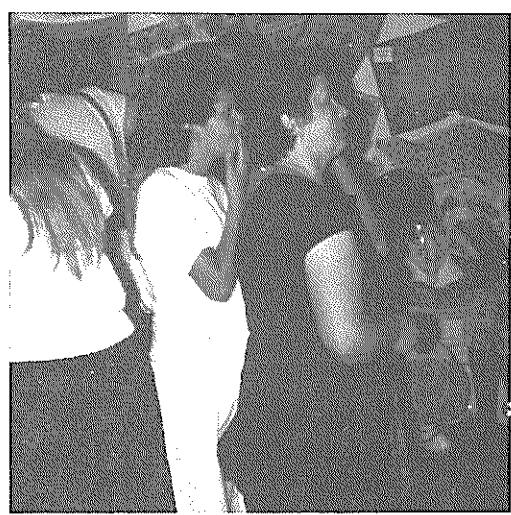
Γιορταστικό επταήμερο ήταν στήν πρόθεσή μας κι αποκορύφημα τρανό είναι η έκθεσή μας

Έκθεση παραδοσιακή με όμορφα κεντήματα που συμπληρώνει τις γιορτές μαζί με τάλλα αθλήματα

Η πρώτη μας προσπάθεια πήρε άριστα με τόνο και θάμαστε καλύτεροι γιαυτό τον άλλο χρόνο.

Αγώνες σκάκι στο Πνευματικό Κέντρο.

Αποψη από την έκθεση χειροτεχνημάτων στο Πνευματικό Κέντρο.

Από την κίνηση της Πνευματικής Στέγης

Σε δύο μήνες (Αύγουστος 89) πρώτα ο Θεός γίνονται δύο χρόνια από την έναρξη λειτουργίας της Πνευματικής Στέγης στο χωριό μας στις ωραίες και ευρύχωρες αιθούσες.

Πολύ καλώς εσκέφθει το Δ.Σ. του Συνδέσμου και ανέθεσαν στην κ. Μαίρη Καλλιάνη να συντονίσει τις πολιτιστικές δραστηριότητες.

Τον προ προηγούμενο Αύγουστο μας συνάθροισε όλες περίπου τις χωριανές και αφού μας κατατόπισε εξέλεξε αμέσως μία επιτροπή. Και άρχισαν οι διάφορες εκδηλώσεις. Στην αρχή συναντήσαμε διάφορες δυσκολίες, αλλά αργότερα όλοι και όλες αγκάλιασαν αυτό το ωραίο έργο. Εν περιλήψει θα αναφέρω μερικές. Κατ' αρχήν λειτουργεί Νηπιαγωγείο, σε άλλη αιθουσα στην κ. Εφη Ζαβού προσφέρεται και κάνει μαθήματα αγγλικών στα 17 παιδιά του χωριού μας. Επίσης έγινε σεμινάριο αγροτοτουρισμού επί ένα μήνα. Πέρσι έγιναν μαθήματα πλεκτικής και είναι ενταγμένα στο Συνεταιρισμό, πλέκουν ωραιότατα πουλόβερ, ζακέττες κλπ. και τα διαθέτουν στην αγορά. Και στην έκθεση που

καθιερώθηκε από πέρισσι εκτός από αυτά εκθέτουμε και άλλα πράγματα και τα πουλάμε για τους σκοπούς μας. Φέτος προσετέθησαν και μαθήματα κοπτικής από την κ. Σπ. Τσούτσουρα. Εγιναν 3-4 λαϊκές συνελεύσεις μετά του Κοινοτικού Συμβουλίου (καυτά θέματα του χωριού) Είχαμε συνεστιάσεις τον Σεπτέμβριο, Νοέμβριο και τον Φεβρουάριο το κόψιμο της πίτας με την συμμετοχή όλων καθώς και οι Δάσκαλοι με τα παιδιά του σχολείου με ποιήματα και τραγούδια. Ιδιαίτερα εφέτος μας ευλόγησε και έκοψε τ βασιλόπιτα ο Σεβασμιώτατος Καρπενησίου κ. Νικόλαος μαζί με τον εξομολόγο μας πατέρα Αγγελο και τον ιεροδιάκονο του Μητροπολίτη. Προσφέραμε δωράκια στα παιδιά του χωριού μας. Εκτός αυτών γίνανε και γίνονται οι καφέδες για τα μνημόσυνα στην αίθουσά μας, όπου οι κυρίες του χωριού μας προσφέρονται ακούραστα στην προετοιμασία.

Ανδριανή Γεωργ. Δασκαλάκη

★★★

ΙΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ 5-14 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1989

Ένα διαφορετικό από τα συνηθισμένα καλοκαΐρια μπορείτε να περάσετε στο Μεγάλο Χωριό με τις εκδηλώσεις του καλοκαιριού. Μπορείτε να επισκεφθείτε και φέτος την Β' Ιερεστη Ειδών Λαϊκής Τέχνης στην Πνευματική Στέγη του χωριού μας κατά την Πολιτιστική Εβδομάδα από 5-14.8.89 (θα βρήτε κεραμικά, κεντήματα, πλεκτά κλπ.)

Η πολιτιστική επιτροπή του Συλλόγου Αθηνών και Μεγ. Χωριού ετοιμάζετε πυρετώδως για να παρουσιάσει ό,τι καλύτερο.

Η περσονή έκθεση, αν και η πρώτη, είχε επιτυχία. Εκτός από τους Μεγαλοχωρίτες την επισκέπτοντο και εκδρομείς καθημερινά για να θαυμάσουν τα παλαιά κεντήματα και υφαντά που με τόση αγάπη προσέφεραν οι γαλοχωρίτισσες, αλλά και της νέας γενιάς τα εργάχειρα, και να ψωνίσουν διάφορα είδη.

Η πολιτιστική επιτροπή δούλεψε και τον χειμώνα με πολύ επιτυχία (συνεστιάσεις, αποκριάτικος χορός, παιδική γιορτή, κόψιμο πίτας κλπ.).

Οι προσφορές πολλές. Τα χρήματα δίδονται για διάφορα έργα στο χωριό μας. Απολογισμός των έργων, των εσόδων και εξόδων έγινε στη Γεν. Συνέλευση. Από τον χειμώνα την επιτροπή πλαισιώνουν νέα μέλη, πολύ δραστήρια στο Μεγ. Χωριό. Εκτός της κ. Ανδρ. Δασκαλάκη (Ψυχή της επιτροπής) την δ. Πλαναγ. Ζηγιάρη και την δ. Βάρσου οι κ.κ. Νίκος Λιάπης, Τάκης Λιάπης και Γεωργ. Γιαννακόπουλος. Στην αίθουσα της Πνευματικής Στέγης εκτός από εκδηλώσεις γίνονται μαθήματα κοπτικής-ραπτικής και μαθήματα αγγλικών στα παιδιά.

Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ «ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ» διέθεσε ένα δωμάτιο στον επάνω όροφο για γραφείο στο αθλητικό σύλλογο «ΠΟΤΑΜΙΑ». Έχομαι Καλή ΕΠΙΤΥΧΙΑ και τον φετινό ξυγουστό στις εκδηλώσεις και στην έκθεση μας.

ΜΑΙΡΗ ΜΠΟΥΡΝΑΖΟΥ-ΚΑΛΛΙΑΝΗ

Εκδηλώσεις 89-90 στο Μεγ. Χωριό

Η πολιτιστική επιτροπή του συλλόγου μας που εδρεύει στο Μεγ. Χωριό συγκεντρώθηκε στις 21.5.89 και αποφάσισε: Τα χρήματα τα οποία συγκεντρώνει από διάφορες προσφορές και εκδηλώσεις να διατεθούν την Χρονιά 89-90 για την παραδοσιακή αποκατάσταση όλων των κρουνών στους δρόμους του Μεγ. Χωριού.

Οι κυριώτερες εκδηλώσεις της δε θα είναι

- 1) Σεπτέμβριος: Συνεστίαση με χορό
- 2) Ιανουάριος: Παιδική γιορτή - Κόψιμο πίττας
- 3) Χορός το τελευταίο Σάββατο της αποκριάς.

M.Φ.Κ.

ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ «Η ΠΟΤΑΜΙΑ»

Με μεγάλη χαρά σας γνωστοποιούμε ότι ιδρύθηκε Αθλητικός Σύλλογος με έδρα το Μεγάλο Χωριό και με την επωνυμία «ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ «Η ΠΟΤΑΜΙΑ».

Σκοπός του Συλλόγου είναι η άσκηση των νέων του Μεγάλου Χωριού ως και της ευρύτερης περιοχής αυτού (ΠΟΤΑΜΙΑΚΑΡΠΕΝΗΣ) με τον αθλητισμό.

Με την ευκαιρία αυτή θέλουμε να ευχαριστήσωμε όλους όσους ασχολήθηκαν για την ίδρυση του Συλλόγου (Ιδρυτικά μέλη, Σύνδεσμος Μεγ/των) ως επίσης και τον εξαίρετο συγχωριανό μας δικηγόρο κ. Θ. Βονόρτα ο οποίος αφιλοκερδώς συνέταξε το καταστατικό του συλλόγου.

Η προσωρινή Διοίκηση του Συλλόγου πιστεύει ότι θα τύχει της θοήθειας όλων των Μεγαλοχωριτών για την επιτυχίαν του σκοπού του ως άνω Συλλόγου.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΧΑΛΙΩΤΗΣ

★ Η πιο σημαντική λέξη ΕΜΕΙΣ.
Η πιο ασήμαντη λέξη ΕΓΩ

ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ - Η ΠΟΤΑΜΙΑ

ΤΟ ΟΝΕIRO ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Με την υπ' αριθμ. 101/1988 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ευρυτανίας και κατόπιν των σχετικών ενεργειών που αναφέρει αναλυτικά στο διατακτικό της, η επιθυμία και το όνειρο, επί σειρά ετών, όλων των νέων παιδιών του Μεγάλου Χωριού, έγινε πραγματικότητα. Ο «ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ - Η ΠΟΤΑΜΙΑ» που σαν έμβλημα του φέρει μία πέστροφα, αποτελεί πλέον μια πραγματικότητα, τόσο από ουσιαστική όσο και νομική άποψη.

Οι αρχαιρεσίες που πρόκειται να γίνουν αύντομα, για να αναδείξουν τη διοίκηση του Σωματείου καθώς και τα άλλα δργανα και επιτροπές του, όπως αυτές ορίζονται αναλυτικά στο καταστατικό του, πρέπει να αποτελέσουν αφετηρία για τη νεολαία του Μεγάλου Χωριού, αλλά και για όλους τους κατοίκους μόνιμους ή περιοδικούς, για συμμετοχή ενεργού είτε στον αθλητικό είτε στο διοικητικό και οικονομικό του τομέα.

«Ο ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΕΤΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ-Η ΠΟΤΑΜΙΑ» διαθέτοντας δέκα αθλητικά τμήματα (στίβος, ποδόσφαιρο, πτάσκες, θόλλευ, ενέργανη και ρυθμική γυμναστική, κολύμβηση χαντ - μπωλ, τέννις σκάκι και πίγκ-πόρκ) νομίζω ότι καλύπτει όλες τις αθλητικές ανάγκες και δυνατότητες της νεολαίας του Μεγάλου Χωριού, αλλά και των κατοίκων του γενικότερα. Η μεν νεολαία του Μεγάλου Χωριού ανάλογα με τις δυνατότητές της και την επιθυμία της μπορεί να ενταχθεί σε κάποιο από τα δέκα υφιστάμενα αθλήματα σπόρο, συμμετέχοντας έτσι ενεργά στην αθλητική ζωή του χωριού, του Νομού και γιατί όχι μακροπρόθεσμα και της Ελλάδας, οι δε υπόλοιποι κάτοικοι ανάλογα με τις δυνατότητές τους μπορούν να συμμετάσχουν είτε διοικητικά είτε οικονομικά στα δημιουργηθέσμενα αθλητικά τμήματα, στηρίζοντας έτσι την ύπαρξή τους.

Ο «ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ - Η ΠΟΤΑΜΙΑ» αν και ξεκινάει με τις καλύτερες προοπτικές και με πολύ δρεξη για δουλειά και θοήθεια απ' όλους τους κατοίκους του χωριού, αλλά και γενικά απ' όλους τους Μεγαλοχωρίτες, αντιμετωπίζει το τεράστιο πρόβλημα της ύπαρξης αθλητικών χώρων και της κατάλληλης υλικοτεχνικής υποδομής.

Το τεράστιο αυτό πρόβλημα νομίζω ότι μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με συλλογική προσπάθεια απ' όλους τους Μεγαλοχωρίτες σε συνδυασμό με την Κοινότητα του Χωριού, τη Νομαρχία Ευρυτανίας και τη Γ.Γ.Α. Η συνεχής ενασχόληση των διοικούντων με τον αθλητικό σύλλογο, η συνεχής «ενόχληση» προς τη Νομαρχία Ευρυτανίας, η αξιοποίηση των υπαρχουσών τοποθεσιών προς κατασκευή αθλητικών χώρων (διασταύρωση, Αγιος Αθανάσιος), η αμεριστή συμπαράσταση της Κοινότητας του χωριού προς εξεύρεση χώρων εντός του χωριού για ανάπτυξη μερικών αθλημάτων (πίγκ-πόρκ, σκάκι, ενέργανη γυμναστική κ.λ.π.) και τέλος η υλική και ηθική θοήθεια όλων μας, είναι νομίζω τα στοιχεία εκείνα που θα συντελέσουν ώστε ο αθλητικός όμιλος, να μπορέσει να ανταπεξέλθει το κρίσιμο και δύσκολο πρώτο διάστημα της ύπαρξής του.

Νομίζω ότι ο «ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ - Η ΠΟΤΑΜΙΑ» είναι το έναυσμα ώστε το Μεγάλο Χωριό εκτός από τη θαυμάσιες τοποθεσίες του να γίνει γνωστό στο Πανελλήνιο και για τις αθλητικές επιδόσεις και το φίλαθλο πνεύμα της νεολαίας του, η οποία, διψασμένη για διάκριση, παρά τις δύσκολες συνθήκες που αντιμετωπίζει, διώς άλλωστε όλη η ελληνική επαρχία, έχει νομίζω τη δύναμη και τη θέληση με τη θοήθεια όλων μας να πετύχει πολλά.

Αθήνα 24.5.1989
Θεοδόσης Βονάρτας

Μέχρι να ξημερώσει

Μύριες φωνές γύρω μου,
μύριες φωνές μέσα μου,
σκόρπιες,
απλωμένες παντού σα δίχτυα.

Άλλες σκοτεινές σαν κάρβουνο,
άλλες καθάριες, κρυστάλλινες φωνές,
μα οι πιο πολλές μουντές
σα σούρουπο που παγώνει το αίμα.

Κι είναι τόσες στιγμές
μέχρι να ξημερώσει.

**Εγκαίνια παρεκκλησίου
εις τιμήν του Αγίου Γερασίμου
του Μεγαλοχωρίτου**

Χάρη στην ευλάβεια και την αγάπη του Αιδεσ. Πρωτοπρεσβύτερον π. Δημητρίου Ντάλλα, προϊσταμένον του Ι. Ναού Προφήτου Ηλίου Ριζουπόλεως Αθηνών και του αξίου συνεφημερίου του π. Χρήστου Σμαράϊδα, αφιμοτέρων φύλων Ευρυτάνων συμπατριωτών μας, εγκαινιάσθη παρεκκλήσιο εις τιμήν του Οσιομάρτυρα Αγίου Γερασίμου του Μεγαλοχωρίτου στον Ι. Ναό της διακονίας τους.

Ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Ευρίπου Κύριος Βασίλειος που τέλεσε τον ιερόν εγκαινιασμόν, αναφερόμενος στον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κύριος Σεραφείμ για το γεγονός αυτό γράφει τα εξής:

«Μακαριώτατε,

Ευλαβώς αναφέρω ότι, κατόπιν της υπ' αριθμ. Πρ. 1083/9-5-1989 σεπτής εντολής Υμών, ετέλεσα, χθες, 14ην τ.μ., Κυριακήν των Μυροφόρων την Ιεράν ακολουθίαν των εγκαινιών κατά την ίν, την εν τω Μεγάλω Ευχολογίων εις τον Ιερόν Ι...ων Προφήτου Ηλίου Ριζουπόλεως, εναποθέσας, εν τη Αγίᾳ Τραπέζῃ του τε Κυρίως Ιερού Ναού και των εν αυτώ Ιερών Παρεκκλησίων, των τιμιωμένων επ' ονόματι,

—των Παμεγίστων Ταξιαρχών,
—των Τριών Ιεραρχών

—των, Οσίου Γερασίμου του εν Κεφαλληγία και του νέου Οσιομάρτυρος Γερασίμου του εκ Μεγάλου Χωρίου Ευρυτανίας, ΙΕΡΑ ΛΕΙΨΑΝΑ του Οσιομάρτυρος Γερασίμου του Μεγαλοχωρίτου, των Αγίων Μαρτύρων Ραφαήλ, Νικολάου, Ειρήνης των εν Λέσβῳ, ως και αγνώστου τινός αγίου Μάρτυρος.

Μετά βαθυτάτου σεβασμού
ο Ευρίπου ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Αντίγραφο του ιστορικού τούτου εγγράφου που είχε την καλοσύνη ο Θεοφιλέστατος να μου αποστέλλει λόγω της καταγγής μου από το χωριό του Οσιομάρτυρα και λόγω της συμμετοχής μου στον ιερό εγκαίνιασμό το συνόδευμε προσωπική του κάρτα στην οποία μου γράφει:

«Π. Κωνσταντίνον Βαστάκην. Με ευχαριστίες για τη συμμετοχή και τις ευχές του Οσιομάρτυρα Ι...ασίμου που μας αξίωσε να εγκαινιάσουμε Ναόν επ' ονόματί του.

Με αγάπη
ο Ευρίπου Βασίλειος
π. Κ.Δ.Β.»

Αθήναι 15-5-89

Πρωτοπρ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΒΑΣΤΑΚΗΣ

★☆★

**Με την ευκαιρία της χειροτονίας
του νέου συγχωριανού μας**

Ο αιδεσιμ. Πατήρ Κωνσταντίνος Δ. Βαστάκης, θείος του νεοχειροτονηθέντα στις 28 Μαΐου 1989 σε Προεδύτερο - Εφημέριο της Επισκοπής του Ντητρόδητ αιδεσ. π. Μίχαηλ Ν. Βαρλάμο του εύχεται θερμά συγχαρητήρια: για τις επιτυχείς σπουδές του στη Θεολογική Σχολή του Τιμίου Σταυρού (Brookline, M.A. των H.P.A.), για τον ευλογημένο γάμο του και για τις δύο χειροτονίες του σε διάκονο και σε πρεσβύτερο που τις τέλεσε ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Ντητρόδητ. Τιμόθεος μέσα σε κατανυκτική προσευχή και αναστάση απόδοσφαιρα...

Επίσης του εύχεται επίκαιρα σαν μεγαλύτερος συλλειτουργός του να ευαρεστήσει τον Θεό και τους ανθρώπους. Επίσης, να είναι «τύπος των πιστών εν λόγω, εν αναστροφή, εν αγάπη, εν πνεύματι, εν πίστει, εν αγνοίᾳ» (Α' Τμ. 14, 12), ως «κάλος διάκονος Ιησού Χριστού εντρεφόμενος τοις λόγοις της πίστεως και της καλής διδασκαλίας» (ο.π. 4, 6).

Συγχαρητήρια ακόμα και στην ευεδή πρεσβύτερα του Φωτεινή, στους καλούς και ευσεβείς γονείς του Νίκο και Ολυμπία (το γεν. Χαρολ. Αρατογιάννη) και της αγαπητής του αδελφής 'Αννας.

Στα παραπάνω συγχαρητήρια και ευχές συμμετέχει ο Σύνδεσμός μας, η «ΦΩΝΗ...» μας και όλοι οι συγχωριανοί του με πολλή αγάπη κι ολόθερμα αισθήματα.

★☆★

**Διάνοιξη δρόμου
Μεγάλου Χωριού-Δολιανών**

Με την παρουσία της τότε Νομάρχου Ευρυτανίας κ. Αναστασίας Κανελλοπούλου των Τοπικών Αρχών και κατοίκων των γύρω περιοχών έγιναν στις 20 Ιουλίου 1988 τα εγκαίνια της διάνοιξης της αμαξιτής οδού Μεγάλου Χωριού-Δολιανών μέσω Καλλιακούδας.

Χοροστάτησαν οι ιερείς π. Κ. Δ. Βαστάκης και π. Κ. Λαμπαδάρης από το Μεγάλο Χωριό. Ακολούθησε συνεστίαση που προσφέρθηκε από το Σύλλογο «Καλλιακούδα».

Συγχαρητήρια στους εμπνευστές της προσπάθειας και ιδιαίτερα στον ακούραστο δάσκαλο Γιάννη Βράχα.

★☆★

ΛΥΘΗΚΕ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΣΚΟΥΠΙΔΙΩΝ

Από τον Απρίλιο τα σκουπίδια του Μεγάλου Χωριού απομακρύνονται με απορριμματοφόρα οχήματα που μίσθισε τη Κοινότητα Μεγάλου Χωριού.

Εται ένα χρόνιο και οδύ πρόβλημα λύθηκε οριστικά και αξίζουν ιδιαίτερα συγχαρητήρια στο Κοινοτικό Σύμβουλο για την επιτυχία του.

Βέβαια αυτό γεννά κάποιες υποχρεώσεις σε όλους τους κατοίκους του Μεγάλου Χωριού, μόνιμους και προσωρινούς.

Πρώτη είναι η τακτική καταβολή των τελών καθαριότητας και δεύτερη ο σεβασμός στις Αστυνομικές διατάξεις να μην πετάνε πλέον τα σκουπίδια οπουδή-

ποτε. Τα όργανα της τάξης αγρυπνούν και ήδη τρείς απρόσεκτοι συγχωριανοί μας θα αντιμετωπίσουν τις συνέπειες της παρακοής τους...

Τους καλοκαιρινούς μήνες η απομάκρυνση των σκουπιδιών θα γίνεται πιό συχνά και ελπίζουμε να αλλάξει ριζικά η εμφάνιση του χωριού μας, αλλά και να διαφυλαχτεί αποτελεσματικότερα το φυσικό περιβάλλον.

Η επιτροπή προστασίας περιβάλλοντος σε συνεργασία με την Κοινότητα κάνει και θα κάνει ό,τι πρέπει για να λάμψει το Μεγάλο Χωριό από καθαριότητα.

ΝΕΟΙ επιστήμονες

ΕΠΕΣΤΡΕΨΕ από το εξωτερικό όπου τελείωσε τις μεταπτυχιακές του σπουδές (Μαστερστην Αγγλία και Διδακτορικό στις ΗΠΑ) ο οικονομολόγος κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠ. ΒΟΝΟΡΤΑΣ και ήδη υπηρετεί τη θητεία του στο Πολεμικό Ναυτικό.

Η ΕΛΕΝΗ Γ. ΜΠΑΓΟΥΡΔΑ πέτυχε στη Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών (Τμήμα Γαλλικής Φιλολογίας)

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΜΠΑΓΟΥΡΔΑΣ άρχισε σπουδές στο πανεπικοπήμιο του Bratton (Μπράιτον) Αγγλίας.

Η ΕΛΛΕΝΗ ΑΝΤ. ΒΟΝΟΡΤΑ πέτυχε στο Τ.Ε.Φ.Α.Α. (πρώην Γυμνασιτική Ακαδημία) στην Αθήνα.

ΝΕΑ ΜΕΛΗ

Λεωνίδας Ντούμας (Η.Π.Α.)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών θα πραγματοποιεί τις τακτικές του συνεδριάσεις την πρώτη Δευτέρα κάθε μήνα και ώρα 8 το βράδυ στα ιδιόκτητα γραφεία του στην οδό Μαιροκόρδατος 6, 5ος όροφος.

ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ

Α' 10ετηρίδα της Ι. Μητροπόλεως Καρπενησίου και του Σεβ. Μητροπολίτου αυτής

Στο δεύτερο 10ήμερο του Φεδρουαρίου ε.ε. ένιναν στο Καρπενήσιο εορταστικές εκδηλώσεις για τη συμπλήρωση της α' 10ετηρίδος από της επανασυστάσεως της Ι. Μητροπόλεως Καρπενησίου και της Επισκοπικής διακονίας του Σεβ. Μητροπολίτου αυτής κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ.

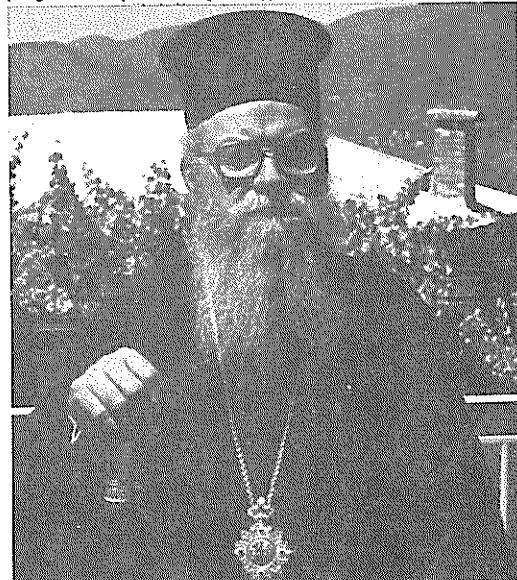
Με πρόσκληση του Σεβασμιωτάτου παρευρέθηκα στην έναρξη του εόρτασμού που έγινε στις 16 Φεδρουαρίου με αρχιερατική θεία Λειτουργία στον καθεδρικό Ι. Ναό της Αγίας Τριάδος. Συγκινητικό ήταν και το γεγονός, που η εορτή συνέπεσε στη μνήμη του νέου Οσιομάρτυρα της Τοπικής μας Εκκλησίας Αγίου Ρωμανού του εξ Αποφούργυνο. Στη Θ. Λειτουργία συμμετείχε ο Ι. Κλήρος της Μητροπόλεως, οι πολιτικές υπαστικές και αστυνομικές αρχές της πόλεως και ο πιστός λαός του θεού. Στο τέλος της Θ. Λειτουργίας ετελέσθη Ι. Μνημόσυνο υπέρ των αιολίμων αρχιερέων της Ι. Μητροπόλεως. Κατόπιν ο Σεβασμιότατος επίμησε με Οφρίκια λευκαμμένους εν Χριστώ αδελφούς και στη συνέχεια του προσεφέρθη τρίπτυχη αναμνηστική Εικόνα... Περί το τέλος δε της Θ. Λειτουργίας ξεκίνησε την ομιλία του ως εξής:

«Στη ζωή μας, αγαπητοί αδελφοί, Κληρικοί και Λαϊκοί, στη ζωή μας υπάρχουν κάποιοι σταθμοί, που σφραγίζουν την πορεία μας. Υπάρχουν κάποια ορόσημα, που δεν μπορούμε να τα αντιταρέθουμε και να τα παραβλέψουμε. Η συμπλήρωση δέκα χρόνων από τότε που ιδρύθηκε η πιο νέα στον Ελλαδικό χώρο και προβληματική για πολλούς λόγους Μητρόπολή μας, αποτελεί ένα σταθμό στην ιστορία της τοπικής Εκκλησίας. Άλλα συγχρόνως και η συμπλήρωση δέκα ετών αρχιερατικής διακονίας δεν μπορεί παρά να είναι και αυτή ένας σταθμός στη ζωή ενός επισκόπου σε σχέση με την πνευματική πορεία του λαού που ποιμαίνει.

Ιε τη Χάρη του Κυρίου συμπληρώνονται εψητος δέκα χρόνια ποιμαντικής διακονίας μου στον ευλογημένο αυτό ιστορικό και μαρτυρικό τόπο της αγιοτρόφου και ηρωού Ευρυτανίας. Και επικρατεί η συνήθεια να γίνεται και να δημοσιεύεται ένας απολογισμός των περισταγμένων κατά τη συμπλήρωση των επετειακών αυτών σταθμών εκκλησιαστικής διακονίας. Παρά τις εσωτερικές μου αντιρρήσεις, ομολογώ ότι είναι χρήσιμος ο απολογισμός αυτός, όχι βέβαια για επίδειξη, που δεν έχει θέση στη χριστιανική και πολύ περισσότερο στην ερασιτική ζωή, αλλά γιατί ανακαλεί στη μνήμη γεγονότα και επιτεύγματα, που εύκολα διοισθαίνονται και παραχετεύονται στο χώρο της λήθης, αλλά και για τον ιστορικό του μέλλοντος.

Είναι όμως πολύ δύσκολο αυτό το έργο. Πώς να ομιλήσει ένας Επίσκοπος για το αρχιερατικό του έργο και να είναι δύκαιος και αντικειμενικός; Υποκείμενος και ο ίδιος, ως άνθρωπος, στις αδυναμίες της ανθρωπίνης φύσεως, κινδυνεύει η να υπερεκτιμήσει κάποιο επίτευγμα ή και να υποτιμήσῃ κάποιο άλλο. Προσωπικά, μάλιστα, πιστεύω, ομολογώ και διακηρύττω, ότι εάν κατά τη διαδρεύσασα δεκαετία έγινε κάτι καλό στην τοπική Εκκλησία μας, τούτο οφείλεται στη Χάρη του Θεού, την «τα ασθενή θεραπεύουσαν και τα ελλείποντα αναπληρούσαν» στη Χάρη του Θεού, η οποία «δι ήμών ενεργεί πανθ' τι καλόν». Άλλα οφείλεται επίσης και στη φιλοτιμία, τη διακονία, την προσπάθεια και εκδαπάνηση των εν Κυρίων συνεργατών στον αμπελώνα του Κυρίου, Κληρικών και λαϊκών. Ό,τι λοιπόν καλό έγινε «τούτο ουκ εξ ημών, Θεού το δώρον», για να δανεισθούμε τους λόγους του αποστόλου Παύλου (Εφεσ. Β' 8). Ιδικά μονί είναι μόνο τα λάθη και οι παραλείψεις και γι' αυτά εκζητώ το έλεος και τη μακροθυμία του Θεού και τη συγγράμμη των αδελφών μου.

Δέκα χρόνια αρχιερατικής μου διακονίας και συνεργασίας, ως Μητροπολίτου της νεοσυσταθέσης ιεράς Μητροπόλεως Καρπενησίου, δεν είναι ούτε πολλά για τον Θεό, ούτε ολίγα για μας. Επισημαίνοντας την συμπλήρωση της πρώτης δεκαετίας σαν ένα σταθμό στην ιστορία της τοπικής Εκκλησίας, το γεγονός αυτό, που το αναφέρουμε λειτουργικά στον Δωρεοδότη Θεό, μας δίνει την ευκαιρία, όχι να απολογηθούμε, όχι

ΟΙ ΚΑΡΟΥΤΕΣ ΔΩΡΙΔΟΣ
ΤΙΜΗΣΑΝ ΕΠΑΕΙΛΑ ΤΟΝ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑ ΤΟΥΣ
ΕΝΩΜΟΤΑΡΧΗ ΧΑΡΙΛΑΟ Θ. ΚΑΤΣΙΜΠΑ

† πρωτ. Κων. Δ. Βαστάκη

Με τιμητική πρόσκληση στις 25 Ιουλίου 1988
δρέθηκα στις Καρούτες Δωρίδος, τη γενέτειρα
του αειμνήστου Εθνομάρτυρα Ενωματόρχη
Χαρίλαου Θ. Κατσίμπα.

Οι Καρούτες είναι ένα γραφικό χωριό κτισμένο
στις κορυφές της Γκιώνας. Είναι γεμάτο από
φυσικές καλλονές. Έχει κρύα και δροσερά νερά.
Κατοικείται από αγνούς και φιλόξενους ορεσ-
βίους ανθρώπους. Και προπαντός καυχιέται για
την πλούσια παλιά και πρόσφατη εθνική ιστορία.
Οι πολυπλήθες κατοικοί του είναι διεσπαρμένοι
σ' όλο τον κόσμο. Στα εκάστοτε, όμως,
προσκλητήριά του: θρησκευτικά, κοινωνικά,
εκπολιτιστικά και άλλα είναι πάντοτε με τους
μονίμους κατοίκους παρόντες.

Παρόντες λοιπόν κι απόψε στο πανηγύρι της
Αγίας Παρασκευής.

Παρόντες και στην επακολουθήσασα «κοινω-
νία αγάπης» της κοινής συνεστίασης.

Παρόντες και για το αυριανό εθνικό τους
πανηγύρι. Είναι δύοι τους περήφανοι και
χαρούμενοι. Ξεπλήρωσαν το χρέος τους με
ευγνωμοσύνη στον άξιο συγχωριανό τους, τον
αειμνήστο Εθνομάρτυρα ενωμ. Χαρίλαου Κατ-
σίμπα. Του έστησαν προτομή αντάξια της θυσίας
του και της προς την πατρίδα προσφοράς του.

Παρόντες λοιπόν για την επίσημη αποκάλυψη
της Προτομής. Μαζί τους μετέχει και το Μεγάλο
Χωριό. Το μαρτυράει η παρουσία μου. Ο
αειμνήστος Ενωματόρχης γεννήθηκε στις Κα-
ρούτες, αλλ' ήταν και δικός μας συγχωριανός.
Έτσι ένοιωθε. Και έτσι τον νιώθαμε. Ένοιωθε,
όπως έλεγε, σαν Μεγαλοχωρίτης για τη μακρά
στο χωριό μας δημοσιοϋπαλληλική και οικογε-
νειακή παραμονή του, η οποία σφραγίστηκε με
την μαρτυρική θυσία του της 24ης 12.1942. Την
αποφάδα εκείνη ημέρα αδελφομένος με τους
Συνεθνομάρτυρες του Μεγαλοχωρίτες και Μι-
κροχωρίτες πολιτογραφήθηκε οριστικά και στο
Μεγάλο Χωριό.

Γι' αυτό το λόγο δρέθηκα ανάμεσά τους. Με
υποδέχθηκαν σαν οικείο τους... Κι εγώ ένιωθα τα
ίδια αισθήματα. Τους μετέφερα μηνύματα και
χαιρετίσματα: από τ' αδέλφια μου, από τον
Σύνδεσμο των Μεγαλοχωριτών κι απ' όλους τους
Μεγαλοχωρίτες και Μικροχωρίτες, που νοερά με
συνόδευαν...

Πρώτη εκεί επίσκεψή μου ήταν ο χώρος της
στηθείσης Προτομής. Ήταν καλυμμένη με την
γαλανόλευκη. Ακάλυπτο ήταν το επίγραμμα της
στήλης της. Σιωπηλός το διάβαζα. Φαινόμουν
γενναίος, αλλά τα πόδια μου λύγιζαν... Άντεξα
και ξαναδιάβασα. Γράφει εκεί για τη θυσία του
Εθνομάρτυρα και πιο κάτω είναι γραμμένος κς
τρόπος της κοινής θυσίας με τον εκ Μεγάλου
Χωριού Ευρυτανίας Ιερέα και διδάσκαλο
Παπαδημήτριο Βαστάκη... Κατάπια τον ενοχλη-
τικό κόμπο που ήλθε στο λαιμό μου, υποκλίθηκα
και γύρισα. Πήρα θάρρος κι αισθανόμουν τώρα
περισσότερο οικείος στο περιβάλλον από τις
πρώτες μου εντυπώσεις.

Την επομένη προηγήθηκε στον ιερό Ναό της
Αγίας Παρασκευής η πανηγυρική Θεία Λειτουρ-
γία. Κατόπιν στην καθορισμένη ώρα εμπρός στο
χώρο της Προτομής έγιναν όλα με εθνική έξαρση
και ευγνώμονα αισθήματα.

Μίλησαν και κατέθεσαν Στεφάνους πολλοί...
Κύριος ομιλητής ήταν ο αγαπητός αδελφός του
τιμωμένου Εθνομάρτυρα συνταγματάρχης κ.
Γεώργιος Κατσίμπας.

Η ταπεινότητά μου, με το εκεί εφημέριο π.
Κωνσταντίνο Καράντζαλο, ετέλεσε το «Τρισά-
γιο» κι ο ανώτερος διευθυντής της αστυνομίας
Αμφίσσης αποκάλυψε την Προτομή. Στην
κατάλληλη ώρα του προγράμματος κατέθεσα
Στέφανο και απηγόρισα σχετικό χαιρετισμό.

* Ακόμα και με τον εχθρό κράτα το μέτρο, μπορεί
κάποτε να υπάρξει συμφιλίωση.

ΕΙΩΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ μας

ΠΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Μηνάς Κ. Δασκαλάκης (Στη μνήμη των γονέων του)	20.000
Δημήτριος Ζυγιάρης (Στη μνήμη των γονέων του και της συζύγου του Δέσποινας)	20.000
Κούλα Καπαπτέρη (τογ. Γιαταγάνα) (Στη μνήμη του συζύγου και των γονέων της)	10.000
Τηλέμαχος Παπαγάληνης (Στη μνήμη του εξαδέλφου του αγωνιστή της Εθνικής Αντίστασης Κ. Παπαχαραλάμπους).	10.000
Γεράσιμος Λάιος (Στη μνήμη της συζύγου του Φωτεινής)	5.000
Πηγελόπτης Ι. Γιαννούζου (Τογ. Μεσιζης) (Στη μνήμη των γονέων και αδελφών της)	5.000
Ιωάννης Αθ. Τουλούπας (Στη μνήμη του πατέρα του)	5.000
Κων/ντα Β. Μανθοπούλου (Στη μνήμη του Σταύρου Κατσιγιάνη)	3.000
Βασιλείος Κ. Γαβρίλης / ας & Νικόλαος Γιαννακάς (Στη μνήμη Σταύρου Κατσιγιάνη)	3.000
Ελένη Ν. Λαδοπούλου (τογ. Καρυοφύλλη) (Στη μνήμη Γ. Παπαδή)	2.000
Στέφανος Δ. Βασιλόπουλος (Στη μνήμη Φωτεινής Γερ. Λαΐνου)	2.000
Αθανάσιος Δ. Πατίδας (Στη μνήμη των γονέων και του αδελφού του)	2.000

ΠΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟΥ»

π. Κων/νος Δ. Βαστάκης	7.500
Αθανάσιος Μητσόπουλος	5.000
Αφοί Γεωργίου Σλαβαδούνου	5.000
Φ. Μπακατσιάς & Δ. Χαβελές	5.000
Ενωση Ευρυτάνων ΗΠΑ «Βελούχι»	3.000

ΠΙΑ ΤΗ ΣΤΕΓΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Μαίρη Φ. Καλλιάνη (έσοδα από Τσάι)	10.000
π. Κων/νος Δ. Βαστάκης	7.500
Μαίρη Φ. Καλλιάνη	5.000
Ιασαλά Κ. Πουρνάρα	5.000
Ιασαλά Κ. Κοντομάρκου	5.000
Δημήτριος Μανθ. Μπουρνάζος	5.000
Ελένη Ι. Μπαγούρδα (Στη μνήμη Στέλιου Ψημάδη)	4.000
Μαίρη Φ. Καλλιάνη	2.000

ΠΙΑ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ

Νικόλαος Δ. Πουρνάρας (Στη μνήμη των γονέων του)	101.000
Νικόλαος Δ. Πουρνάρας	50.000
ΠΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ	
ΠΙΑ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΙΓΥΗΣ	
Αθανάσιος Μητσόπουλος	50.000
ΠΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΟΥ	
Δημήτριος Κ. Κοντός (ενίσχυση ερεοψάλτου) Φ. Ν. Τσαμπούλα	10.000 8.000
ΠΙΑ ΤΟΝ Α.Ο. «ΠΟΤΑΜΙΑ»	
Νικόλαος Γ. Σκλαβούνος (Στη μνήμη του Νονού του Κ. Παπαχαραλάμπους) Δημήτριος Κ. Κοντός Αφοί Β. Μανθόπουλος	15.000 10.000 10.000
ΠΙΑ ΤΟΝ Ι. Ν. ΓΑΥΡΟΥ	
Ανδρέας Παπαγεωργίου Ελένη Ι. Μπαγούρδα (Στη μνήμη των γονέων της) Ελένη Ν. Λαδοπούλου (Στη μνήμη του συζύγου και των γονέων της)	15.000 4.000 3.000

Ι. Ν. ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

Κων/ντα Β. Μαθιοπούλου (Στη μνήμη του συζύγου της)	5.000
--	-------

Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΠΕΡΑΣΙΜΟΥ

Αθανάσιος και Μαρίας Σιλιβίστρα	2.000
---------------------------------	-------

Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ

Ελένη Ν. Λαδοπούλου (Στη μνήμη του θείου της Γ. Παπαδή)	3.000
---	-------

★ ★ ★

Αγαπητοί μας συμπατριώτες,

Παρακολουθείστε τις Γενικές Συνελεύσεις του ιστορικού μας Συνδέσμου.
Μέσα από αυτές πηγάζει ο εποικοδομητικός διάλογος που οδηγεί σε ορθά συμπεράσματα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΕΝΤΥΠΑ

π. Κ.Δ. Βαστάκη: «Πως είδε η κριτική το βιβλίο: ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΕΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΕΣ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ 24.12.1942, ΕΚΔΟΤΗΣ: Σύνδεσμος Μεγαλοχωριτών. Σελίδες 112, Αθήνα 1988. ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: Στεφ. Δ. Βασιλόπουλος. Ιπποκράτους 6. Το βιβλίο προδογίζουν εκ μέρους του Συνδέσμου ο Πρόεδρος κ. Ν.Α. Καρδέλης και ο Γ. Γραμματέας κ. Κ.Δ. Πριτισόλας. Ο συγγραφέας στον πρόλογό του αναφέρεται στα αίτια που τον ώθησαν να γράψει το παραπάνω βιβλίο. Παρουσιάζει κριτικές, γράμματα και αξιοπρόσεκτα σημειώματα που έστειλαν αξιόλογες προσωπικότητες προκειμένου να επανέσουν το συγγραφέα και τον εκδότη Σύνδεσμο Μεγαλοχωριτών.

Σε τοία μέρη χωρίζεται το βιβλίο. Στο πρώτο καταχωρούνται επιστολές και στο δεύτερο κριτικά σημειώματα που στάλθηκαν στο συγγραφέα και το Σύνδεσμο. Στο τρίτο καταγράφεται η παρουσίαση της έκδοσης σε εφημερίδες, περιοδικά και στο ραδιόφωνο.

Ένα σξιοσημείωτο γεγονός είναι ότι ο συγγραφέας υπογράφει το βιβλίο του με ημερομηνία 2 Μαρτίου 1988 που συμπίπτει με τη συμπλήρωση 30 χρόνων ιερατικής διακονίας του. Του ευχόμαστε με πολλή αγάπη και σεβασμό να γιορτάσει πολλές ακόμη δεκαετίες.

«ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ». Το τελευταίο τεύχος του περιοδικού της Αδελφότητας Μικροχωριτών που λάβαμε, αναφέρεται στη συμπλήρωση ΔΕΚΑ ετών από την έκδοσή του. Ο σημαντικός αριθμός των 40 τευχών εκδόθηκε κατά το διάστημα των 10 ετών και μάλιστα πάντα με πλούσια ενδιαφέρουσα και κατατοπιτική ύλη. Κάλυψε γεγονότα, ιστορικά συμβάντα και πολιτιστικά θέματα που αφορούσαν όχι μόνο στο Μικρό Χωριό και στη γύρω περιοχή, αλλά ολόκληρο τον ευρυτανικό χώρο και πέραν αυτού. Θερμά συγχαρητήρια στην Αδελφότητα και τους υπεύθυνους της έκδοσης μαζί με τις ευχές μας για ένα ανάλογο και ακόμη παραγωγικότερο εκδοτικό μέλλον.

«ΧΩΡΙΑΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ». Το περιοδικό του Συλλόγου «Καλλιαιούδα με την τακτικότατη, κάθε 3 μήνες, έκδοσή του εντυπωσιάζει με την πληθώρα των θεμάτων του και την πληροφόρη ενημέρωσή του σε Πανευρυτανικό επίπεδο. Κυριολεκτικά διασώζει την πολιτιστική κληρονομιά των χωριών της Καλλιαιούδας, και έχει συμβάλλει αποφασιστικά, στη διάσωση, αναβίωση και τουριστική προσοβολή της.

«ΒΕΛΟΥΧΙ». Η εφημερίδα των ξενητεμένων, ενημερωτική και καλαίσθητη, φέρνει κοντά μας τους απόδημους με τις ποικίλες και εντυπωσιακές δραστηριότητες και επιτυχίες. Διαβάζεται πάντα με ενδιαφέρον και αξίζουν συγχαρητήρια στους συντελεστές της έκδοσης, το Σύλλογο Ευρυτάνων Αμερικής «το Βελούχι»

Κοινωνική Ζωή

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

Ο Κώστας και η Μαρία Μώρικη αγόρι. Ο Γιάννης και η Ειρήνη Μπουρδάζου αγόρι. Ο Στέφανος και η Αθηνά Ντουκολάνου (το γ. Στ. Σταυράτη) αγόρι. (Αυστραλία). Η «Φ.Τ.Μ.Χ.» εύχεται να ζήσουν και να προοδεύσουν.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ:

Το αγόρι του Κώστα και της Κατερίνας Μανθόπουλου, που ονομάστηκε Βασίλης. Ανάδοχος ο Γ.Ι. Δανιλής.

Το αγόρι του Δημήτρη και της Αδριανής Βαστάκη, που ονομάστηκε Έκτορας - Μιχαήλ. Η. Φ.Τ.Μ.Χ. εύχεται στους γονείς και τους ανάδοχους να τους ζήσουν.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ:

Ο ΟΗλίας Ε. Χατζής και η Καλλιόπη Χρ. Καραγιάννη.

Ο Ταξιάρχης Χαρ. Λώλος και η Ευανθία Ιωάννη Σταυροπούλου.

Η Φ.Τ.Μ.Χ. τους εύχεται γερήγορη στέψη.

ΓΑΜΟΙ: Ο Γιάννης Γ. Γαβρίλης και η Γιάννα Α. Καραδημήτη.

Ο Νίκος Γ. Μαντζιούτας και η Ευτυχία Ηλιάδου.

Ο Θεοδόσης Ι. Βονόρτας και η Φωτεινή Γ. Πάσχου.

Η Βασιλική Δημητρίου Γυφτομήτρου με τον Ιωάννη Τσουκαλά του Αθανασίου στις 28.5.1989.

Η Φ.Τ.Μ.Χ. εύχεται στους νεόνυμφους κάθε ευτυχία.

«ΔΥΤΙΚΗ ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ». Το διμηνιαίο έντυπο του Συλλόγου Δυτικοφραγκιστανών στο τελευταίο τεύχος του αναφέρεται, ανάμεσα στα άλλα επίκαια θέματα, στην πρόσφατη Γενική Συνέλευση και στο νέο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα συγχαίρουμε για την έκδοση και ευχόμαστε επιτυχία στο νέο Δ.Σ.

«Ο ΕΥΡΥΤΟΣ», ενημερωτικό δελτίο του Φιλοπρόσδοτου Συλλόγου Δομνίστας Ευρυτανίας. Το τελευταίο τεύχος του είχε σαν πρωτοσέλιδο θέμα τα 10 χρόνια της Ι.Μ. Καρπενησίου σημαντική θέση καταλαμβάνονταν τα ιστορικά και αρχαιολογικά θέματα που ζωηρά ενδιαφέρουν την Ευρυτανία.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Αξιότιμον Πρόεδρον Συνδέσμου
Μεχαλοχωριών
Ιατρόνκ. Νικόλαον Α. Καρδέλην

MEGALO HORIO ASSOCIATION OF AMERICA
AGIA PARASKEVE
P.O. BOX 32271
CHARLOTTE N.C. 28232

Αγαπητέ Νίκο σε χαιρετώ καθώς και την οικογένειάν σου.

Υγιένουμετο αυτόποιθώκαι διαεσάς. Οπως θα έχετε μάθει το περισσότερο καλοκαίρι στο Φείτσιβιλ όπου έγινε το Ευρυτανικό Συνέδριο ιδρύσαμε και μεις ο Μεγαλοχωρίτης Αμερικής έναν σύλλογο με σκοπό να συναντιόμαστε δύοι οι Μεγαλοχωρίτες και συνάμα την γνωριμία των παιδιών μας και συντοχόρρονα διονθάμε και το χωριό μας. Η διοίκηση βέβαια θα είναι από εμάς εδώ αλλά αναθέσαμε στο χωριό μας ως αντιπρόσωπο του συλλόγου μας τον κ. Διονύσιο Χαμπερήν. Ως πρόεδρος του συλλόγου τούτου έχομαι να ενημερώσω εσάς πρόεδρον του Συνδέσμου Μεγαλοχωριών Αθηνών και εύχομαι όπως αρχίσουμε μίαν καλή αρχή. Νομίζω πως πρέπει να έχουμε μίαν καλήν συνεργασίαν ώστε και οι Μεγαλοχωρίτες στην Ελλάδα να μαθαίνουν τα νέα μας καθώς και εμείς τα δικά σας νέα εκ μέρους του Διοικητικού μας Συμβουλίου, καθώς έχουμε μερικούς αντιπρόσωπους σε διάφορα μέρη. Χαιρετίσματα από την οικογένειά μου.

Εκφράζω ένα θερμό χαιρετισμό εις όλους τους Μεγαλοχωρίτες ιδιαιτέρως στο Διοικητικό σας Συμβούλιο, θέλω να σας ενημερώσω πως στις 16 Οκτωβρίου 1988 κάναμε ένα τραπέζι στο Winston Salem και συγκεντρωθήκαμε για πρώτη φορά αρκετοί Μεγαλοχωρίτες που είχαμε να ειδωθούμε όωστα 30 χρόνια, εκάναμε καθώς ορκίστηκε το Δ. Συμβούλιο την Γενική Συνέλευσή μας και μεταξύ άλλων απέφασε στη θήση πως στις 26 Φεβρουαρίου γίνει χορός εδώ στο Charlotte N.C. Θα προσπαθήσουμε να σας στελνούμε τα νέα μας και καλό θα ήτονα δρεθεί ένας τρόπος να λαβαίνουμε και μεις τα δικά σας διότι είμεθα πολύ από μας που δεν λαβαίνουμε χρόνια τη Φωνή. Θα χαρώνα μου γράψετε την γνώμη του Διοικητικού σας Συμβουλίου. Το Διοικητικό μας Συμβούλιο είναι για δυό έτη και αποτελείται από τους κάτωθι:

Πρόεδρος: Δημήτριος Π. Μακρυγιάννης

Αντιπρόεδρος: Νικόλαος Δ. Κοντός

Γραμματεύς: Αθηνά Γ. Τάσιου

Ταμίας: Δημήτριος Κ. Σκοτίδας

Σύμβουλοι: Ιωάννης Παλιούρας, Μηνάς Δασκαλάκης,

Δημήτριος Παλιούρας, Ελευθέριος Δ. Κοντός

Σημείωση Συντάξεως:

Μία μικρή διευκρίνηση στο γράμμα του αγαπητού προέδρου, στις υπογραμμίσεις της επιστολής του που είναι δικέμας.

Στην Αθήνα απλά είναι η έδρα του ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΙΓΑΛΑΧΟΥ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ «ΗΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ» με έτος ίδρυσης το 1870 στην Κωνσταντινούπολη.

Κάθε άλλος Μεγαλοχωρίτης Σύλλογος που ιδρύνεται με την ίδια επωνυμία μέσα στην Ελλάδα είναι εκ των πραγμάτων παράδειγμα του κεντρικού οργάνου.

Για τους Συλλόγους που ιδρύνονται εκτός Ελλάδος η δέσμευση είναι ασφαλώς μόνο ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΝΟΜΙΚΗ.

N.A.K.

MELBOURNE 27.4.1989
ΠΡΟΣΤΟΣΥΝΔΕΣΜΟΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ
Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Αγαπητοί συμπατριώτες σας χαιρετώ και εύχομαι σε όλους υγεία.

Ως αντιπρόσωπος του εν λόγου συνδέσμου στη Μελβούρνη εισέπραξα τις συνδρομές και εισφορές των μελών μας υπέρ του Συνδέσμου τα οποία στέλνω συστημένα με τις αποδείξεις.

Επίσης σας στέλνω και τις διευθύνσεις των μελών και σας παρακαλώ να στέλνεται σε όλους το περιοδικό ΦΩΝΗ.

Δε γενναίως το λόγο που δεν το λαβαίνουμε δύοι.

Παρακαλώ σημειώστε στα Κοινωνικά (Γέννησης) αγόρι του Στεφάνου και Αθηνάς Ντουκολιάνου το γένος Σ. Σταυρόπη.

Μεταπτυχιακούς χαιρετισμούς από Αυστραλία.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Κ. ΣΤΑΥΡΑΚΗΣ

ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΠΕΝΘ

«Μακάριοι οι νεκροί οι σε Κυρίω αποθνησκόντες»
(Αποκ. 14, 14).

Η παρούσα πένθιμη στήλη κι αυτή τη φορά παρουσιάζει προσφιλή μας πρόσωπα που μας άφησαν χρόνους... στο διάστημα του έτους που πέρασε από το προηγούμενο φύλλο της «ΦΩΝΗΣ...» μας. Η στήλη αυτή στέκεται πάντοτε με τα ίδια αισθήματα πάνου και λύπης. Στέκεται σωπτήλη και θυμάται... Θυμάται αυτούς που έφυγαν για την αιώνιότητα... Αυτούς που ταξιδέψαμε και κατά κυριολεξία αυτούς που ξεπροβάδισαμε με την κρυφή κι αμιλητή συμφωνία... Τους είπαμε: πηγαίνετε τώρα σεις και περιμένατε μας...

Παρακαλέσαμε και γι' αυτούς τον Πανάγαθο και φιλάνθρωπο Θεό να συγχωρέσει «παν» αμάρτημα που έκαμαν «...εν λόγῳ, ή ἔργῳ, ή διανοίᾳ...» στην παρούσα ζωή. Έτσι, ανακουφίζαμετε και παρηγορούμαστε και έχουμε την ελπίδα, ότι το «έλεος του Θεού» θα τους χάρισε την ανάπauση τους. Αυτός είναι και ο λόγος που δεν τους ξεχνάμε ποτέ, γιατίζουν και υπάρχουν και μας περιμένουν...

Οι προσφιλείς και αγαπημένοι μας αυτοί είναι οι κάτωθι:

Ο φιλομεγαλοχωρίτης αειμνηστός Αρχιτέκτονας - Μηχανικός ΦΑΙΔΩΝ ΚΥΔΩΝΙΑΤΗΣ Μέγας Ευεργέτης του Συνδέσμου και του χωριού μας...

Ο αειμνηστός **ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ Ι. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ**, ο τελευταίος της υπερπολύτεκνης ιερατικής οικογενείας του αειμνηστού Ιερέα και διδασκάλου του χωριού μας Παπαϊάννου Παπαστύρου...

Ο αειμνηστός **ΘΩΜΑΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ** ο συμπαθείς και καλός γαμβρός του αειμνηστού Κώστα Ν. Σταθόπουλου...

Ο αειμνηστός **ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Ι. ΔΟΥΛΑΒΕΡΗΣ** και η σεβαστή γερόντισσα μητέρα του. Τα χρόνια της μητέρας συμπληρώθηκαν... Του αγαπητού Βαγγέλη δύμως, μειώθηκαν...

Ο αειμνηστός **Ν. ΣΤΑΜ. ΜΑΥΡΙΚΗΣ**, ο εργατικός και φιλότιμος νησιώτης που βρήκε πέρισσο το φθινόπωρο ξαφνικό και πικρό θάνατο... Ο αγαπητός μας Νίκος ήταν γαμπρός του αειμνηστού Αθανασίου Κ. Λιάπη, του ηρωϊκά πεσόντος στα αιματοπότιστα βουνά της Β. Ήπειρου το 1940.

Η αειμνηστή **ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ ΕΥΘ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ** το γ. Μιχ. Παΐδα, που σήκωσε έντιμα και με υπομονή από πολύ νέα την ορφανία και τη χηρεία...

Η αειμνηστή **ΧΑΡΙΚΑΕΙΑ Ν. ΠΙΣΤΙΟΛΗ** το γ. Ν. Σιαμανή, που έμεινε όπου κι αν γύρισε μια αγνή μεγαλοχωρίτισσα...

Η αειμνηστή **ΦΩΤΕΙΝΗ ΓΕΡ. ΛΑΪΟΥ**, ευγενεστάτη αρχόντισσα της Ν. Φιλαδέλφειας και αλησμόνητη σύζυγος, του Μεγάλου Ευεργέτου του Συνδέσμου μας Γερασίμου Ν. Λαϊου...

Και η αειμνηστή **ΚΑΛΛΙΟ. (ΠΟΠΗ) ΕΥΑΓ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ** με τα ευγενικά της αισθήματα και τη μεγάλη της μόρφωση...

Για όλους αυτούς επαναλαμβάνουμε τον φιλάνθρωπο ύμνο της αγίας Εκκλησίας μας: «Μετά των Αγίων ανάπauσον, Χριστέ, τας ψυχάς των δούλων σου, ένθα ουκ έστι πόνος, ου λύπη, ου στεναγμός, αλλά ζωή ατελευτήτος» και ευχόμαστε η μνήμη τους να μείνει αιωνία.

π. Κων. Δ. Βαστάκης

Αλκιβιάδης Ι. Παπαγιάννης

Εφυγε και ο τελευταίος από την μεγάλη οικογένεια Ι. Παπαγιάννη του Μεγάλου Χωριού.

Το προτελευταίο από τα οκτώ παιδιά της οικογένειας επήρε σαν εφόδιο στη ζωή του το δημιουργικό χαρακτήρα της μητέρας του, πρεσβυτέρας Ελισσάβετ και την γαληνεμένη γεμάτη καλωσύνη ψυχή του πατέρα του Παπαγιάννη Ιερέως και διδασκάλου του Μεγάλου Χωριού.

Ξεκίνησε παιδάκι για την Αμερική, δουλεύει σκληρά και δημιουργείται, γυρίζει το 1930 πάντα νοσταλγίας της πατρίδας και φτιάχνει την οικογένειά του και ένα μεγάλο κινηματογράφο στη Λαμία.

Μα έρχεται ο πόλεμος του 40. Με τους βομβαρδισμούς κατασ-

τρέφεται η περιουσία του, η κατοχή ολοκληρώνει ότι απόμεινε από την ταραχή του πολέμου. Το 1948 παίρνει την γυναίκα του και τα παιδιά του και ξαναφεύγει για την Αμερική που έγινε πια η πατρίδα του. Τα μάτια του κοιτάζαν πάντα νοσταλγικά προς την Ελλάδα. Υπήρξε πρωτεργά-

πης στο να γίνεται το πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής στην πλατεία και όχι στο προαύλιο της εκκλησίας.

Πάντα από νέος θυηθούς αθόρυβα το χωριό του και τους χωριανούς, όπου χρείαζόταν.

Εμεινε και πέθανε στην Αμερική κοντά στα παιδιά του, τον Γιάνη, iατρό στο Cincinnati, και την Ελίζαμπεθ Π. Καραγιάννη, τυχερός σαν γονιός.

Φεύγοντας μακριά μας πήρε μαζί του την εικόνα του Μεγάλου Χωριού, της μεγάλης του αγάπης.

Ποτέ δεν θα ξεχάσουμε το γλυκό και γαλήνιο πρόσωπό σου και την καλή σου καρδιά

Θείε Αλκιβιάδη
Η μικροανθψιά σου
Ευδοξία Ε. Καραγιάννη

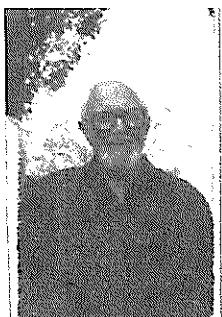
Μεταξύ των προσφιλών μας νεκρών συγκαταλέγεται και ο διαπρεπής Αρχιτέκτων - Μηχανικός Φαίδων Κυδωνιάτης, + 27.3.1989. Δεν ήταν μεγαλοχωρίτης, αλλά γνώρισε και αγάπησε το χωριό μας το 1959 από τη φιλική και αδελφική του οικογένεια των συγχωριανών μας Αντιγόνης και Κωνσταντίνου Λιάγτη. Αφορμή της γνωριμίας ήταν ο σχεδιασμός και η ανέγερση του I. Ναού του Οσιού μάρτυρα μας Αγίου Γερασίμου του Μεγαλοχωρίτη. Εκτότε 30 χρόνια, για χάρη της οικογένειας Λιάγτη επισκεπτότανε το χωριό, όχι τόσο για να παραθερίσει όσο για να προσφέρει... Σχεδίασε κι επέβεψε την ανέγερση Εκκλησιών και του Κοινοταφίου των Εθνομαρτύρων Μεγαλοχωριτών, καθώς και την εσωτερική αναδιαρρύθμιση του ανακαινισθέντος κοινοτικού ξενοδοχείου...

Σαν αντίδωρο ευγνωμοσύνης στην πολλή αγάπη και φιλανθρωπία του αειμνήστου αρχιτέκτονα ο Σύνδεσμός μας ενεργώντας εξ ονόματος όλων των μεγαλοχωριτών ανεκήρυξε αυτόν και την αειμνηστή σύγνο τους 'Εθελ Μεγάλους Ευεργέτες. (Ίδε περ. «Η ΦΩΝΗ...» μας, αρ. φ. 32 (1970), σ. 18). Ήταν το ελάχιστο ευχαριστώ μας για την πολλή τους αγάπη...

Το Διοικ. Συμβούλιο του Συνδέσμου όταν πληροφορήθηκε την εις Κύριον εκδημία του συνήλθε σε έκτακτη νεδρία και ψήφισε σχετικό ψήφισμα...

Η δε ταπεινότητά μου, πολλαπλά ευεργετηθείσα από τον σεμνό και εξαιρέτο φίλο, κατά παραχώρηση της θείας Πρόνοιας προέστη μεταξύ πολλών ιερέων της εξόδιας Ακολουθίας του στον I. Ναό του Α' Κοιμητηρίου Αθηνών και έκαμε την εξής πένθιμη προσφώνηση:

«Οι δίκαιοι εις τον αιώνα ζώσι.»

Ευλογημένος πραγματικά άνθρωπος ο Φαίδων Κυδωνιάτης, Κοινωνικός, Ευγενικός, Φιλάνθρωπος. Φιλομαθής και ακαταπόνητος «μαθητής» κι εργάτης σ' όλη του τη ζωή. Λαμπρός οικογενειάρχης. Αφοσιωμένος σύζυγος, με τον γνωστό εσώτατο σιωπηλό και μακροχρόνιο πόνο, από τον αιφνίδιο της πολυαγαπημένης του 'Έθελ θάνατο... Στοργικός πατέρας και παππούς. Μάλιστα «παππούς σεβαστός», όπως ηρέσκετο χαριτολογώντας να αυτοαποκαλείται, χωρίς να αφίσταται της αληθείας. Και πέρα από όλα σοφός επιστήμων και διαπρεπής Αρχιτέκτων - Μηχανικός, με ίδιατερο ζήλο κι αγάπη προς την Ναοδομία.

Σ' αυτή τη θεοκίνητη διακονιά τον γνώρισα και πολλάκις συνεργάσθηκα μαζί τους. Με την συνεργασία αυτή διεπίστωσα, ότι δεν εθαύμαζε μόνο τους κορυφαίους Αρχιτέκτονες Ανθέμιο και Ισίδωρο του περικαλλέστερου Ναού - Μνημείου της «Άγιας Σοφίας, Κωνσταντινουπόλεως, αλλά και τους εμμείτο.

Ετσι, με το θεοκίνητο ταλέντο του και τη συνεργασία των επίσης διαπρεπών Αρχιτεκτόνων, συζύγου και υιών του, εκδόμησε όλα τα μέρη της πατρίδας μας, με ναούς καλλιτεχνήματα. Στη δε ίδιατερά μου πατρίδα, το Μεγάλο Χωριό, Ευρυτανίας και εις εμέ προσώπικώς, άφησε ένα κομμάτι από τον εαυτό του ανεξάλειπτο, με ανιδιοτέλεια και φιλανθρωπία.

Δεν προπέμπουν - αγαπητοί - μόνον τα παιδιά, τα εγγόνια και τα διακεκριμένα αδέλφια των προκείμενο νεκρού, τον αξιοσέβαστο πατέρα, παππού και αδελφό Αρχιτέκτονα Φαίδωνα Κυδωνιάτη, αλλά και όλοι εμείς που περιστοιχίζουμε το σεπτό σκήνωμα συγγενείς και φίλοι.

Συνακολουθούμε κι εμείς. Συμπορευόμαστε πλάι τους με αισθήματα βαθύτατης λύπης. Και διακατεχόμεθα από πόνο Ψυχής, για την κάπως πρόωρη και μαρτυρική εικόνα του.

Δεν προτίθεμαι, ούτε είναι κατάλληλη η ταπεινότητά μου να σκιαγραφίσει τον μεταστάντα σε μια τριλεπτή της ώρας προσφώνηση. Τολμώ, όμως, όλως επιγραμμικά και με ευγνώμονα αισθήματα να εξάρω το πέρασμά του από ανάμεσά μας, ως πέρασμα ενός ευλογημένου, πολυτάλαντου και δημιουργικού ανθρώπου.

Στην κοινωνία μας είναι γνωστές οι αρετές του και ίδιαίτερα το σεμνό ήθος του. Το διαποτισμένο ήθος από την ελληνορθόδοξη πίστη, παράδοση και ανατροφή.

Ευγνώμονες, στον Μεγάλο Ευεργέτη μας, οι συγχωριανοί μου και η ταπεινότητά μου αποφασίσαμε, με ψήφισμα, να διατεθεί αντί βαρυτίμου στεφάνου χρηματικό ποσό υπέρ της αποπερατώσεως του ανεγειρομένου στο χωριό μας περικαλλούς ιερού ναού, εις τιμήν της «Πλαναγίας Προυσιωτίσσης και των Ευρυτάνων Νεομαρτύρων, τον οποίον ο ίδιος με πολλή αγάπη εσχεδίασε, μελέτησε κι επέθλεπε.

Αδελφοί μου, η μικρή αυτή αναφορά, ας γίνει στην πενθιμή σύναξή μας παρήγορο αντίδοτο, για να μετριάσει τον πόνον μας και ίδιαίτερα τον πόνο των προσφιλών μας παιδιών του, να ζωντανέψει την ελπίδα της αθανασίας και να επισφραγίσει τον λόγον

του θεού που είπε: «οι δίκαιοι εἰς τὸν αἰώνα ζώσι».

Και ο Φαΐδων Κυδωνιάτης τέρασε στην αντίπερα όχθη της ζωής. Αναπαύθηκε εν κυρίῳ και ως δίκαιος ζει «εἰς τὸν αἰώνα».

Ως φίλος του αγαπητός, ομολογώ, ότι ο αείμνηστος Αρχιτέκτων φεύγοντας απ' αυτόν εδώ τον πρόσκαιρο κόσμο άφησε, πέρα από τα εξαίρετα δημιουργήματα της επιστήμης του, παράδειγμα ανθρώπους πεπαιδευμένου

και πνευματικά συγκροτημένου, με ευθύτητα και αιεραιότητα. Χωρίς υπερβολή ήταν στις κρίσεις του εύστοχος και επιγραμματικός. Χρησιμοποιούσε δε ωμά τη γλώσσα της αληθείας, χωρίς ποτέ να κολακεύει ή να χαρίζεται.

Επίσης, άφησε παράδειγμα καρτερικού ανθρώπου στον πόνους που πέρασε και ιδιαίτερα αναφέρω την υπομονή που έδειξε τελευταία σηκώνοντας το σταυρό της πικρής

αρρώστιας του.

Συνοψίζοντας, αφήσε ο αείμνηστος «αγαθής ζωής αριθμόν ημερών και αγαθόν ονόμα εις τον αιώνα διαμένον».

ΑΙΩΝΙΑ ΤΟΥ Η ΜΝΗΜΗ!

Και από τη θέση αυτή θερμά συλληπούμεθα τα αγαπητά παιδιά κι εγγόνια του και τα διακεκριμένα αδέλφια του και ευχόμεθα η μνήμη του να μείνει αιωνία.

Πρωτ. Κωνστ. Δ. Βαστάκης

συνέχεια απ' τη σελ. 43

να εκθέσουμε τη γνωστή και «εν πολλοῖς» άγνωστη στους ανθρώπους διακονία μας, που βρίσκεται κάτω από την κρίση του Θεού πρώτα και ύστερα των ανθρώπων, αλλά κυρίως να σταθμίσουμε και υπογραμμίσουμε το ανεξοφλήτο ποιμαντικό μας χρέος προς την διακόμενη και πολεμούμενη από τον κόσμο της αμαρτίας. Εκκλησία του Χριστού, «ην περιεποιήσατο δια τον ιδίου αυτού αίματος» και μάλιστα στη δύσκολη εποχή μας, που δίνομε τις προσωπικές μας εξετάσεις.

Ευχαριστώ, λοιπόν, για το πολύτιμο συμβολικό δάρω της αγάπης και του σεβασμού σας, που μου δόθηκε εκ μέρους σας από τον πρώτο Κληρικό, που εχειροτόνησα στην νεοσυσταθείσα Μητρόπολή μας και που αποτελεί για μένα υπόμνημα του ανεξοφλήτου χρέους μου προς την Εκκλησία. Η εικόνα της Παναγίας Μητέρας του Θεού μου δίνει ελπίδα και προστασία και οι προεδρείς των δοκιμασμένων, «ως χρυσός εν χωνευτηρίω», αγίων ιεράρχου Νικολάου και Ευγενίου του Αιτωλού δύναμη και θάρρος για τη συνέχιση της σταυρικής αρχιερατικής μου διακονίας και αποστολής.

Καθώς εορτάζουμε αυτές τις ημέρες το γεγονός της πρώτης δεκαετίας, αισθάνομαι πολύ βαθιά μέσα μου τη δέηση, την παρακλήση του Ψαλμωδού: «Γνώρισόν μοι, Κύριε, το πέρας μου και τον αριθμόν των ημερών μου, τις εστιν, ίνα γνω τι υστερώ εγώ» (Ψαλμ. ΛΗ' 5). Άλλα πολύ πιο έντονα απούντα τη φωνή και την θεόπνευστη προτροπή του αποστόλου Παύλου προς τους πρεσβυτέρους και ποιμένας της Εκκλησίας, που αφορά σε όλους ανεξαρέτως τους Κληρικούς: «Προσέχετε εαυτοὺς καὶ παντὶ τὰ ποιμνία, εν ωντά το Πνεύμα το ἀγιον ἔθετο επισκόπους, ποιμάνεν την Εκκλησίαν του Κυρίου καὶ Θεού, την περιεποιήσατο δια του ιδίου αίματος» (Πράξ. κ' 28).

Με τη Χάρη του Θεού, που ελάβαμε στο μυστήριο της Ιερωσύνης και θεραπεύει τα ασθενή

και αναπληρώνει εις πολλές μας ελλείψεις και μας χρησιμοποιεί «παρ' αξίαν» για να κάμει κάποιο καλό στις ανθρώπους και στην Εκκλησία, με ανυπόχριτη αγάπη και ανυστερούση συνεργασία, ας συνεχίσουμε, αδελφοί μόνη αγαπητοί, την υπεύθυνη και δύσκολη ποιμαντική μας διακονία στην Εκκλησία, που είναι διακονία προκοπής και σωτηρίας των ανθρώπων και δόξα του Θεού. Αμήν».

Το μεσημερινό της ίδια ημέρας σε «κοινωνία αγάπης» έγινε κοινή συνεστίαση του Ι. Κλήρου της Μητροπόλεως στην αίθουσα του πνευματικού κέντρου της ενορίας Γεννήσ. της Θεοτόκου Καρπενησίου.

Την Κυριακή 19 Φεβρουαρίου έγινε και πάλιν Αρχιερατική Θ. Λειτουργία στο τέλος της οποίας ετελέσθη Ι. Μνημόσυνο υπέρ των αιειμνήστων κληρικών που διακόνησαν τον αγιότροφο τόπο μας... Το δε απόγευμα της ίδιας ημέρας στην αίθουσα του Συνδέσμου «ΕΥΓΕΝΙΟΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ» ο αιδ. Πρωτοπ. π. Αγγελος Παπαθανασίου ανέπτυξε το θέμα: «Ιστορικές εκ της Εκκλησίας της Ευρυτανίας μνήμες και αντίστοιχοι των ευλαβών Ευρυτάνων προβληματισμοί». Ακολούθησε για το κλείσιμο του σεμνού αυτού εορτασμού δεξιώση στην αίθουσα της Βιδιούθης του Συνδέσμου.

Την επομένη Κυριακή, με το εξ Αθηνών κλιμάκιο των Ιατρών, ο Σεβασμώτατος δρέθηκε προσκεκλημένος σε συνεστίαση στο Μεγάλο Χωριό. Εκεί, στην ανταλλαγή των προπόσεων προκλήθησε αμήληστη επίκαιρα για το νόημα του εορτασμού της διπλής α' 10ετηρίδος.

Ο Πρόδροος και τα μέλη του Συνδέσμου, οι απανταχού Μεγαλοχωρίτες και η ταπεινότητά μου ευχόμαστε με αγάπη να είναι και η αρξαμένη δευτέρα 10ετηρίδα για την Ι. Μητρόπολη και τον Μητροπολίτη μας ευλογημένη και πλουσιοπάροχη σε έργα πνευματικής και διαμόρφωσης.

Πρωτοπ. ΚΩΝΣΤΑΝ. Δ. ΒΑΣΤΑΚΗΣ

ΤΟ 45ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ» ΣΤΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

ΟΙ ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΟΙ ΜΑΣ ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ

Με ιδιαίτερη επιτυχία ξεκίνησαν οι εργασίες του 45ου Συνεδρίου των Ευρυτάνων Αμερικής «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ» στις 3-7-89 στο Καρπενήσι.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα την επόμενη ημέρα Τρίτη 4-7-89 οι απόδημοι επισκέφτηκαν το Γενικό Νοσοκομείο Καρπενησίου, το Γηροκομείο, το εργοστάσιο της Πειραιώς - Πατραϊκής, τις Κορυσχάδες και τέλος γύρω στις 1 το μεσημέρι έφτασαν στο Μεγάλο Χωριό.

Η υποδοχή έγινε στο χώρο του Αγίου Γερασίμου του Μεγαλοχωρίτη όπου και το Μνημείο των Εθνομαρτύρων από την Μνημείο των Εθνομαρτύρων. Στη δέηση που ακολούθησε χροστάτησε ο πρωτοπρεσβύτερος π. Κ. Δ. Βαστάκης και ο εφημέριος του χωριού μας π. Κ. Λαμπαδάρης.

Μετά τη δέηση έγινε μια σύντομη ξενάγηση στο Μνημείο των Εθνομαρτύρων από τον Πρόεδρο ψ. Συνδέσμου των Μεγαλοχωριτών π. Ν. Α. Καρδέλη προς την ομάδα των παιδιών από την Αμερική (με καταγωγή από την Ευρυτανία, αλλά και από άλλα μέρη της Ελλάδας) που φιλοξενούνται αυτή την περίοδο στην Ελλάδα.

Στη συνέχεια όλοι μαζί βάδισαν προς την Πνευματική Στέγη του Συνδέσμου, όπου κατά το πρόγραμμα μίλησε προς τους Συνέδρους ο Ιατρός π. Ν. Α. Καρδέλης για την ομάδα Ιατρών Άλληλεγγύης της Πανευρυτανικής Ενωσης και τη δραστηριότητά της, καθώς και για τα προβλήματα υγείας και υγιεινής γενικότερα του Νομού.

Στην εκδήλωση αυτή παραδόθηκαν και πολλοί εκπρόσωποι πολιτιστικών συλλόγων, μεταξύ των οποίων διακρίναμε τον Πρόεδρο της

Πανευρυτανικής Ενωσης κ. Π. Κωστοπαναγιώτη, τον εκπρόσωπο του Συλλόγου «Καλλιακούδα» δάσκαλο κ. Γιάννη Βράχα, τον κ. Δ. Φαλή του Συλλόγου των Κλαυσωτών, τον κ. Γ. Σταυρόπητη, τον ιατρό κ. Νικόλαο Τάκη της ομάδας Άλληλεγγύης μετά της συζύγου του και πολλούς άλλους.

Εκ μέρους της Κοινότητας Μεγάλου Χωριού προσφώνησε τους επισκέπτες ο Πρόεδρος κ. Θεόδωρος Γαβριήλης, καθώς επίσης και ο π. Κ. Δ. Βαστάκης, τόσο στον Ιερό Ναό του Αγίου Γερασίμου κατά τη δέηση, όσο και στην Πνευματική Στέγη. Την εκδήλωση έκλεισε ο Πρόεδρος της Ενώσεως των Ευρυτάνων κ. Σταύρος Τραστέλης.

Ακολούθησε δεξιώση με παραδοσιακές μεγαλοχωρίτικες πίττες και άλλα εδέσματα τα οποία ετοίμασαν και προσέφεραν οι κυρίες της ομάδας πολιτιστικών εκδηλώσεων του Μεγάλου Χωριού με την ευθύνη της Κοινότητας και του Συνδέσμου και συντονιστή τον αντιπρόεδρό του τον π. Ηλία Καρδέλη.

Μετά την περιήγηση στο χωριό, οι Σύγεδροι συγκεντρώθηκαν στην εξοχική τοποθεσία του Μεγάλου Χωριού «Αγιος Αθανάσιος» όπου και διασκέδασαν και χόρεψαν παραδοσιακούς χορούς με τη συνοδεία λαϊκών οργάνων.

Αργά το απόγευμα αναχώρησαν για το Καρπενήσι.

Από την επίσκεψή τους αυτή στη Σύνεδροικαίτα παιδιά των αποδήμων εκφράστηκαν με τα καλύτερα λόγια για την Κοινότητα και το Σύνδεσμο. Αυτό μας τιμά και μας ικανοποιεί ιδιαίτερα.

Ξένη Ν. Καρδέλη

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ (3 Ιουλίου 1989)

Με λαμπρότητα και κατάνυδη γιόρτασαν οι Μεγαλοχωρίτες την επέτειο του Οσίου και Μάρτυρα Αγ. Γερασίμου του Μεγαλοχωρίτη τη Δευτέρα 3.7.89.

Τέσσερες ιερείς συμμετείχαν στη Θεία Λειτουργία με επικεφαλής τον πρωτοπρεσβύτερο π. Κ. Δ. Βαστάκη.

Τον ψάλτη μας κ. Τάκη Κουβέλη συνέδραμε ο καλύφωνος Μικροχωρίτης ψάλτης, Γυμνασιάρχης του Γυμνασίου Καρπενησίου κ. Γιώργος Τσατσαράγκος καθώς και οι κ.κ. Θανάσης Σκαρπής και Δ. Σταθόπουλος (μακρυνός απόγονος του νεομάρτυρα) που ήλθε οικογενειακώς για την ημέρα αυτή από τη Θεσσαλονίκη.

Τη γιορτή τίμησε το σύνολο των κατοίκων του Μεγάλου Χωριού και ανάμεσά τους ήταν και πολλοί ξενητεμένοι Μεγαλοχωρίτες που αυτές τις μέρες βρίσκονται στην Ελλάδα. Παρευρέθηκαν επίσης οι Κοινοτικές αρχές καθώς και ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Συνδέσμου.

Στο τέλος της Θείας Λειτουργίας έγινε περιφορά της εικόνας και λειψάνων του Αγίου γύρω από τον Ιερό Ναό.

Ευτυχώς ο καιρός κρατήθηκε καλός μέχρι το τέλος της γιορτής. Λίγο αργότερα έπεσε γερή βροχή πλην όμως ο κόσμος είχε ήδη επιστρέψει στα σπίτια του ή στα μαγαζιά του Χωριού.

ΘΕΟΔΟΣΗΣ Ι. ΒΟΝΟΡΤΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Γραφείο: Μάντζαρου 11
1ος όροφος - ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 3615.749 - 3636.789
Οικία: Αστυδάμαντος 33
Τηλ. 7510.330

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Γραφείο: Πανεπιστημίου 58
(2ος όροφος)
τηλ. 36.24.374

ΘΑΝΑΣΗΣ Ι. ΣΚΟΤΙΔΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΣ - ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
Ε.Μ.Π.
ΥΜΗΤΤΟΥ 191 Αθήνα 503
Τηλ. 7513051
Γράμμου 7, Δροσιά, τηλ. 8133931

ΘΑΝΑΣΗΣ Ν. ΚΑΡΒΕΛΗΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
Διόρθωση - Επιμέλεια θιθών & περιοδικών
Γυμναστηρίου 56 - Δάφνη
Τηλ. 97.19.564

ΝΕΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΑΣ

Οι συνδρομητές μας του εσωτερικού και εξωτερικού παρακαλούνται να αλληλογραφούν στη νέα μας διεύθυνση:

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ
«Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»

Οδός Μαιροκορδάτου 6, 5ος όροφος - 106 78 - Αθήνα

**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ
ΑΡΓΥΡΟΧΡΥΣΟΧΟΪΑΣ**

Δ. Α. ΠΑΪΔΑΣ - Δ. Χ. ΠΑΪΔΑΣ - Α. ΠΑΪΔΑΣ Ο.Ε.

Ηπίτου 4 (Πάροδος Βουλής 38) 5ος όροφος

Τηλ. 32.37.551 - 32.35.088

Δήμητρα
BIOTECHNIA ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
Κ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΠΦ

**ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
ΙΩΑΝΝΑ Σ. ΛΑΜΠΡΙΝΙΔΟΥ**
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΜΕΝΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΠΑΠΥΡΟΣ ΛΑΡΟΥΣ - ΜΠΡΙΤΑΝΝΙΚΑ

ΙΦΙΚΡΑΤΟΥΣ 4, ΠΑΓΚΡΑΤΙ - ΤΗΛ. 721 5038

ΚΑΦΕ - ΜΠΑΡ - ΦΗΣΤΑΡΙΑ
«KONAKI»
Μεγάλο Χωριό Εύρυτανίας
Δ/νση: Ι. Θ. Γαβρίλης
Τηλ. 0237/41217

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΤΥΡΟΠΙΤΤΩΝ

ΔΕΧΟΜΑΣΤΕ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΤΥ

Μπουγάτσα - Ζαμπονόπιττα - Λουκανόπιττα

ΠΩΛΗΣΗ ΧΟΝΔΡΙΚΗ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΛΙΑΠΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.
ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΩΝ 68 - ΖΩΓΡΑΦΟΥ
ΤΗΛ. 77 80 493

ΚΟΣΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
«ΒΡΑΧΟΣ»

Αδριανού 101 Τηλ.32.57.252
ΠΛΑΚΑ

ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΛΙΑΝΙΚΗΣ
ΠΑΤΗΣΙΩΝ 14 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.36 01 268

Δ/νση: ΑΦΟΙ ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ

GOLD HOUSE το κατάστημα των συμπατριωτών μας Φ.
Μπακατσιά και Δ. Χαβελέ, Ευαγγελιστρίας 28, Τηλ. 32.38.308.

**ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ**

Σιγουριά για το ΑΥΡΙΟ

- * ΣΙΓΟΥΡΙΑ γιατί η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ έχει το καλύτερο όνομα στην Ασφαλιστική Αγορά.
- * ΣΙΓΟΥΡΙΑ γιατί η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ συνεχίζει την ανοδική και δυναμική της πορεία, παρουσιάζοντας εντυπωσιακά οικονομικά αποτελέσματα.
- * ΣΙΓΟΥΡΙΑ γιατί η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ είναι μια μεγάλη και σύγχρονη εταιρία του Ομίλου Εταιριών της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος.

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Λεωφ. Συγγρού 163, 171 21 Ν. Σμύρνη Τηλ: 935.8613, 935.3712, 935.8813, 935.8902 - ΤΕΛΕΞ: 223004 AGRO GR, ΤΕΛΕΦΑΞ: 935.8924 - ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ: Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Λάρισα, Ηράκλειο, Καβάλα, Ιωάννινα.

ΔΙΚΤΥΟ: Υποκαταστήματα - Θυρίδες ΑΤΕ, Πράκτορες και Αγροτικές Συνεταριστικές Οργανώσεις σ' όλη την Ελλάδα.

၁၃၂။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ၊ ၁၅ ရက်နေ့၊ ၁၇:၂၀ ခုနာရီ
မန္တလေးလွင်ဆောင်ရွက်သူများ ၁၁ ယောက် အား အောက်ဖော်ပြုခဲ့သည်။ မန္တလေးလွင်ဆောင်ရွက်သူများ ၁၁ ယောက် အား အောက်ဖော်ပြုခဲ့သည်။

မန္တလေးလွင်ဆောင်ရွက်သူများ ၁၁ ယောက် အား အောက်ဖော်ပြုခဲ့သည်။ မန္တလေးလွင်ဆောင်ရွက်သူများ ၁၁ ယောက် အား အောက်ဖော်ပြုခဲ့သည်။

မန္တလေးလွင်ဆောင်ရွက်သူများ ၁၁ ယောက် အား အောက်ဖော်ပြုခဲ့သည်။ မန္တလေးလွင်ဆောင်ရွက်သူများ ၁၁ ယောက် အား အောက်ဖော်ပြုခဲ့သည်။